

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2017. október 25., szerda

Tartalomjegyzék

2017. évi CXXIV. törvény	Az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről az Albán Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodáshoz a Horvát Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevételéről készült Jegyzőkönyv kihirdetéséről	28408
2017. évi CXXV. törvény	A közigazgatási szabályszegések szankcióiról	28417
2017. évi CXXVI. törvény	A csőd eljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény jogharmonizációs célú módosításáról	28421
2017. évi CXXVII. törvény	A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény és a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvény módosításáról	28432
28/2017. (X. 25.) EMMI rendelet	Egyes egészségügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról	28433
54/2017. (X. 25.) FM rendelet	A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter felügyelete alá tartozó szervek katasztrófák elleni védekezésének irányításáról és feladatairól szóló 42/2001. (VI. 15.) FVM rendelet módosításáról	28456
27/2017. (X. 25.) AB határozat	A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 28. §-ának a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CVII. törvény 1. §-ával megállapított módosításával kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról, valamint a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 28. § és 38. §-a és a „Földet a gazdáknak!” Programról szóló 2016. évi CVI. törvény alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány elutasításáról	28458
28/2017. (X. 25.) AB határozat	A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 földrészek értékesítése és hasznosítása természetvédelmi szempontjai érvényesítésével kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról, valamint a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 31. § (3) bekezdés 9. pontja megsemmisítésére irányuló indítvány elutasításáról	28478
1748/2017. (X. 25.) Korm. határozat	A Makovecz Imre életművének gondozásáról szóló 2022/2015. (XII. 29.) Korm. határozat végrehajtásával összefüggő egyes intézkedésekről	28493

II. Törvények

2017. évi CXXIV. törvény

az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről az Albán Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodáshoz a Horvát Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevételéről készült Jegyzőkönyv kihirdetéséről*

(A Jegyzőkönyv Magyarország vonatkozásában nemzetközi jogilag 2017. február 1-jén lépett hatályba.)

1. § Az Országgyűlés az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről az Albán Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodáshoz a Horvát Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevételéről készült Jegyzőkönyvet (a továbbiakban: Jegyzőkönyv) e törvénnyel kihirdeti.

2. § A Jegyzőkönyv hiteles magyar nyelvű szövege a következő:

„JEGYZŐKÖNYV

az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről az Albán Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodáshoz a Horvát Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának figyelembevételéről

A BELGA KIRÁLYSÁG,
A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG,
A CSEH KÖZTÁRSASÁG,
A DÁN KIRÁLYSÁG,
A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG,
AZ ÉSZT KÖZTÁRSASÁG,
ÍRORSZÁG,
A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG,
A SPANYOL KIRÁLYSÁG,
A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG,
A HORVÁT KÖZTÁRSASÁG,
AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG,
A CIPRUSI KÖZTÁRSASÁG,
A LETT KÖZTÁRSASÁG,
A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG,
A LUXEMBURGI NAGYHERCEGSÉG,
MAGYARORSZÁG,
MÁLTA,
A HOLLAND KIRÁLYSÁG,
AZ OSZTRÁK KÖZTÁRSASÁG,
A LENGYEL KÖZTÁRSASÁG,
A PORTUGÁL KÖZTÁRSASÁG,
ROMÁNIA,
A SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG,
A SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG,
A FINN KÖZTÁRSASÁG,
A SVÉD KIRÁLYSÁG,
NAGY-BRITANNIA ÉS ÉSZAK-ÍRORSZÁG EGYESÜLT KIRÁLYSÁGA,

* A törvényt az Országgyűlés a 2017. október 17-i ülésnapján fogadta el.

az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió működéséről szóló szerződés és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés szerződő felei, a továbbiakban: a tagállamok, valamint

AZ EURÓPAI UNIÓ és AZ EURÓPAI ATOMENERGIA-KÖZÖSSÉG, a továbbiakban: az Európai Unió, egyrészt, valamint

AZ ALBÁN KÖZTÁRSASÁG, a továbbiakban: Albánia,

másrészt,

TEKINTETTEL a Horvát Köztársaság (a továbbiakban: Horvátország) 2013. július 1-jei Európai Unióhoz történő csatlakozására,

Mivel:

- (1) Az egyrészt az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészt az Albán Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodást (a továbbiakban: az STM) 2006. június 12-én Luxembourgban aláírták, és 2009. április 1-jén hatályba lépett.
- (2) 2011. december 9-én Brüsszelben aláírták a Horvátországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló szerződést (a továbbiakban: a csatlakozási szerződés).
- (3) Horvátország 2013. július 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz.
- (4) Horvátország csatlakozási okmánya 6. cikkének (2) bekezdése értelmében Horvátország STM-hez történő csatlakozásáról az STM-hez csatolt jegyzőkönyv megkötésének útján kell megállapodni.
- (5) Az STM 36. cikkének (3) bekezdése értelmében konzultációkat folytattak annak biztosítása céljából, hogy az Európai Unió és Albánia említett megállapodásban meghatározott kölcsönös érdekei figyelembevételre kerüljenek,

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODTAK MEG:

I. SZAKASZ

A SZERZŐDŐ FELEK

1. Cikk

Horvátország a 2006. június 12-én Luxembourgban aláírt, az egyrészt az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészt az Albán Köztársaság közötti stabilizációs és társulási megállapodás (a továbbiakban: az STM) részes felévé válik, továbbá az Európai Unió többi tagállamával megegyező módon elfogadja és tudomásul veszi az STM, valamint az ugyanazon a napon aláírt záróokmányhoz csatolt együttes nyilatkozatok és egyoldalú nyilatkozatok szövegét.

AZ STM SZÖVEGÉNEK KIIGAZÍTÁSAI, BELEÉRTVE A MELLÉKLETEKET ÉS A JEGYZŐKÖNYVEKET IS

II. SZAKASZ

MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK

2. Cikk

Mezőgazdasági Termékek Szűkebb Értelemben

Az STM IIc. melléklete helyébe e jegyzőkönyv I. mellékletének szövege lép.

III. SZAKASZ SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK

3. Cikk

Az STM 4. jegyzőkönyvének IV. melléklete helyébe e jegyzőkönyv II. mellékletének szövege lép.

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

IV. SZAKASZ

4. Cikk

WTO

Albánia vállalja, hogy az Európai Unió jelenlegi bővítése kapcsán nem nyújt be igényt, kérelmet, illetve betérjesztést, és nem módosít vagy von vissza engedményt a GATT 1994 XXIV.6 és XXVIII cikkei értelmében.

5. Cikk

Származási igazolás és közigazgatási együttműködés

- (1) A közös kereskedelempolitikához kapcsolódó bármely intézkedés alkalmazásának sérelme nélkül, az Albánia vagy Horvátország által szabályszerűen kiadott vagy a közöttük alkalmazott preferenciális megállapodás keretében kiállított származási igazolásokat el kell fogadni, feltéve, hogy:
  - a) az ilyen származás megszerzése az STM-ben található preferenciális tarifális rendelkezések alapján preferenciális tarifális elbánásra jogosít;
  - b) a származási igazolást és a fuvarokmányokat legkésőbb a csatlakozás időpontját megelőző napon adták vagy állították ki;
  - c) a származási igazolást a csatlakozás időpontjától számított négy hónapon belül benyújtják a vámhatóságoknak.Amennyiben az árukat Albániában vagy Horvátországban a csatlakozás időpontját megelőzően jelentették be behozatalra, a preferenciális megállapodás alapján kiadott vagy kiállított származási igazolás is elfogadható, feltéve hogy az ilyen bizonyítékot a csatlakozási dátumtól számított négy hónapos időszakon belül benyújtják a vámhatóságnak.
- (2) Albánia és Horvátország fenntarthatják az egymás között alkalmazott preferenciális megállapodás alapján megadott „elfogadott exportőr” státust biztosító engedélyeket, feltéve, hogy:
  - a) ilyen rendelkezés szerepel az Albánia és az Európai Unió között a Horvátország csatlakozásának időpontját megelőzően kötött STM-ben is; és
  - b) az elfogadott exportőr az említett megállapodás szerint hatályban lévő származási szabályokat alkalmazza.
  - c) Ezeket az engedélyeket legkésőbb a Horvátország csatlakozásának napját követő egy éven belül az STM feltételei szerint kiadott új engedélyekkel kell helyettesíteni.
- (3) Albánia vagy Horvátország illetékes vámhatóságai az (1) bekezdésben említett preferenciális megállapodás alapján kiadott származási igazolás utólagos ellenőrzésére vonatkozó kérelmeket a szóban forgó származási igazolás kibocsátását követő három évig elfogadják, és ilyet behozatali nyilatkozat alátámasztása céljából a hozzájuk benyújtott származási igazolás elfogadását követő három évig kérhetnek is.

6. Cikk

Tranzitárúk

- (1) Az STM rendelkezései alkalmazhatók azon Albániából Horvátországba, vagy Horvátországból Albániába exportált árukra, amelyek megfelelnek az STM 4. jegyzőkönyve rendelkezéseinek, és amelyek Horvátország csatlakozásának napján Albániában vagy Horvátországban éppen úton voltak, vagy ideiglenes megőrzés alatt, vámraktárban vagy vámszabad területen álltak.

- (2) Ilyen esetekben preferenciális elbánás akkor alkalmazható, ha a behozatali ország vámhatóságához a Horvátország csatlakozásának napját követő négy hónapon belül benyújtják a kiviteli ország vámhatóságai által visszamenőlegesen kibocsátott származási igazolást.

7. Cikk

2013. évi kontingensek

A 2013. évre az új vámkontingensek szerinti mennyiségeket és a meglévő vámkontingensek mennyiségeinek a növekményeit az alapmennyiségek százalékos részarányában kell kiszámítani a 2013. július 1-je előtt eltelt időszakra eső rész figyelembevételével.

ÁLTALÁNOS ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

V. SZAKASZ

8. Cikk

Ez a jegyzőkönyv a hozzá csatolt mellékletekkel együtt az STM szerves részét képezi.

9. Cikk

- (1) Ezt a jegyzőkönyvet az Európai Unió és tagállamai, valamint az Albán Köztársaság saját eljárásainak megfelelően jóváhagyják.
- (2) A felek értesítik egymást az (1) bekezdésben említett megfelelő eljárások lezárásáról. A jóváhagyó okiratokat az Európai Unió Tanácsa Főtitkárságán helyezik letétbe.

10. Cikk

- (1) Ez a jegyzőkönyv az utolsó jóváhagyó okirat letétbe helyezésének napját követő első hónap első napján lép hatályba.
- (2) Amennyiben 2013. július 1-jéig nem helyezik az e jegyzőkönyvet jóváhagyó valamennyi okiratot letétbe, e jegyzőkönyv 2013. július 1-jétől kezdődő hatállyal ideiglenesen alkalmazandó.

11. Cikk

Ez a jegyzőkönyv két-két eredeti példányban készült angol, bolgár, cseh, dán, észt, finn, francia, görög, holland, horvát, lengyel, lett, litván, magyar, máltai, német, olasz, portugál, román, spanyol, svéd, szlovák, szlovén és albán nyelven; a szövegek mindegyike egyaránt hiteles.

12. Cikk

Elkészül az STM, az annak szerves részét képező mellékletek és jegyzőkönyvek, valamint a záróokmány és a záróokmányhoz csatolt nyilatkozatok horvát nyelvű szövege, amely szövegek az eredeti szövegekkel azonos módon hitelesek. Ezeket a szövegeket a stabilizációs és társulási tanács jóváhagyja.

Съставено в Брюксел на двадесети февруари две хиляди и четиринадесета година.

Hecho en Bruselas, el veinte de febrero de dos mil catorce.

V Bruselu dne dvacátého února dva tisíce čtrnáct.

Udfærdiget i Bruxelles den tyvende februar to tusind og fjorten.

Geschehen zu Brüssel am zwanzigsten Februar zweitausendvierzehn.

Kahe tuhande neljateistkümnenda aasta veebruarikuu kahekümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι Φεβρουαρίου δύο χιλιάδες δεκατέσσερα.

Done at Brussels on the twentieth day of February in the year two thousand and fourteen.

Fait à Bruxelles, le vingt février deux mille quatorze.
 Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an fichiú lá de Feabhra an bhliain dhá mhíle agus a ceathair déag.
 Sastavljeno u Bruxellesu dvadesetog veljače dvije tisuće četnaeste.
 Fatto a Bruxelles, addì venti febbraio duemilaquattordici.
 Briselē, divi tūkstoši četrpadsmitā gada divdesmitajā februārī.
 Priimta du tūkstančiai keturioliktų metų vasario dvidešimtą dieną Briuselyje.
 Kelt Brüsszelben, a kétezer-tizenegyedik év február havának huszadik napján.
 Magħmul fi Brussell, fl-ghoxrin jum ta' Frar tas-sena elfejn u erbatax.
 Gedaan te Brussel, de twintigste februari tweeduizend veertien.
 Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego lutego roku dwa tysiące czternaestego.
 Feito em Bruxelas, em vinte de fevereiro de dois mil e catorze.
 Īntocmit la Bruxelles la douāzeci februarie douā mii paisprezece.
 V Bruseli dvadsiateho februāra dvetisīcītrnāst.
 V Bruslju, dne dvajsetega februarja leta dva tisoč štirinajst.
 Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenä päivänä helmikuuta vuonna kaksituhattaneljätoista.
 Som skedde i Bryssel den tjugonde februari tjugohundraforton.
 Bērē nē Bruksel, mē nžezet shkurt dymijē e katērbēdhjetē

За държавите-членки
 Por los Estados miembros
 Za členské státy
 For medlemsstaterne
 Für die Mitgliedstaaten
 Liikmesriikide nimel
 Για τα κράτη μέλη
 For the Member States
 Pour les États membres
 Za države članice
 Per gli Stati membri
 Dalibvalstu vārdā
 Valstybių narių vardu
 A tagállamok részéről
 Għall-Istati Membri
 Voor de lidstaten
 W imieniu państw Członkowskich
 Pelos Estados-Membros
 Pentru statele membre
 Za členské štáty
 Za države članice
 Jäsenvaltioiden puolesta
 För medlemsstaterna
 Për Vendet Anëtare

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Europejską uniję
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen
 Për Bashkimin Europian

За Република Албания
 Por la República de Albania
 Za Albánskou republiku
 På Republikken Albanien
 Für die Republik Albanien
 Albaania Vabariigi nimel
 Για τη Δημοκρατία της Αλβανίας
 For the Republic of Albania
 Pour la République d'Albanie
 Za Republikę Albanii
 Per la Repubblica di Albania
 Albānijas Republikas vārdā
 Albanijos Respublikos vardu
 az Albán Köztársaság részéről
 Għar-Repubblika ta' l-Albanija
 Voor de Republiek Albanië
 W imieniu Republiki Albanii
 Pela República da Albânia
 Pentru Republica Albania

Za Albánsku republiku
 Za Republiko Albanijo
 Albanian tasavallan puolesta
 För Republiken Albanien
 Për Republikën e Shqipërosë

I. MELLÉKLET

„IIc. MELLÉKLET

**Albániai vámengedmények a közösségi elsődleges mezőgazdasági termékekre
 [a 27. cikk (3) bekezdésének c) pontja]**

KN-kód	Árumegnevezés	Éves kontingens (tonna)	A kontingensen belüli vámtétel
0401 10 10	TEJ ÉS TEJSZÍN LEGFELJEBB 1 TÖMEGSZÁZALÉK ZSÍRTARTALOMMAL, LEGFELJEBB KÉTLITERES KISZERELÉSBEN, NEM SÚRÍTVE, CUKOR VAGY MÁS ÉDESÍTŐANYAG HOZZÁADÁSA NÉLKÜL	790	0%
0401 20 11	TEJ ÉS TEJSZÍN 1 TÖMEGSZÁZALÉKOT MEGHALADÓ, DE LEGFELJEBB 3 TÖMEGSZÁZALÉK ZSÍRTARTALOMMAL, LEGFELJEBB KÉTLITERES KISZERELÉSBEN, NEM SÚRÍTVE, CUKOR VAGY MÁS ÉDESÍTŐANYAG HOZZÁADÁSA NÉLKÜL		
0401 20 91	TEJ ÉS TEJSZÍN 3 TÖMEGSZÁZALÉKOT MEGHALADÓ. DE LEGFELJEBB 6 TÖMEGSZÁZALÉK ZSÍRTARTALOMMAL, LEGFELJEBB KÉTLITERES KISZERELÉSBEN, NEM SÚRÍTVE, CUKOR VAGY MÁS ÉDESÍTŐANYAG HOZZÁADÁSA NÉLKÜL		
1001 91 20 (korábban: 1001 90 91)	KÖZÖNSÉGES BÚZA ÉS KÉTSZERES VETŐMAG	42 000	0%
1001 99 00 (korábban: 1001 90 99)	TÖNKÖLY, KÖZÖNSÉGES BÚZA ÉS KÉTSZERES (A VETŐMAG KIVÉTELÉVEL)		
1005 90 00	KUKORICA (A VETŐMAG KIVÉTELÉVEL)	10 000	0%”

II. MELLÉKLET**„IV. MELLÉKLET****A számlanyilatkozat szövege**

Az alább megadott szövegű számlanyilatkozatot a lábjegyzeteknek megfelelően kell kiállítani. A lábjegyzeteket azonban nem kell lemásolni.

Bolgár nyelvű változat

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ... (1)) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... (2) преференциален произход.

Spanyol nyelvű változat

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera no ... (1)) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... (2).

Cseh nyelvű változat

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ... (1)) prohlašuje, že kromě zřetelně označených mají tyto výrobky preferenční původ v ... (2).

Dán nyelvű változat

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ... (1)), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... (2).

Német nyelvű változat

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ... (1)) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte ... (2) Ursprungswaren sind.

Észt nyelvű változat

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli kinnitus nr. ... (1)) deklareerib, et need tooted on ... (2) sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Görög nyelvű változat

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ... (1)) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... (2).

Angol nyelvű változat

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ... (1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... (2) preferential origin.

Francia nyelvű változat

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière no ... (1)) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... (2).

Horvát nyelvű változat

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ... (1)) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ... (2) preferencijalnog podrijetla.

Olasz nyelvű változat

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... (1)) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... (2).

Lett nyelvű változat

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ... (1)), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme ... (2).

Litván nyelvű változat

Šiame dokumente išvardytų produktų eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. ... (1)) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... (2) preferencinės kilmės produktai.

Magyar nyelvű változat

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... (1)) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális ... (2) származásúak.

Máltai nyelvű változat

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru. ... (1)) jiddikjara li, hliief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ... (2).

Holland nyelvű változat

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... (1)), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijkje andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn (2).

Lengyel nyelvű változat

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ... (1)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... (2) preferencyjne pochodzenie.

Portugál nyelvű változat

O abaixo-assinado, exportador dos produtos abrangidos pelo presente documento (autorização aduaneira n.o ... (1)), declara que, salvo indicação expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... (2).

Román nyelvű változat

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ... (1)) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... (2).

Szlovák nyelvű változat

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia ... (1)) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... (2).

Szlovén nyelvű változat

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št. ... (1)) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... (2) poreklo.

Finn nyelvű változat

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o ... (1)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperä tuotteita (2).

Svéd nyelvű változat

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ... (1)) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung (2).

Albán változat

Eksportuesi i produkteve të përfshira në këtë dokument (autorizim doganor Nr. ... (1)) deklaron që, përveç rasteve kur tregohet qartësisht ndryshe, këto produkte janë me origjinë preferenciale ... (2).

(3) (Hely és dátum)

(4) (Az exportőr aláírása, a nyilatkozatot aláíró személy nevét olvasható írással is fel kell tüntetni.)"

- (1) Amennyiben a számlanyilatkozatot egy elfogadott exportőr állítja ki, ezen a helyen kell feltüntetni az elfogadott exportőr vámfelhatalmazási számát. Amennyiben a számlanyilatkozatot nem elfogadott exportőr állítja ki, a zárójelbe tett szavakat ki kell hagyni, vagy a helyet üresen kell hagyni.
- (2) A termék eredetét fel kell tüntetni. Amennyiben egy számlanyilatkozat teljes egészében vagy részben Ceutáról és Melilláról származó termékekre vonatkozik, az exportőrnek azokat »CM« jelöléssel egyértelműen meg kell jelölnie azon az okmányon, amelyen a számlanyilatkozatot kiállítják.
- (3) Ezek feltüntetése kihagyható, ha az információ szerepel magán az okmányon.
- (4) Abban az esetben, ha az exportőr nem köteles aláírni, az aláírás alóli felmentés az aláíró nevének feltüntetésére is vonatkozik."

- 3. §** (1) Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.
(2) Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a külpolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke

2017. évi CXXV. törvény a közigazgatási szabályszegések szankcióiról*

A közigazgatási hatósági eljárás során megállapított jogszabálysértések esetén a közigazgatási hatóság által kiszabható hátrányos jogkövetkezmények általános szabályainak egységes, átlátható és következő szabályozása, valamint az állampolgárok és a vállalkozások jogkövető magatartásának oly módon történő elősegítése érdekében, hogy az ne lehetetlenítse el a szankcionált további életvitelét, működését, az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A törvény hatálya

- 1. §** (1) A törvény hatálya az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági eljárás során megállapított jogszabálysértések (a továbbiakban: közigazgatási szabályszegés) esetén a közigazgatási hatósági ügyben érdemi döntéssel kiszabható jogkövetkezményekre (a továbbiakban: közigazgatási szankció) terjed ki.
(2) E törvény rendelkezéseitől törvény akkor rendelkezhet eltérően, ha ezt e törvény megengedi.

2. Közigazgatási szankciók

- 2. §** (1) A közigazgatási szabályszegésért való felelősség megállapítása esetén a közigazgatási hatóság közigazgatási szankciót alkalmaz.
(2) Közigazgatási szankciót azzal a természetes személlyel, jogi személlyel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel szemben lehet alkalmazni, akinek, illetve amelynek a közigazgatási szabályszegésért való felelősségét a közigazgatási hatóság megállapította. Az elkobzás akkor is alkalmazható, ha felelősségre vonásra nem került sor.
(3) Közigazgatási szabályszegés esetén a következő közigazgatási szankciók alkalmazhatók:
a) figyelmeztetés,
b) közigazgatási óvadék,
c) közigazgatási bírság,
d) tevékenység végzésétől történő eltiltás,
e) elkobzás.
(4) Törvény további közigazgatási szankciókat állapíthat meg.

3. Közigazgatási Szankciók Nyilvántartása

- 3. §** (1) A közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a közigazgatási szankciók alkalmazásának fokozatossága érdekében – törvény eltérő rendelkezésének hiányában – a Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásába (a továbbiakban: Nyilvántartás) bejegyzi azon döntés e törvényben meghatározott adatait, amely ellen kérelemre induló jogorvoslatnak már nincs helye. A közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a döntés adatait a jogorvoslati kérelem benyújtására rendelkezésre álló idő elteltével egyidejűleg jegyzi be.
(2) A közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság a Nyilvántartásba általa bejegyzett adat vonatkozásában ellátja az adatkezelői feladatokat.

* A törvényt az Országgyűlés a 2017. október 17-i ülésnapján fogadta el.

- (3) A közigazgatási szankció alkalmazására jogosult hatóság az eljárása során a Nyilvántartásnak az adott eljárás ügyfelére vonatkozó minden adatába betekinhet.

- 4. §**
- (1) A Nyilvántartás döntésenként tartalmazza
- az ügyfél nevét,
  - a természetes személy ügyfél születési nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét,
  - a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet ügyfél cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát,
  - a közigazgatási szankciót alkalmazó hatóság megnevezését,
  - a közigazgatási szankciót megállapító döntés bejegyzésének időpontját,
  - a közigazgatási szankciót megállapító döntés ügyiratszámát,
  - a közigazgatási szankció típusát.
- (2) A Nyilvántartás az (1) bekezdés d)–g) pontjában meghatározott adatok tekintetében közhiteles hatósági nyilvántartás.
- (3) A Nyilvántartással összefüggő adatfeldolgozó feladatokat a Kormány által kijelölt szerv (a továbbiakban: nyilvántartó szerv) látja el.
- (4) A Nyilvántartás a bejegyzés időpontjától számított három év elteltéig tartalmazza az adott döntéssel összefüggésben nyilvántartott adatokat.

4. Elévülés

- 5. §**
- (1) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, nem alkalmazható közigazgatási szankció, ha a jogsértő magatartásnak a szankció alkalmazására jogosult hatóság tudomására jutásától számított hat hónap eltelt (elévülés).
- (2) Az elkövetés napja
- az a nap, amikor a jogsértő magatartás megvalósul,
  - jogellenes állapot fenntartása esetén az a nap, amikor ez az állapot megszűnik.
- (3) Az elévülési időt a hatóság bármely eljárási cselekménye megszakítja. Az elévülés megszakadásával az elévülési idő újrakezdődik.
- (4) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, nem alkalmazható közigazgatási szankció, ha az elkövetéstől számított három év eltelt.

II. FEJEZET

AZ EGYES KÖZIGAZGATÁSI SZANKCIÓK KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

5. Figyelmeztetés

- 6. §**
- (1) A figyelmeztetéssel a hatóság rosszsallását fejezi ki az általa megállapított közigazgatási szabályszegés elkövetése miatt, és újabb szankció kilátásba helyezésével felszólítja az ügyfelet, hogy a jövőben tartózkodjon a közigazgatási szabályszegés elkövetésétől.
- (2) Figyelmeztetés szankciót alkalmazhat a hatóság, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet közigazgatási bírság kiszabását teszi lehetővé.
- (3) Figyelmeztetés alkalmazásának akkor van helye, ha közigazgatási szabályszegés elkövetése miatt más szankció nem alkalmazható, vagy ha a közigazgatási szabályszegés az elkövetés körülményeire tekintettel csekély súlyú és a figyelmeztetéstől kellő visszatartó hatás várható.
- (4) A hatóság figyelmeztetés szankciót alkalmaz a közigazgatási szabályszegést elkövető ügyféllel szemben, ha az ügyfél számára kötelezettséget állapít meg, és a kötelezettséget megállapító döntésben más szankciót nem alkalmaz.
- (5) Törvény meghatározott ügyek vonatkozásában a figyelmeztetés alkalmazásának kizárásáról rendelkezhet, ha az adott ügyben csekély súlyú szabályszegés nem merülhet fel.

6. Közigazgatási óvadék

- 7. §** Közigazgatási óvadék szankciót alkalmazhat a hatóság, ha
- törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet közigazgatási bírság kiszabását teszi lehetővé,
  - a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási szankciót megállapító döntést jegyeztek be, feltéve, hogy törvény a figyelmeztetés szankció alkalmazását nem zárja ki, és
  - az óvadék alkalmazásától kellő visszatartó hatás várható.
- 8. §**
- (1) A közigazgatási óvadék összegét a Kormány által a közigazgatási óvadék kezelésére kijelölt szerv az óvadék befizetését követő egy év elteltével visszafizeti az ügyfélnek vagy jogutódjának.
  - (2) Az ügyfél elveszti a jogát a közigazgatási óvadék összegére, ha a közigazgatási óvadék befizetését követő egy éven belül vele szemben közigazgatási szankciót alkalmaznak.
  - (3) A közigazgatási óvadékat az ügyfél a Nyilvántartásba történő bejegyzést követő harminc napon belül köteles befizetni a közigazgatási óvadék kezelésére kijelölt szerv által vezetett számlára. A befizetésre nyitva álló határidő elmulasztása esetén a közigazgatási óvadékat közigazgatási bírságnak kell tekinteni.
  - (4) A közigazgatási óvadéokra a közigazgatási bírságra vonatkozó szabályokat az ebben az alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

7. Közigazgatási bírság

- 9. §**
- (1) Közigazgatási bírság minden, a közigazgatási hatóság által közigazgatási szabályszegésért kiszabott bírság.
  - (2) Közigazgatási bírságot szab ki a közigazgatási hatósági eljárás során a hatóság, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendelet bírság kiszabását írja elő,
    - a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző egy éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási szankciót megállapító döntést jegyeztek be és
    - a hatóság nem figyelmeztetés vagy közigazgatási óvadék alkalmazásáról dönt.
  - (3) A hatóság a figyelmeztetés vagy a közigazgatási óvadék szankció alkalmazása feltételeinek teljesülése esetén is közigazgatási bírság szankciót alkalmaz, ha
    - a jogsértés emberi életet, testi épséget vagy egészséget sért vagy veszélyeztet,
    - kiskorú személyek védelmét célzó jogszabályi rendelkezés megsértésére került sor,
    - a jogsértésre – kora, anyagi és szociális helyzete, fogyatékosága, egészségi állapota, megváltozott munkaképessége, cselekvőképességének korlátozása miatt – különösen kiszolgáltatott személlyel szemben került sor, vagy
    - törvény meghatározott ügyek vonatkozásában a figyelmeztetés és az óvadék alkalmazásának kizárásáról rendelkezik.
  - (4) Törvény meghatározott ügyek vonatkozásában a figyelmeztetés és a közigazgatási óvadék alkalmazásának együttes kizárásáról rendelkezhet, ha ezen közigazgatási szankciók alkalmazásától kellő visszatartó hatás nem várható, és a közigazgatási szabályszegés a közérdeket súlyosan sérti vagy veszélyezteti.
- 10. §**
- (1) Közigazgatási bírság kiszabása esetén a hatóság – törvényben, kormányrendeletben vagy önkormányzati rendeletben meghatározott további szempontok mellett – az eset összes lényeges körülményét, különösen az alábbiakat mérlegelve dönt a bírság összegéről:
    - a jogsértéssel okozott hátrányt, ideértve a hátrány megelőzésével, elhárításával, helyreállításával kapcsolatban felmerült költségeket, illetve a jogsértéssel elért előny mértékét,
    - a jogsértéssel okozott hátrány visszafordíthatóságát,
    - a jogsértéssel érintettek körének nagyságát,
    - a jogsértő állapot időtartamát,
    - a jogsértő magatartás ismétlődését és gyakoriságát,
    - a jogsértést elkövető eljárást segítő, együttműködő magatartását, valamint
    - a jogsértést elkövető gazdasági súlyát.

- (2) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a közigazgatási bírság felső határa természetes személyek esetén egymillió forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén tízmillió forint lehet.
- (3) Az önkormányzati rendelet alapján megállapítható közigazgatási bírság felső határa természetes személyek esetén kétszázezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén kétmillió forint lehet.
- (4) A hatóság mérlegelési jogkörében meghatározható közigazgatási bírságösszeg esetén a kiszabható közigazgatási bírság mértéke legfeljebb a törvényben, a kormányrendeletben vagy az önkormányzati rendeletben meghatározott közigazgatási bírságösszeg felső határának fele lehet, ha a Nyilvántartásba a hatósági eljárás megindításának napját megelőző három éven belül az ügyfél vonatkozásában közigazgatási bírság szankciót megállapító döntést nem jegyeztek be.

- 11. §**
- (1) A hatóság közigazgatási bírság kiszabása feltételeinek teljesülése esetén – a célszerűség figyelembevételével, mérlegelése alapján – közigazgatási bírságként helyszíni bírságot szabhat ki, ha a helyszíni intézkedés alkalmával az ügyfél a jogsértést teljes mértékben elismeri, és azt törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet lehetővé teszi.
  - (2) A jogsértés teljes mértékben való elismerésével az ügyfél lemond a helyszíni bírsággal szemben őt megillető jogorvoslati jogról.
  - (3) A helyszíni bírság kiszabását megelőzően az ügyfelet tájékoztatni kell a jogorvoslati jogról történő lemondás és a helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről, továbbá a hatóság által megállapítható bizonyítékok köréről.
  - (4) A helyszíni bírságról szóló döntést a hatóság a helyszínen közli az ügyféllel. A döntés indokolásában elegendő az ügyfélnek a jogsértés elismeréséről szóló írásbeli nyilatkozatát rögzíteni.
  - (5) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a kiszabott helyszíni bírság összege nem lehet magasabb, mint az ugyanezen tényállás mellett megállapítható közigazgatási bírság legmagasabb összegének negyede.
  - (6) Önkormányzati rendelet alapján kiszabható helyszíni bírság felső határa természetes személyek esetén ötvenezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén ötszázezer forint lehet.

- 12. §** A kiszabott közigazgatási bírság összege nem lehet alacsonyabb, mint az adók módjára történő végrehajtás szabályai szerinti legkisebb behajtható összeg.

8. Tevékenység végzésétől történő eltiltás

- 13. §**
- (1) Tevékenység végzésétől történő eltiltásnak kell tekinteni minden olyan közigazgatási szankciót, amellyel a hatóság az ügyfél valamilyen jogosultsága gyakorlását meghatározott időre megvonja vagy korlátozza.
  - (2) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a közigazgatási hatóság eltilthatja a tevékenység végzésétől az ügyfelet, ha
    - a) a jogsértés emberi életet, testi épséget vagy egészséget sért vagy veszélyeztet,
    - b) a jogsértésre – kora, anyagi és szociális helyzete, fogyatékosága, egészségi állapota, megváltozott munkaképessége, cselekvőképességének korlátozása miatt – különösen kiszolgáltatott személlyel szemben került sor, vagy
    - c) a jogsértés az eljárás megindulását megelőző egy éven belül legalább három alkalommal került megállapításra.
  - (3) Törvény a tevékenység végzésétől történő eltiltás alkalmazását egyéb esetekben is lehetővé teheti.
  - (4) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a tevékenység végzésétől történő eltiltás a döntés véglegessé válásától számított negyvenöt napnál hosszabb időre nem szólhat.

9. Elkobzás

- 14. §**
- (1) Ha törvény lehetővé teszi, a hatóság elkobozza azt a dolgot,
    - a) amelyet a jogsértés elkövetéséhez eszközül használtak vagy arra szántak,
    - b) amelynek birtoklása jogszabályba ütközik, vagy amely veszélyezteti a közbiztonságot,
    - c) amely jogsértés elkövetése útján jött létre,

- d) amelyre a jogsértést elkövették, vagy amelyet a jogsértés befejezését követően e dolog elszállítása céljából használtak,
  - e) amelyet a jogsértő a jogsértés elkövetéséért a tulajdonostól vagy annak hozzájárulásával mástól kapott.
- (2) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az (1) bekezdés a) és d) pontja esetében
- a) az elkobzást nem lehet elrendelni, ha a dolog nem a jogsértő tulajdona, kivéve, ha a tulajdonos a jogsértésről előzetesen tudott és abba beleegyezett,
  - b) az elkobzás kivételesen mellőzhető, ha az a jogsértőre vagy a dolog tulajdonosára a jogsértés súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene.
- (3) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az elkobzott dolog tulajdonjoga az államra száll.

III. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 15. §** (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben jelölje ki
- a) a nyilvántartó szervet,
  - b) a közigazgatási óvadékot kezelő szervet.
- (2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg
- a) az e törvényben meghatározott közigazgatási szankciók alkalmazására és
  - b) a Nyilvántartás vezetésére vonatkozó eljárási szabályokat.
- 16. §** (1) Ez a törvény 2019. január 1. napján lép hatályba.
- (2) E törvény rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni.
- (3) E törvény hatálybalépését megelőzően elkövetett közigazgatási szabályszegés esetén olyan közigazgatási szankció alkalmazható, amely e törvény hatálybalépését megelőzően is alkalmazható volt.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke

2017. évi CXXVI. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény jogharmonizációs célú módosításáról*

1. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosítása

- 1. §** (1) A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 3. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (E törvény alkalmazásában:)
- „a) *gazdálkodó szervezet*:
- aa) a magyarországi székhellyel rendelkező gazdasági társaság, közhasznú társaság, ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, szabadalmi ügyvivői iroda, végrehajtói iroda, európai részvénytársaság, szövetkezet, lakásszövetkezet, európai szövetkezet, vízgazdálkodási társulat (a víziközmű-társulat kivételével), erdőbirtokossági társulat, önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár, egyéni cég, egyesülés – ideértve az európai gazdasági egyesülést is –, európai területi társulás, egyesület, alapítvány, valamint
  - ab) mindazon egyéb jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező, a személyes joga alapján gazdasági társaság vagy más, gazdasági tevékenységet folytató szervezet, amelynek a fő érdekeltégeinek központja – a fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2015/848 EU rendelet) alapján – az Európai Unió területén található, és az ellene indítható fizetésképtelenségi eljárás a 2015/848 EU rendelet hatálya alá esik;”

* A törvényt az Országgyűlés a 2017. október 17-i ülésnapján fogadta el.

- (2) A Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(E törvény alkalmazásában:)
„e) *gazdálkodó szervezet vagyona*: amit a gazdálkodó szervezetre vonatkozó számviteli jogszabály befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít;”
- (3) A Cstv. 3. § (1) bekezdése a következő m)–u) pontokkal egészül ki:
(E törvény alkalmazásában:)
„m) *fizetéseképtelenségi szakértő*:
ma) a vagyonfelügyelő,
mb) a felszámoló (ideértve az ideiglenes vagyonfelügyelői, illetve a rendkívüli vagyonfelügyelői jogkörrel kirendelt felszámolót is), valamint
mc) a 2015/848 EU rendelet 2. cikk 5. pontjában és B mellékletében felsorolt olyan külföldi fizetéseképtelenségi szakértő, aki ezt a megbízatását a külföldi bíróság vagy más – a másik tagállam joga szerint feljogosított személy – által történő kijelölés hiteles másolatával és annak szakfordító által elkészített magyar nyelvű fordításával igazolja;
n) *fizetéseképtelenségi főeljárás*: a 2015/848 EU rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerinti fizetéseképtelenségi eljárás;
o) *fő érdekeltségek központja*: az adós gazdálkodó szervezetre a 2015/848 EU rendelet 3. cikk (1) bekezdésében meghatározott fogalom;
p) *külföldi bíróság*: a 2015/848 EU rendelet 2. cikk 6. pontjában felsorolt igazságügyi feladatokkal felruházott szerv;
q) *külföldi hitelező*: a 2015/848 EU rendelet 2. cikk 12. pontjában meghatározott személy vagy szervezet;
r) *magyarországi helyi hitelező*: a 2015/848 EU rendelet 2. cikk 11. pontjában meghatározott olyan hitelező, akinek a követelése a másik EU tagállamban fő érdekeltségek központjával rendelkező gazdálkodó szervezet magyarországi telephelyének működéséből vagy azzal összefüggésben keletkezett, és a hitelező fő érdekeltségeinek központja Magyarországon van;
s) *magyarországi telephely*: a 2015/848 EU rendelet 2. cikk 10. pontjában meghatározott magyarországi működési hely, azzal, hogy a működési hely megállapításához szükséges körülményeket az adózás rendjéről szóló törvény, a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény, az általános forgalmi adóról szóló törvény, illetve az adózási tárgyú nemzetközi egyezmények szerinti telephelyként történő minősítés is megalapozhatja;
t) *területi fizetéseképtelenségi eljárás*:
ta) a 2015/848 EU rendelet 3. cikk (4) bekezdése szerinti területi fizetéseképtelenségi eljárás, és
tb) a 2015/848 EU rendelet 3. cikk (3) bekezdése szerinti területi másodlagos fizetéseképtelenségi eljárás;
u) *leányvállalat*: ha e törvény másképpen nem rendelkezik, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 74. §-a alapján létrehozott jogi személy.”

- 2. §** (1) A Cstv. 6. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A csődeljárás és a felszámolási eljárás az adós – eljárás lefolytatására irányuló kérelem benyújtásának napján bejegyzett, illetve az (1a) bekezdésben meghatározott – magyarországi székhelye szerint illetékes törvényszék (a továbbiakban: bíróság) hatáskörébe és kizárólagos illetékességébe tartozó nemperes eljárás. A más bíróságoknál benyújtott csődeljárások iránti kérelmeket – kivéve, ha arra a bíróságnak területi fizetéseképtelenségi eljárásról a 6/H. § szerint hatásköre és illetékessége van – a bíróság hivatalból elutasítja, a már megindult eljárásokat megszünteti, a felszámolási eljárás iránti kérelmeket pedig – ideértve az ilyen eljárást a 2015/848 EU rendelet 3. cikk (3) vagy (4) bekezdése alapján kezdeményező területi fizetéseképtelenségi eljárás iránti kérelmeket is – haladéktalanul az e törvény szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át.”
- (2) A Cstv. 6. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A csődeljárás és a felszámolási eljárás az adós – eljárás lefolytatására irányuló kérelem benyújtásának napján bejegyzett, illetve az (1a) bekezdésben meghatározott – magyarországi székhelye szerint illetékes törvényszék (a továbbiakban: bíróság) hatáskörébe és kizárólagos illetékességébe tartozó nemperes eljárás. A más bíróságoknál benyújtott csődeljárások iránti kérelmeket – kivéve, ha arra a bíróságnak területi fizetéseképtelenségi eljárásról a 6/H. § szerint hatásköre és illetékessége van – a bíróság visszautasítja, a már megindult eljárásokat hivatalból megszünteti, a felszámolási eljárás iránti kérelmeket pedig – ideértve az ilyen eljárást a 2015/848 EU rendelet 3. cikk (3) vagy (4) bekezdése alapján kezdeményező területi fizetéseképtelenségi eljárás iránti kérelmeket is – haladéktalanul az e törvény szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át.”
- (3) A Cstv. 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A 2015/848 EU rendelet hatálya alá tartozó, nem Magyarországon bejegyzett gazdálkodó szervezet ellen kezdeményezett fizetéseképtelenségi főeljárás megindítására és lefolytatására a Fővárosi Törvényszék rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel.”

- (4) A Cstv. 6. §-a a következő (8) és (9) bekezdéssel egészül ki:
- „(8) A vagyonfelügyelő, az ideiglenes vagyonfelügyelő, a rendkívüli vagyonfelügyelő, a felszámoló, valamint
- a) az adós (az adós vezető tisztségviselője), illetve
- b) a hitelező
- közötti kapcsolattartás során a jognyilatkozatok megtétele írásban történik, az alakiság megsértésével tett jognyilatkozat hatálytalan.
- (9) Ha az iratot a vagyonfelügyelő, az ideiglenes vagyonfelügyelő, a rendkívüli vagyonfelügyelő, illetve a felszámoló postai úton küldi meg a hitelezőknek vagy az adós vezető tisztségviselőjének, azt a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó általános szabályok szerint kell kézbesíteni.”
- (5) A Cstv. 6. §-a a következő (10) bekezdéssel egészül ki:
- „(10) A Pp. 27. alcíme szerinti ideiglenes intézkedés iránti kérelmet az e törvény 33/A. §-a szerinti perekben nem lehet benyújtani.”

3. § A Cstv. I. Fejezete a 6/A. §-t követően a következő alcím címmel egészül ki:

„A 2015/848 EU rendelet hatálya alá tartozó határon átnyúló fizetésképtelenségi eljárásokra vonatkozó sajátos rendelkezések”

4. § A Cstv. 6/B–6/D. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„6/B. § (1) A 2015/848 EU rendelet alapján az Európai Unió más tagállamában megindított fizetésképtelenségi főeljárás során kijelölt külföldi fizetésképtelenségi szakértő, illetve a fizetésképtelenségi eljárásban a vagyona feletti rendelkezési jogát megőrző adós kérheti, hogy a magyar bíróság rendelje el a külföldi fizetésképtelenségi főeljárást megindító határozat, illetve a külföldi fizetésképtelenségi szakértőt kijelölő határozat lényeges tartalmának közzétételét.

(2) A határozat lényeges tartalmához tartozik különösen:

- a) az eljárást megindító külföldi bíróság megjelölése és címe,
- b) az adós neve és székhelye, valamint az adós fő érdekeltségeinek központja, ha a külföldi bíróság megállapította, hogy ez nem esik egybe a székhellyel,
- c) annak megjelölése, hogy az eljárás fizetésképtelenségi főeljárás vagy területi fizetésképtelenségi eljárás, ezeken belül reorganizációs vagy felszámolási típusú eljárás,
- d) a külföldi fizetésképtelenségi szakértő neve és elérhetősége,
- e) a hitelezői igények bejelentésére rendelkezésre álló határidők,
- f) a határidők tekintetében megállapított jogkövetkezmények, és
- g) a hitelezői igények elfogadására jogosult testület vagy hatóság megjelölése, elérhetősége.

(3) A kérelemhez az eredeti okiraton vagy hiteles másolatán túl csatolni kell annak hiteles magyar fordítását is, valamint mellékelni kell a közzététel költségtérítése megfizetésének igazolását.

(4) Ha az adós ellen a 2015/848 EU rendelet alapján az Európai Unió más tagállamában fizetésképtelenségi főeljárás indult, és Magyarországon telephelye van, a főeljárásban kijelölt külföldi fizetésképtelenségi szakértő, illetve a fizetésképtelenségi eljárásban a vagyona feletti rendelkezési jogát megőrző adós köteles kérni a főeljárást megindító határozat, illetve a külföldi fizetésképtelenségi szakértőt kijelölő határozat lényeges tartalmának magyarországi közzétételét az (1)–(3) bekezdésben foglaltak szerint. A külföldi fizetésképtelenségi szakértő, illetve a fizetésképtelenségi eljárásban a vagyona feletti rendelkezési jogát megőrző adós felel a közzétételi kötelezettség késedelmével vagy elmulasztásával okozott kárért.

(5) Az (1) és (4) bekezdés szerinti közzététel a Cégek Közlönyben történik.

(6) Ha a fizetésképtelenségi főeljárás belföldön indult, a 2015/848 EU rendelet 28. cikke szerinti közzétételről csődeljárás esetén az adós, felszámolási eljárás esetén a felszámoló intézkedik. A közzétételi kötelezettség teljesítéséről a vagyonfelügyelőt egyidejűleg tájékoztatni kell.

6/C. § (1) Ha az adós ellen az Európai Unió másik tagállamában a magyar bíróság határozatának meghozatalát megelőzően a 2015/848 EU rendelet alapján fizetésképtelenségi főeljárást indítottak, és azt joghatósági kifogással nem támadták meg, vagy a joghatósági kifogást a másik tagállam bírósága jogerősen elutasította, a magyar bíróság az ugyanazon adós ellen Magyarországon megindított fizetésképtelenségi főeljárást – csődeljárást vagy felszámolási eljárást – a 6/H. § szerint kizárólagos hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszékhez teszi át. A Fővárosi Törvényszék az áttevő bíróság által megindított fizetésképtelenségi főeljárást a 2015/848 EU rendelet 51. cikke szerint területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárássá alakítja át, feltéve, hogy az adós Magyarországon telephellyel rendelkezik. A Fővárosi Törvényszék a területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárássá

történő átalakításról szóló végzést haladéktalanul megküldi a fizetésképtelenségi főeljárást megindító tagállami bíróságnak és az eljárásban kirendelt külföldi fizetésképtelenségi szakértőnek. A végzésben rendelkezni kell arról, hogy a területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárásra az e törvény II. vagy III. Fejezetének rendelkezéseit kell alkalmazni. A végzésnek a területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárásá történő átalakítást kimondó rendelkezése ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) Ha az adósnak Magyarországon nincs telephelye, az (1) bekezdésben foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a Fővárosi Törvényszék az eljárást hivatalból megszünteti, és a jogerős végzést haladéktalanul megküldi a fizetésképtelenségi főeljárást megindító külföldi bíróságnak és az eljárásban kirendelt külföldi fizetésképtelenségi szakértőnek. Az eljárás megszüntetése nem érinti az azt megelőzően az adós által a magyar jog alkalmazásával kötött jogügyletek érvényességét, illetve a harmadik személyek által jóhiszeműen szerzett jogokat és azokat a folyamatban lévő egyéb eljárásokat, amelyeket az adós indított vagy ellene indítottak.

(3) Ha a 2015/848 EU rendelet 51. cikke alapján a fizetésképtelenségi főeljárás fizetésképtelenségi szakértője a Fővárosi Törvényszéktől a már megindított területi fizetésképtelenségi eljárás olyan átalakítását kérelmezi, amelyre e törvény másik fejezetének szabályait kell alkalmazni, és ennek a kérelemnek a magyar bíróság helyt ad, a végzésben egyidejűleg hivatalból rendelkezik azoknak a végzéseknek a hatályon kívül helyezéséről vagy módosításáról, amelyeket még nem hajtottak végre, de végrehajtásuk ellentétes lenne a területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárásá alakított eljárás szabályaival.

6/D. § (1) Ha az adós ellen a 2015/848 EU rendelet alapján az Európai Unió más tagállamában indult fizetésképtelenségi főeljárás, és az adósnak Magyarországon ingatlan vagyona, egyéb, közhiteles nyilvántartásba bejegyzett vagyona vagy olyan telephelye van, amelyre vonatkozóan közhiteles nyilvántartásba jog vagy tény van bejegyezve, a főeljárás során kijelölt külföldi fizetésképtelenségi szakértőnek, illetve a fizetésképtelenségi főeljárásban a vagyona feletti rendelkezési jogát megőrző adósnak – a szükséges adatok megadásával – kérnie kell, hogy a magyar bíróság rendelje el a fizetésképtelenségi főeljárást megindító határozat tényének bejegyzését az ingatlan-nyilvántartásba, illetve az egyéb közhiteles nyilvántartásba. A külföldi fizetésképtelenségi szakértő, illetve a fizetésképtelenségi eljárásban a vagyona feletti rendelkezési jogát megőrző adós felel az e bekezdésben foglaltak elmulasztásával okozott kárért.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kérelemhez az eredeti okiraton vagy hiteles másolatán túl csatolni kell annak hiteles magyar fordítását is.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott nyilvántartásokba történő bejegyzéssel összefüggő illetéket, igazgatási szolgáltatási díjat a külföldi kérelmező köteles a bíróságnál előzetesen letétbe helyezni.

(4) Ha a fizetésképtelenségi főeljárás belföldön indult, a 2015/848 EU rendelet 29. cikke szerinti bejegyeztetés iránt csőd eljárás esetén az adós, felszámolási eljárás esetén pedig a felszámoló intézkedik. A bejegyeztetési kötelezettség teljesítéséről a vagyonfelügyelőt egyidejűleg tájékoztatni kell."

5. §

A Cstv. I. Fejezete a következő 6/F–6/Q. §-sal egészül ki:

„6/F. § A 6/B–6/D. §-ok szerinti kérelmet a Fővárosi Törvényszékhez kell benyújtani, amely nemperes eljárásban dönt a kérelemről a beérkezéstől számított legfeljebb 30 napon belül, a 6/B. § szerinti kérelem esetében 8 napon belül. A kérelemnek helyt adó végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

6/G. § (1) A csőd eljárás vagy a felszámolási eljárás megindítása iránti kérelemben vagy a korábban eljáró bíróság által küldött értesítésben meg kell jelölni a magyar bíróság joghatóságát megalapozó körülményeket, és hivatkozni kell arra, hogy az eljárást fizetésképtelenségi főeljárásként vagy területi fizetésképtelenségi eljárásként kezdeményezik. Az e törvény alapján – illetve a 2015/848 EU rendelet 6. cikkére alapozva – a csőd eljáráshoz vagy felszámolási eljáráshoz kapcsolódóan kezdeményezett polgári eljárásokban a keresetlevélben kell megjelölni a magyar bíróság joghatóságát megalapozó körülményeket.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kérelemhez, illetve keresetlevélhez csatolni kell azokat a dokumentumokat is, amelyekből a magyar bíróság joghatósága és annak jogalapja megállapítható.

(3) A bíróság a csőd eljárás, illetve a felszámolási eljárás iránti kérelmet elutasítja, illetve a már megindított eljárást hivatalból megszünteti, ha az fizetésképtelenségi főeljárás megindítására irányul, de az adós ellen az Európai Unió más tagállamában fizetésképtelenségi főeljárás már megindult és folyamatban van, és a kérelmet benyújtó fél a bíróság tájékoztatását követően sem kéri a területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárás megindítását.

6/H. § A Fővárosi Törvényszék hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel rendelkezik a 2015/848 EU rendelet hatálya alá tartozó olyan gazdálkodó szervezetek ellen területi fizetésképtelenségi eljárásként megindításra kerülő eljárások – területi reorganizációs típusú eljárás vagy területi felszámolási típusú eljárás – megindítására, lefolytatására, illetve

másik típusú területi eljárásra történő átalakítására, amelyek fő érdekeltsegeinek központja az Európai Unió másik tagállamában van.

6/I. § (1) A Magyarországon indult felszámolási főeljárásban a 2015/848 EU rendelet 36. cikke szerinti, a másik tagállambeli hitelezők számára kibocsátásra kerülő kötelezettségvállaló nyilatkozat érvényességéhez a magyar bíróság előzetes jóváhagyása szükséges.

(2) A felszámoló a bírósághoz benyújtott kérelmében részletesen, pénzügyi adatokkal és dokumentumokkal alátámasztottan bemutatja a kötelezettségvállalással érintett másik tagállamban fellelhető vagyontárgyak körét, azok értékét, a vagyontárgyak értékesítésére vonatkozó terveket, valamint a kötelezettségvállalással a hitelezők összessége érdekében képviselt célokat és a kötelezettségvállalás elmaradásával járó, valószínűsíthető hátrányokat. A tájékoztatásban ismertetni kell a kötelezettségvállalással érintett másik tagállamban ismert külföldi hitelezői követelések listáját, megjelölve azt is, hogy azokat e törvény alapján milyen szabályok szerint kell kifizetni, a felszámolási eljárásban hová kell besorolni az e törvényben meghatározott kielégítési sorrendben.

(3) A bíróság a kérelem elbírálása előtt a felszámolót, a hitelezői választmányt, illetve a hitelezők képviselőjét, valamint indokolt esetben a hitelezőket is meghallgathatja, vagy határidő tűzésével írásbeli nyilatkozat tételére hívja fel őket. A meghallgatás, illetve az írásbeli nyilatkozat megtételére vonatkozó határidő elmulasztása esetén igazolásnak nincs helye. A bíróság a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül dönt. A végzés ellen fellebbezésnek van helye, amelyet 15 napon belül kell elbírálni.

(4) Ha a bíróság által előzetesen jóváhagyott kötelezettségvállaló nyilatkozatot az érintett másik tagállamban nem hagyták jóvá a hitelezők, a felszámolónak haladéktalanul írásban tájékoztatnia kell őket a belföldi fizetéseketelenségi főeljárásba a 2015/848 EU rendelet 45. cikk (1) bekezdése alapján történő bejelentkezési lehetőségről és az ezzel összefüggő nyilvántartásbavételidő-fizetési kötelezettségükről, azzal, hogy az igénybejelentési határidő kezdete a kötelezettségvállaló nyilatkozatról történő szavazás napja.

(5) Ha a bíróság által előzetesen jóváhagyott kötelezettségvállaló nyilatkozatot az érintett másik tagállamban jóváhagyták a hitelezők, a belföldi fizetéseketelenségi főeljárásban kifogást nyújthatnak be, ha a belföldi fizetéseketelenségi szakértő nem teljesíti a kötelezettségvállalásban foglaltakat.

6/J. § (1) A 2015/848 EU rendelet szerinti, a külföldi fizetéseketelenségi szakértő által a magyarországi helyi hitelezők számára tett kötelezettségvállaló nyilatkozatnak tartalmaznia kell az arra vonatkozó jognyilatkozatot is, hogy a kötelezettségvállalás a főeljárás szerinti tagállami jog szerinti érvényességi feltételeknek megfelel.

(2) A külföldi fizetéseketelenségi szakértő a kötelezettségvállalással érintett belföldön fellelhető vagyontárgyakról, azok értékéről, valamint a vagyontárgyak értékesítésére vonatkozó tervekről írásban, magyar nyelven tájékoztatja a magyarországi helyi hitelezőket, továbbá nyilatkozik arról, hogy a tájékoztatás teljes körű. A kötelezettségvállaló nyilatkozatban az ismert magyarországi helyi hitelezőket és azok követelését is fel kell sorolni. A magyarországi helyi hitelezők a kötelezettségvállaló nyilatkozat kiegészítését kérhetik a külföldi fizetéseketelenségi szakértőtől, ha az nem tartalmazza a 2015/848/ EU rendeletben vagy az e §-ban előírtakat, vagy ha az a rendelkezésükre álló információk szerint – a követelésükre vagy a kötelezettségvállalás alá eső vagyontárgyakra, illetve azok értékére vonatkozóan – hiányos vagy hibás adatokat tartalmaz.

(3) A külföldi fizetéseketelenségi szakértő tájékoztatást ad a magyarországi helyi hitelezők számára a kötelezettségvállalásának jóváhagyására vonatkozó szavazás lebonyolításával kapcsolatos tudnivalókról. A szavazást közjegyző jelenlétében kell lefolytatni. A közjegyző az eljárásáról jegyzőkönyvi tanúsítványt állít ki, amelyhez mellékeli a szavazás lebonyolításával kapcsolatos azon írásbeli tájékoztatást, amelyet a külföldi fizetéseketelenségi szakértő a közjegyző rendelkezésére bocsátott.

(4) A kötelezettségvállaló nyilatkozat jóváhagyását tartalmazó – a kötelezettségvállalás időpontjában ismert és nem vitatott – hitelezői követeléssel rendelkező magyarországi helyi hitelezők által tett nyilatkozatot magyar nyelven jegyzőkönyvi tanúsítványba kell foglalni. A jegyzőkönyvi tanúsítványba magyar nyelven bele kell foglalni a külföldi fizetéseketelenségi szakértőnek azokat a tájékoztatást magában foglaló, valamint a biztosítékokra vonatkozó nyilatkozatait is, amelyeket a kötelezettségvállalás jogi megalapozottságára és teljesítésére vonatkozóan tett.

(5) A jegyzőkönyvi tanúsítványt – kérelmére – a külföldi fizetéseketelenségi szakértő, valamint az a magyarországi helyi hitelező is aláírhatja, akinek a nyilatkozatát a jegyzőkönyvi tanúsítvány tartalmazza.

(6) A kötelezettségvállalás jóváhagyásakor a hitelezőket osztályokba kell sorolni. A hitelezői követelések hitelezői osztályba sorolására és a szavazati jogok kiszámítására és gyakorlására e törvénynek a csődegyezség megszavazására irányadó rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy a követelések besorolására az adós nyilvántartásai alapján kerül sor, és a külföldi fizetéseketelenségi szakértő kötelezettségvállalásának jóváhagyásához mindegyik hitelezői osztályban a szavazatok többségének igenlő szavazata szükséges. A jóváhagyott kötelezettségvállalás hatálya a szavazásra jogosult, de azt meg nem szavazó vagy a szavazásra szabályosan

értesített, de abban részt nem vevő magyarországi helyi hitelezőre is kiterjed, amennyiben nem határoz meg ránézve – az érintett hitelezői osztályra alkalmazandó szabályokhoz képest – hátrányosabb feltételeket. Az adós által vitatottnak minősülő követeléseket a kötelezettségvállalásnak feltételhez kötötten, és csak abban az esetben kell figyelembe vennie, ha a vitatott követelés jogosultja igazolja, hogy az adóssal szemben bírósági vagy közigazgatási úton érvényesíti az igényét, és ezt az eljárást megindította, illetve kezdeményezte.

(7) A jegyzőkönyvi tanúsítvány hiteles kiadmányának másolatát a külföldi fizetésképtelenségi szakértő megküldi a fizetésképtelenségi főeljárást lefolytató tagállami bíróságnak, a Fővárosi Törvényszéknek, valamint az ismert magyarországi helyi hitelezőknek.

(8) A magyarországi helyi hitelezők a külföldi fizetésképtelenségi szakértő kötelezettségvállalásával összefüggésben kérhetik, hogy a bíróság a külföldi fizetésképtelenségi szakértőt pénzügyi biztosíték adására kötelezze. A kérelmet a Fővárosi Törvényszékhez kell benyújtani. A kérelemben meg kell jelölni, hogy a biztosíték nyújtására melyik hitelezői követeléssel összefüggésben kerüljön sor. A pénzügyi biztosíték formája a bíróság gazdasági hivatalában letéti számlára befizetendő pénzügyösszeg.

(9) A (8) bekezdés szerinti pénzügyi biztosíték nyújtásával összefüggő eljárás polgári nemperes eljárás. Bizonyítás felvételére akkor kerülhet sor, ha a kérelem a benyújtott dokumentumok alapján nem bírálható el. A pénzügyi biztosíték nyújtása tárgyában hozott végzés ellen fellebbezésnek van helye.

6/K. § (1) Ha a magyarországi helyi hitelezők a 2015/848 EU rendelet 38. cikke alapján területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárást kezdeményeztek, a 6/H. § szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság szakértőt rendelhet ki azoknak a közgazdasági szakkérdéseknek a megvizsgálására, amelyek

- a) a másodlagos fizetésképtelenségi eljárás megindításának vagy felfüggesztésének megalapozottságával,
- b) a fizetésképtelenségi főeljárás fizetésképtelenségi szakértője által benyújtott kérelmekkel,
- c) a magyarországi helyi hitelezők érdekeinek védelme szempontjából lényeges körülmények vizsgálatával, vagy
- d) a másik típusú – reorganizációs típusú területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárás helyett felszámolási típusú, illetve felszámolási típusú helyett reorganizációs típusú – területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárás megindításának feltételeivel

kapcsolatosak.

(2) A szakértő kirendelésével összefüggő költségeket és a szakértő díját a kérelmező előlegezi és viseli.

(3) Ha a másodlagos fizetésképtelenségi eljárás reorganizációs típusú eljárás, az eljárást kezdeményező kérelemnek tartalmaznia kell a 8. § szerinti adatokat és mellékleteket, és a kérelemhez csatolni kell a külföldi fizetésképtelenségi eljárást megindító, illetve a külföldi fizetésképtelenségi szakértőt kijelölő határozatot.

(4) Ha a területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárás felszámolási típusú eljárás, az eljárást kezdeményező kérelemhez csatolni kell a külföldi fizetésképtelenségi főeljárást megindító, valamint a külföldi fizetésképtelenségi szakértőt kijelölő határozatot. A kérelemnek tartalmaznia kell az adósnak a kérelmezővel szemben fennálló tartozása jogcímét és a tartozás fennállását igazoló dokumentumokat is, kivéve, ha a területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárást a másik tagállamban indított fizetésképtelenségi főeljárás fizetésképtelenségi szakértője – ilyen szakértő kijelölése hiányában a vagyona feletti rendelkezési jogát megőrző adós – kéri.

(5) Ha a számviteli jogszabályok szerint az adósnak nem kell beszámolót készítenie, a 31. §-ban foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a 2015/848 EU rendelet szerint Magyarországon indított területi fizetésképtelenségi eljárásban a felszámoló az adós nyilvántartásai, vagy nyilvántartása, a telephelynek betudható bevételekről és kiadásokról készített könyvviteli zárlata és adatszolgáltatása alapján, illetve a 30. §-ban meghatározott módon állapítja meg a területi fizetésképtelenségi eljárásba vonható vagyont, és erről nyitó felszámolási mérleget készít. A 31. §-ban foglalt egyéb kötelezettségeket ebben az esetben is teljesíteni kell.

6/L. § A bíróság előzetes jóváhagyása szükséges a 2015/848 EU rendelet 41. cikke szerinti együttműködési megállapodások megkötéséhez és módosításához, ha a megállapodás Magyarországon indult főeljárásban vagy területi fizetésképtelenségi eljárásban kirendelt belföldi fizetésképtelenségi szakértő és a külföldi fizetésképtelenségi szakértők között jön létre. A jóváhagyás tárgyában hozott végzés ellen fellebbezésnek van helye.

6/M. § A belföldön megindított fizetésképtelenségi főeljárásban és területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárásban a külföldi hitelezői igények bejelentésére 2015/848 EU rendelet 55. cikke alapján kialakított egységes formanyomtatvány a Cégközlöny és az Országos Bírósági Hivatal honlapjáról is letölthető.

6/N. § (1) A 2015/848 EU rendelet 24. cikke szerint Magyarországon felállításra kerülő tagállami fizetésképtelenségi nyilvántartás a nemzeti adatvagyron körébe tartozó központi nyilvántartás.

(2) Az (1) bekezdés szerinti fizetésképtelenségi nyilvántartás a 2015/848 EU rendelet hatálya alá tartozó, 2018. június 26-án és az azt követően Magyarországon megindított fizetésképtelenségi eljárások adatait tartalmazza.

(3) A fizetéseképtelenségi nyilvántartás – a 2015/848 EU rendelet 24. cikkében felsorolt adatokon kívül – az alábbi adatokat tartalmazza, az eljáró bíróságok, illetve belföldi és külföldi fizetéseképtelenségi szakértők elektronikus adatszolgáltatása alapján:

- a) az adós vagyonával összefüggő megtámadási keresetek megindítása és befejezése, az eljáró bíróság neve és az ügy száma,
- b) az adós vezetői, volt vezetői, az adós jogi személy tagjai, tulajdonosai ellen a hitelezők érdekeit sértő tevékenységük miatti felelősség megállapítása iránti keresetek megindítása és befejezése, az eljáró bíróság neve és az ügy száma,
- c) ha az eljárás egyszerűsített felszámolásként került lefolytatásra, ennek ténye,
- d) az adós és a vagyonfelügyelő, illetve a felszámoló elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény szerinti hivatalos elektronikus levélcíme.

(4) A fizetéseképtelenségi nyilvántartás az adatokat kereshető formában, a bejegyzéstől számított 15 évig őrzi meg, ezt követően még öt évig archivált adatként kell megőrizni, majd azt követően haladéktalanul törölni kell.

6/O. § A bíróság a felszámolás fizetéseképtelenségi főeljárásként történő befejezéséről és az adós jogutód nélküli megszüntetéséről akkor hozhatja meg a végzést, ha az adós ellen nincs folyamatban a 1346/2000/EK tanácsi rendelet vagy a 2015/848 EU rendelet alapján más tagállamban külföldi fizetéseképtelenségi eljárás.

6/P. § (1) A 2015/848 EU rendelet V. fejezete szerinti, a cégcsoport tagjaival összefüggő fizetéseképtelenségi eljárásokban a 2015/848 EU rendelet 56. és 58. cikke alapján megkötésre kerülő együttműködési megállapodások megkötéséhez és módosításához a belföldi fizetéseképtelenségi szakértőknek előzetesen a bíróság jóváhagyását kell kérniük. A jóváhagyás tárgyában hozott végzés ellen fellebbezésnek van helye.

(2) A bíróság szakértőt rendelhet ki azoknak a közgazdasági szakkérdéseknek a megvizsgálására, amelyek

- a) a külföldi fizetéseképtelenségi szakértőnek a 2015/848 EU rendelet 60. cikkében, valamint
- b) a belföldi fizetéseképtelenségi szakértőnek a 2015/848 EU rendelet 61. cikkében meghatározott kérelme elbírálásához szükségesek.

(3) A bíróság a 2015/848 EU rendelet 61. cikke szerinti, a csoportos koordinációs eljárás iránti kérelmet elutasítja, ha más tagállamban már kezdeményeztek ilyen eljárást. Ha pedig ez a tény később jut a tudomására, az eljárást hivatalból megszünteti, és a kérelem elbírálásával összefüggő költségek megfizetésére az eljárást kezdeményező fizetéseképtelenségi szakértőt kötelezi.

(4) Ha a 2015/848 EU rendelet 61. cikke szerinti csoportos koordinációs eljárás belföldön indul, az eljárás megindítására és lefolytatására polgári nemperes eljárásként kerül sor. Az eljárás lefolytatására az a bíróság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, amely a csoport belföldi tagjával szemben megindított csődeljárást vagy felszámolási eljárást lefolytatja.

(5) A csoportos koordinációs eljárás megindítását elrendelő bírósági határozat meghozatalát követően a vállalatcsoport belföldi tagjához kirendelt fizetéseképtelenségi szakértő a 2015/848 EU rendelet 64. cikke szerinti kifogást a magyar bíróság tájékoztatását követően nyújthat be.

(6) A 2015/848 EU rendelet 66. cikke szerinti, a más tagállam joghatóságát megalapozó megállapodás megkötéséhez a magyar bíróság előzetes jóváhagyása szükséges.

6/Q. § (1) A csődeljárást, illetve a felszámolást elrendelő jogerős végzés ellen a csődeljárás, illetve a felszámolási eljárás kezdő időpontjától számított 30 napon belül felülvizsgálati kérelmet lehet előterjeszteni arra való hivatkozással, hogy az eljárás elrendelésére a magyar bíróságnak nem volt joghatósága. A határidő elmulasztása esetén igazolásnak nincs helye.

(2) A Kúria elrendelheti a csődeljárás, illetve a felszámolási eljárás felfüggesztését.

(3) Ha a Kúria elrendelte a csődeljárás felfüggesztését, egyezségi tárgyalás megtartására nem kerülhet sor. A csődeljárásban elrendelt fizetési haladék hatálya a felfüggesztés időtartama alatt is fennmarad, a 11. §-ban foglaltak a felfüggesztés időtartama alatt is irányadók. A vagyonfelügyelő a felfüggesztés időtartama alatt ellátja a 12–14. §-ban felsorolt feladatokat, tevékenységével összefüggésben a 15. § (3) bekezdése szerint kifogás benyújtásának és a kifogás elbírálásának is helye van. A kifogást elbíráló végzés ellen fellebbezés nyújtható be, amelyet 15 napon belül kell elbírálni.

(4) Ha a Kúria elrendelte a felszámolási eljárás felfüggesztését, a felszámolás elrendelésének jogi hatálya fennmarad, a 34–35. §-ban foglaltakat is alkalmazni kell. A felszámoló a felfüggesztés időtartama alatt is ellátja az adós vagyonának az adós vezetőjétől történő átvételével, a felszámolási nyitó mérleg készítésével, valamint a hitelezői igények nyilvántartásba vételével összefüggő feladatokat. A felfüggesztés időtartama alatt a felszámoló az adós vagyonát nem adhatja bérbe, nem értékesítheti, ide nem értve a gyorsan romló vagy az olyan ingóságot, amelynél

az értékesítés késedelme jelentős értékvesztéssel járna. Az értékesítésből származó bevételt a felszámoló elkülönítetten kezeli, azt a felszámolási költségekre sem használhatja fel.

(5) A Kúria a felülvizsgálattal megtámadott végzést 30 napon belül bírálja el.”

6. § (1) A Cstv. 9. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bíróság az (1) bekezdést követő intézkedést követően haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem beérkezésétől számított 5 munkanapon belül megvizsgálja, hogy az megfelel-e a 7. § és a 8. § (1)–(3) bekezdése szerinti feltételeknek. Ha a kérelem hiányos, azt 5 munkanapos határidővel hiánypótlásra adja vissza. A bíróság az adós által kezdeményezett csődeljárás iránti kérelmet hivatalból elutasítja, ha

a) a hiánypótlásra visszaadott kérelmet a kérelmező 5 munkanapon belül nem egészítette ki, vagy azt ismét hiányosan terjesztette elő,

b) nincs meg a 8. § (1) bekezdésében említett legfőbb szerv előzetes egyetértése,

c) a 7. § (3) bekezdés a) pontja szerinti követelés kielégítése még nem történt meg,

d) a korábbi csődeljárás jogerős befejezésének közzétételétől számítva két év még nem telt el,

e) az adós ellen belföldön más bíróság előtt csődeljárás van folyamatban,

f) az adós ellen felszámolási eljárás indult, és a felszámolás elrendeléséről már végzést hoztak, vagy

g) a csődeljárás iránti kérelmet megelőző egy éven belül az adós már adott be ilyen kérelmet, amelyet e bekezdés alapján a bíróság hivatalból elutasított, és az erről szóló jogerős végzés közzétételétől számítva egy év még nem telt el.”

(2) A Cstv. 9. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bíróság az (1) bekezdést követő intézkedést követően a kérelem beérkezésétől számított 5 munkanapon belül megvizsgálja, hogy az megfelel-e a 7. § és a 8. § (1)–(3) bekezdése szerinti feltételeknek. Ha a kérelem hiányos, azt 5 munkanapos határidővel hiánypótlásra adja vissza. A bíróság az adós által kezdeményezett csődeljárás iránti kérelmet visszautasítja, ha

a) a hiánypótlásra visszaadott kérelmet a kérelmező 5 munkanapon belül nem egészítette ki, vagy azt ismét hiányosan terjesztette elő,

b) nincs meg a 8. § (1) bekezdésében említett legfőbb szerv előzetes egyetértése,

c) a 7. § (3) bekezdés a) pontja szerinti követelés kielégítése még nem történt meg,

d) a korábbi csődeljárás jogerős befejezésének közzétételétől számítva két év még nem telt el,

e) az adós ellen belföldön más bíróság előtt csődeljárás van folyamatban,

f) az adós ellen felszámolási eljárás indult, és a felszámolás elrendeléséről már végzést hoztak, vagy

g) a csődeljárás iránti kérelmet megelőző egy éven belül az adós már adott be ilyen kérelmet, amelyet e bekezdés alapján a bíróság visszautasított, és az erről szóló jogerős végzés közzétételétől számítva egy év még nem telt el.”

(3) A Cstv. 9. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) A bíróság hivatalból megszünteti a csődeljárást, ha hitelt érdemlően tudomást szerez arról, hogy a csődeljárás iránti kérelmet a (4) bekezdés b)–g) pontja szerinti okból hivatalból el kellett volna utasítani. A csődeljárás megszüntetése esetén a vagyonfelügyelő díját a bíróság az addig elvégzett tevékenységével, munkaterhével arányosan állapítja meg.”

(4) A Cstv. 9. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) A bíróság hivatalból megszünteti a csődeljárást, ha hitelt érdemlően tudomást szerez arról, hogy a csődeljárás iránti kérelmet a (4) bekezdés b)–g) pontja szerinti okból vissza kellett volna utasítani. Az eljárást megszüntető végzés ellen fellebbezésnek van helye. A csődeljárás megszüntetése esetén a vagyonfelügyelő díját a bíróság az addig elvégzett tevékenységével, munkaterhével arányosan állapítja meg.”

7. § A Cstv. a következő 83/S. §-sal egészül ki:

„83/S. § (1) E törvénynek a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2017. évi CXXVI. törvénnyel (a továbbiakban: 2017. évi CXXVI. törvény) megállapított rendelkezéseit a 2015/848 EU rendelet alapján megindított fizetésképtelenségi eljárásokra kell alkalmazni.

(2) A Tanács fizetésképtelenségi eljárásokról szóló 1346/2000/EK rendelete alapján kezdeményezett eljárásokban akkor kell e törvénynek a 2017. évi CXXVI. törvénnyel megállapított rendelkezéseit alkalmazni, ha a főeljárást vagy a főeljárást követően megindított területi másodlagos fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat a 2015/848 EU rendelet 3. cikkére hivatkozik.”

- 8. §** A Cstv. 84/A. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:
„(4) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy
a) rendeletben kijelölje a 2015/848 EU rendelet 24. cikke szerinti belföldi fizetésektelenségi nyilvántartás megvalósítására és a nyilvántartás vezetésére jogosult szervezet, az adatkezelői feladatokért felelős szervezet, megállapítsa a nyilvántartásba történő adatszolgáltatás és az adatválogatás bejelentésének szabályait, a nyilvántartásból történő lekérdezés eljárási szabályait,
b) rendeletben kijelölje a 2015/848 EU rendelet 25. cikke szerinti tagállami fizetésektelenségi eljárások összekapcsolásának tagállami megvalósításával és működtetésével összefüggő feladatokat ellátó szervezet.”
- 9. §** (1) A Cstv. 85. § (5) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg)
„d) a fizetésektelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet da) 28. cikke szerinti közzététel szabályait,
db) 54. cikke által előírt, az ismert hitelezők értesítésének kiegészítő szabályait,
dc) 41–43. cikkében, 51. cikk (2) bekezdésében, 56–58. cikkében meghatározott együttműködés, kapcsolattartás és tájékoztatás részletes szabályait, a 2015/848 EU rendelet (48) preambulumbekkezdésében hivatkozott szakmai ajánlások alapján,”
- (2) A Cstv. 85. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:
„(9) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy – az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben – rendeletben állapítsa meg a 2015/848 EU rendelet 24. cikke szerinti belföldi fizetésektelenségi nyilvántartásból történő lekérdezésért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat.”
- 10. §** A Cstv. 86. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:
„(3) Ez a törvény
a) a fizetésektelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint
b) a fizetésektelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendeletben hivatkozott formanyomtatványok kiállításáról szóló 2017. június 12-i (EU) 2017/1105 bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.”
- 11. §** A Cstv.
a) 6. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontjában a „felfüggesztésnek” szövegrész helyébe a „felfüggesztésnek – ide nem értve a 6/Q. § szerinti esetet –” szöveg,
b) 6. § (3) bekezdés b) pont bd) alpontjában a „továbbá a 6/A. § (2) bekezdése,” szövegrész helyébe a „továbbá a 6/A. § (2) bekezdése, a 6/Q. §,” szöveg,
c) 6/G. § (3) bekezdésében a „felszámolási eljárás iránti kérelmet elutasítja” szövegrész helyébe a „felszámolási eljárás iránti kérelmet visszautasítja” szöveg,
d) 6/P. § (3) bekezdésében a „csoporthoz tartozó koordinációs eljárás iránti kérelmet elutasítja,” szövegrész helyébe a „csoporthoz tartozó koordinációs eljárás iránti kérelmet visszautasítja,” szöveg,
e) 25. § (1) bekezdés nyitó szövegében a „hivatalból elutasítja” szövegrész helyébe a „visszautasítja” szöveg,
f) 33/A. § (7) bekezdésében a „bíróóság idézés kibocsátása nélkül akkor is elutasítja” szövegrész helyébe a „bíróóság visszautasítja” szöveg,
g) 33/A. § (8) bekezdésében a „bíróóság idézés kibocsátása nélkül nem utasította el,” szövegrész helyébe a „bíróóság nem utasította vissza,” szöveg
- lép.
- 12. §** Hatályát veszti a Cstv.
a) 6/E. §-a,
b) 25. § (1) bekezdés e) pontja,
c) 25. § (2) és (3) bekezdése,
d) 32. §-a.

2. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosítása

- 13. §** (1) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 44. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki:
„(2) A fizetésektelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2015/848 EU rendelet) III. fejezete alapján Magyarországon indított másodlagos fizetésektelenségi eljárások kezdeményezésének illetéke, valamint a 2015/848 EU rendelet alapján belföldi bíróság előtt kezdeményezett egyéb polgári nemperes eljárások illetéke 50 000 forint.”
- (2) Az Itv. 47. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A cégbírósági, valamint a csőd- és felszámolási eljárásban – ideértve a 2015/848 EU rendeletben meghatározott, magyar bíróság előtt kezdeményezett nemperes eljárásokat is – az ügy érdemében hozott végzés elleni fellebbezés illetéke 30 000 forint, minden más esetben 7000 forint.”
- (3) Az Itv. 50. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) A cégbírósági, valamint a csőd- és felszámolási eljárásban – ideértve a 2015/848 EU rendeletben meghatározott, magyar bíróság előtt kezdeményezett nemperes eljárásokat is – hozott végzés elleni felülvizsgálat illetéke 30 000 forint.”

3. A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény módosítása

- 14. §** (1) A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: Fkt.) 17. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti nemzetközi szerződés fennállásáról a külpolitikáért felelős miniszter, az (1) bekezdés b) pontja szerinti viszonyosság fennállásáról a külpolitikáért felelős miniszter az igazságügyért felelős miniszterrel egyeztetve ad tájékoztatást.”
- (2) Az Fkt. 19. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„19. § (1) A külföldi vállalkozás ellen külföldön kezdeményezett fizetésektelenségi főeljárás (reorganizációs típusú vagy felszámolási típusú eljárás) megindítását a fióktelepnek a cégbíróságnál a külföldi eljárás megindításától számított nyolc napon belül be kell jelentenie, és egyidejűleg a Cégek Közlöny honlapján közzé kell tennie a külföldi fizetésektelenségi eljárást megindító határozat, valamint – ha van ilyen – a külföldi bíróság vagy hatóság által kirendelt fizetésektelenségi szakértő kijelölését tartalmazó határozat lényeges tartalmát, így különösen
- a fizetésektelenségi főeljárást megindító külföldi bíróság megjelölése és címe,
  - a külföldi fizetésektelenségi szakértő neve és elérhetősége,
  - a hitelezői igények bejelentésére rendelkezésre álló határidők,
  - a határidők tekintetében megállapított jogkövetkezmények,
  - a hitelezői igények elfogadására jogosult testület vagy hatóság megjelölése, elérhetősége.
- (2) Ha a külföldi vállalkozás olyan jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező, a személyes joga alapján gazdasági társaság vagy más gazdasági tevékenységet folytató szervezet, amely fő érdekeltségeinek központja a fizetésektelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2015/848 EU rendelet) alapján az Európai Unió területén található, és az ellene indítható fizetésektelenségi eljárás a 2015/848 EU rendelet hatálya alá esik, a külföldi fizetésektelenségi főeljárás közzétételével összefüggő intézkedéseket a külföldi fizetésektelenségi főeljárásban kijelölt fizetésektelenségi szakértő, illetve ennek hiányában a fizetésektelenségi eljárásban a vagyona felett a rendelkezési jogát megőrző adós teszi meg.
- (3) A külföldi vállalkozás ellen külföldön kezdeményezett fizetésektelenségi főeljárás hatálya a magyarországi fióktelepre a 2015/848 EU rendelet hatálya alá tartozó eseteken kívül akkor terjed ki, ha erre nézve Magyarország és a fizetésektelenségi főeljárást megindító külföldi állam között kialakított viszonyosság áll fenn.
- (4) Ha a külföldi vállalkozás ellen külföldön – a személyes joga alapján indított – fizetésektelenségi főeljárás hatálya a magyarországi fióktelepre nem terjed ki, a fióktelep bejegyzésének helye szerinti törvényszék a cégbíróság értesítése alapján hivatalból rendeli el a fióktelep felszámolását. A fióktelep felszámolására és a felszámolással összefüggő adatok közzétételére és nyilvántartására a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvényben (a továbbiakban: Cstv.) foglaltakat kell alkalmazni, a 22. § szerinti eltérésekkel.
- (5) A magyarországi fióktelep ellen lefolytatott felszámolási eljárás befejeződése után fennmaradó vagyonnal a külföldi vállalkozás, illetve a külföldi fizetésektelenségi főeljárásban eljáró – a vállalkozás vagyonával kapcsolatosan jognyilatkozatok tételére jogosult – felszámoló rendelkezik.”

- (3) Az Fkt. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„20. § (1) Ha a külföldi vállalkozás a magyarországi fióktelep útján folytatott vállalkozási tevékenységével összefüggésben fizetéseképtelenné válik, és az ellene indítható fizetéseképtelenségi eljárás nem esik a 2015/848 EU rendelet hatálya alá, továbbá a fizetéseképtelenségi eljárásokra nézve a külföldi vállalkozás székhelye szerinti állammal nincs viszonyossági gyakorlat sem, a hitelezők a fióktelep felszámolását kérhetik a fióktelep bejegyzése szerinti törvényszéktől. Az eljárásra a Cstv. felszámolási eljárásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni a 22. § szerinti eltérésekkel. A felszámolási eljárást a bíróság megszünteti, ha a külföldi vállalkozás vagy a fióktelep az eljárásban bejelentett hitelezői igények kielégítésére biztosítékot nyújt.
(2) A fióktelep felszámolási eljárásának befejeződése után fennmaradó vagyonnal a külföldi vállalkozás rendelkezik.”
- (4) Az Fkt. 21. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A 19. § (2) bekezdésében és a 20. § (1) bekezdésben említett viszonyosság fennállásáról az igazságügyért felelős miniszter a külpolitikáért felelős miniszterrel egyeztetve ad tájékoztatást.”
- (5) Az Fkt. 38/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„38/A. § Ez a törvény a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.”
- (6) Az Fkt.
a) 30. § (2) bekezdésében az „európai közösségi jogi szabályozás” szövegrész helyébe az „európai uniós jogi szabályozás” szöveg,
b) V. fejezetében az „Európai Közösségek jogszabályaihoz való közelítés” szövegrész helyébe az „Európai Unió jogának való megfelelés” szöveg
lép.

4. Záró rendelkezések

- 15. §** (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel – a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.
(2) A
a) 2. § (2) bekezdése,
b) 2. § (5) bekezdése,
c) 6. § (2) bekezdése,
d) 6. § (4) bekezdése,
e) 11. § c)–g) pontja
2018. január 1-jén lép hatályba.

5. Az Európai Unió jogának való megfelelés

- 16. §** Ez a törvény
a) a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint
b) a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendeletben hivatkozott formanyomtatványok kiállításáról szóló 2017. június 12-i (EU) 2017/1105 bizottsági rendelet
végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke

**2017. évi CXXVII. törvény
a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény és a nemzeti felsőoktatásról szóló
2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvény módosításáról***

1. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosítása

1. § A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény

- a) 115. § (7) bekezdésében
- aa) a „2018. január 1-jéig kell” szövegrész helyébe a „2019. január 1-jéig kell”,
  - ab) a „2018. január 1-jét követően” szövegrész helyébe a „2019. január 1-jét követően”,
  - ac) a „2018. január 1-jén már megkezdett” szövegrész helyébe a „2019. január 1-jén már megkezdett”,
  - ad) a „2020/2021-es tanévben” szövegrész helyébe a „2021/2022-es tanévben”,
  - ae) az „a Módtv2. hatálybalépését követő hat hónapon belül” szövegrész helyébe a „2018. augusztus 31-éig”,
- b) 115. § (8) bekezdésében
- ba) a „2018/2019. tanévben” szövegrész helyébe a „2019/2020. tanévben”,
  - bb) a „2020/2021-es tanévben” szövegrész helyébe a „2021/2022-es tanévben”,
- c) 117. § (4) bekezdésében a „2020/2021. tanév végén” szövegrész helyébe a „2021/2022. tanév végén” szöveg lép.

2. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvény módosítása

2. § A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvény 8. § (3) bekezdésében a „2017. december 31-én” szövegrész helyébe a „2018. december 31-én” szöveg lép.

3. Záró rendelkezések

3. § Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Áder János s. k.,
köztársasági elnök

Lezsák Sándor s. k.,
az Országgyűlés alelnöke

---

* A törvényt az Országgyűlés a 2017. október 17-i ülésnapján fogadta el.

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az emberi erőforrások minisztere 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelete egyes egészségügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

Az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 15. § (11) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 2. alcím tekintetében az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (3) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 3. alcím és az 1. melléklet tekintetében a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. § (4) bekezdés a) és b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 2. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 4. alcím tekintetében az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (2) bekezdés d) pont df) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

az 5. alcím tekintetében az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (2) bekezdés g) pont ga) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 6. alcím és a 2. melléklet tekintetében a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 88. § (4a) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 90. § 6. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben –,

a 7. alcím tekintetében az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (2) bekezdés q) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 8. alcím, valamint a 3. és 4. melléklet tekintetében az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 18. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 9. alcím tekintetében a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 34. § (4) bekezdés a) pont ag) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 10. alcím tekintetében az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (2) bekezdés g) pont ge) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 11. alcím és az 5. melléklet tekintetében az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (2) bekezdés g) pont ga) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 12. alcím és a 6. melléklet tekintetében az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 18. § (2) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 13. alcím és a 7. melléklet tekintetében az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (2) bekezdés g) pont gc) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 14. alcím tekintetében az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (9) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 65. § 2. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró földművelésügyi miniszterrel egyetértésben –

a következőket rendelem el:

1. A tanuló ifjúság üdülésének és táborozásának egészségügyi feltételeiről szóló 12/1991. (V. 18.) NM rendelet módosítása

- 1. §** A tanuló ifjúság üdülésének és táborozásának egészségügyi feltételeiről szóló 12/1991. (V. 18.) NM rendelet 2. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) Ha a táborozás vándortábor jellegű, a szervezőknek a kiindulási pont szerint illetékes járási hivatalt kell értesíteniük.”

2. A közfürdők létesítésének és üzemeltetésének közegészségügyi feltételeiről szóló 37/1996. (X. 18.) NM rendelet módosítása

- 2. §** A közfürdők létesítésének és üzemeltetésének közegészségügyi feltételeiről szóló 37/1996. (X. 18.) NM rendelet 1. számú melléklet IV. pont 7. alpontjában a „megyei kormányhivatal” szövegrész helyébe a „járási hivatal” szöveg lép.

3. A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet módosítása

- 3. §** A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet (a továbbiakban: NM r.) 4. § b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok közül)
„b) a lakóhely szerint illetékes területi védőnő feladatkörébe tartozik az 1. számú melléklet 2. pont e)–h) alpontjában, valamint 3. pont d)–h) és j) alpontjában, továbbá a tanköteles korú, de oktatási intézménybe nem járó 7–16 éves gyermekek esetén az 1. számú melléklet 4. pont d)–i) alpontjában foglalt szűrővizsgálatok elvégzése, az iskolai védőnő feladatkörébe tartozik az 1. számú melléklet 4. pont d)–i) alpontjában foglalt szűrővizsgálatok elvégzése, az egészségügyi szakmai irányelvek és az országos tisztifőorvos módszertani ajánlásai alapján,”
- 4. §** Az NM r. 4/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A területi védőnő távbeszélő útján, személyesen szóban vagy elektronikus vagy papíralapú levélben írásban értesíti a körzetébe tartozó érintett gyermek törvényes képviselőjét a 4. § b) pontja szerinti védőnői vizsgálat esedékességéről, jelentőségéről, helyszínéről, időpontjáról, továbbá felhívja a gyermek törvényes képviselőjének figyelmét az együttműködési kötelezettségre és a vizsgálat elmulasztásának következményeire. A védőnő közreműködik továbbá a 3. számú mellékletben foglalt szűrővizsgálatokon történő megjelenés szervezésében.”
- 5. §** Az NM r. 1. számú melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

4. A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet módosítása

- 6. §** A fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet 1. számú melléklet A) rész „Tuberculosis” megjelölésű rész 2.2. alpontjában az „a beteg lakóhelye, tartózkodási helye szerinti tisztifőorvos” szövegrész helyébe az „a kormányhivatal” szöveg, az „a tüdőgyógyász szakfelügyelő javaslatára a tisztifőorvos” szövegrész helyébe az „a tüdőgyógyász szakfelügyelő javaslatára a kormányhivatal” szöveg lép.

5. A betegszállításról szóló 19/1998. (VI. 3.) NM rendelet módosítása

- 7. §** Hatályát veszti a betegszállításról szóló 19/1998. (VI. 3.) NM rendelet
3. § (2) bekezdés c) pontja,
  1. számú melléklet II/B. pontjában az „A szolgáltatónak a működési engedélye módosítását kell kérnie a járási hivaltól, ha az általa üzemeltetett és működési engedéllyel rendelkező közúti betegszállító gépjárművet más közúti betegszállító gépjárművel váltja ki.” szövegrész.

6. A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet módosítása

- 8. §** A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet (a továbbiakban: Alkalmassági r.) 16. számú melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

7. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a szerv- és szövetátültetésre, valamint -tárolásra és egyes kórszövettani vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 18/1998. (XII. 27.) EüM rendelet módosítása

- 9. §** Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a szerv- és szövetátültetésre, valamint -tárolásra és egyes kórszövettani vizsgálatokra vonatkozó rendelkezései végrehajtásáról szóló 18/1998. (XII. 27.) EüM rendelet 16/D. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az OVSZ működteti a Nemzeti Szervdonációs és Transzplantációs Utánkövetési Regisztert és a szervadományozásra jelentkező élődonorok követését biztosító regisztert, amelybe – az OVSZ eljárásrendje szerint – az ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók adatokat rögzítenek.”

8. A háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet módosítása

- 10. §** A háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló 4/2000. (II. 25.) EüM rendelet (a továbbiakban: Hr.) 12. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A háziorvos feladatköréhez kapcsolódó ápolási feladat önállóan körzeti ápolói szakképesítéssel, vagy klinikai szakápolói (körzeti-közösségi szakápoló) szakképesítéssel, vagy alapellátási közösségi szakápolói szakképesítéssel, vagy ápolói szakképesítéssel (OKJ szám: 55 723 01), vagy gyermekápolói, illetve csecsemő- és gyermekápolói szakképesítéssel (OKJ szám: 55 723 02), vagy ápolói (BSc), vagy ápoló (MSc) szakképesítéssel látható el.

(2) Olyan személy, aki nem rendelkezik az (1) bekezdés szerinti valamely szakképesítéssel, a háziorvosi szolgálatban akkor alkalmazható, ha felnőtt szakápolói képesítése van, és – a munkavégzésre irányuló szerződésben – kötelezettséget vállal arra, hogy az alapellátási közösségi szakápolói szakképesítést vagy az ápolói szakképesítést (OKJ szám: 54 5012 01) az alkalmazás időpontjától számított 2 éven belül, illetve az ápolói (BSc) szakképesítést az alkalmazás időpontjától számított 4 éven belül megszerzi.”

- 11. §** A Hr. a következő 18/A. §-sal egészül ki:

„18/A. § (1) A háziorvos a hozzá bejelentkezett biztosítottokról törzskartont vezet. A törzskartont az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvényben meghatározott személyazonosító adatokon túl a 3. és 4. számú melléklet szerinti adatokat tartalmazza. A biztosított részéről a 3. számú melléklet 8. pontja és a 4. számú melléklet 8. pontja szerinti adatok szolgáltatása önkéntes, erről a biztosítottat tájékoztatni kell.

(2) A biztosított vizsgálatok a biztosított állapota szerinti vizsgálati értékeket és állapotokat rögzíteni kell a törzskartonban. A biztosított a törzskartont adatait írásban vagy elektronikus úton is a háziorvos rendelkezésére bocsáthatja.

(3) Ha a háziorvos vegyes körzetben látja el a hozzá bejelentkezetteket, 18 év felettiek esetén a 3. számú melléklet szerinti, 18 év alattiak esetén a 4. számú melléklet szerinti törzskartont kell vezetnie.

(4) A háziorvosi ellátás során használatos informatikai rendszereknek képesnek kell lenniük a 3. és 4. számú mellékletben meghatározott adattartalmak kezelésére. Vegyes körzet esetén az informatikai rendszert úgy kell kialakítani, hogy mindkét típusú törzskartont vezetésére alkalmas legyen.

(5) A törzskartont vezető informatikai rendszernek képesnek kell lennie az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Térhez (a továbbiakban: EESZT) történő kapcsolódásra. A törzskartont szerinti adatok az EESZT-ben található adatok alapján is kitölthetők.

(6) A törzskartont vezetésére szolgáló informatikai rendszernek

a) képesnek kell lennie az EESZT-ben tárolt, a törzskartont szempontjából releváns adatok fogadására,

b) alkalmasnak kell lennie arra, hogy más háziorvoshoz történő átjelentkezés támogatása érdekében az új választott háziorvos számára a törzskartont a (9) bekezdés szerint közzétett formátumban előállítsa, valamint az újonnan

átvett biztosítottak esetében a korábbi háziorvos rendszeréből e bekezdés és a (9) bekezdés szerinti formátumban előállított törzskarton adatokat be tudja olvasni.

(7) A törzskarton adattartalmát lehetőség szerint, a biztosított orvosi vizsgálaton történő megjelenéseit is figyelembe véve, 3 évente felül kell vizsgálni, azzal, hogy be-, illetve átjelentkezéskor, valamint egészségi alkalmassági vizsgálat elvégzésekor a szükséges változások rögzítése szükséges. Ez a rendelkezés nem érinti a jogszabály által kötelezően elvégzendő vizsgálatok gyakoriságát, illetve az ezzel összefüggésben szükségessé váló adatfelvételt.

(8) A törzskartonba történő bejegyzést követően a biztosított részére összefoglaló dokumentum kerül átadásra, amelyről a beteg lemondhat.

(9) A törzskarton vezetésére szolgáló informatikai rendszerek számára a törzskarton részletes műszaki leírását, a (6) bekezdés szerinti formátum leírását és a törzskarton formanyomtatványát az ÁEEK a honlapján közzéteszi.

(10) A törzskarton kitöltéséről szóló útmutatót az Egészségügyi Szakmai Kollégium a honlapján közzéteszi."

12. § A Hr. a következő 21. §-sal egészül ki:

„21. § Az egyes egészségügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelettel (a továbbiakban: Módr.2.) megállapított, a törzskarton vezetésére szolgáló informatikai rendszerek számára a törzskarton részletes műszaki leírását, a formátum leírását és a törzskarton formanyomtatványát az ÁEEK 2018. május 1-jéig teszi közzé a honlapján.”

13. § A Hr. a következő 22. §-sal egészül ki:

„22. § A Módr.2.-vel megállapított törzskarton adatait a háziorvos 2018. július 1-jétől számított 3 éven belül tölti fel a törzskarton vezetésére szolgáló informatikai rendszerbe, azzal, hogy évente legalább a bejelentkezett biztosítottak 30%-ának adatait szükséges feltöltenie.”

14. § (1) A Hr. a 3. melléklet szerinti 3. számú melléklettel egészül ki.

(2) A Hr. a 4. melléklet szerinti 4. számú melléklettel egészül ki.

15. § A Hr. 3/B. § (2) és (5) bekezdésében a „kivonatát” szövegrész helyébe az „adattartalmát” szöveg lép.

9. A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet módosítása

16. § A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet (a továbbiakban: R.) 8. § (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) A mérgezési esetbejelentések teljesítését a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: járási hivatal) ellenőrzi.”

17. § Az R. 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. § A gyártók, az importálók, a munkáltatók, illetve a tevékenységet végzők felelősségi körébe tartozó, e rendelet szerinti kötelezettségek betartását a járási hivatal ellenőrzi.”

10. A gyógyintézetek működési rendjéről, illetve szakmai vezető testületéről szóló 43/2003. (VII. 29.) ESZCSM rendelet módosítása

18. § A gyógyintézetek működési rendjéről, illetve szakmai vezető testületéről szóló 43/2003. (VII. 29.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: Gyr.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § E rendelet hatálya az egészségügyi közszolgáltatást nyújtó gyógyintézetekre (a továbbiakban: gyógyintézet) terjed ki.”

19. § A Gyr. 11. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szakmai vezető testület a gyógyintézet tanácsadó, véleményező és javaslattételi szerve, továbbá meghatározott szakmai kérdésekben egyetértési jog is megilleti. A szakmai vezető testület az e rendeletben

meghatározott feladatait a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint, ennek keretei között saját ügyrendjének megfelelően gyakorolja.”

20. § Hatályát veszti a Gyr. 10/A. §-a.

11. Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESZCSM rendelet módosítása

21. § Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: Minimum r.) 2. melléklete az 5. melléklet szerint módosul.

12. A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESZCSM rendelet módosítása

22. § A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: Vr.) 2. §-a a következő (6) és (7) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az (5) bekezdés szerinti esetben – a gondozásba vétel elfogadását követően – a védőnő haladéktalanul írásban értesíti a bejelentett lakóhely szerint illetékes védőnőt a gondozásba vételről.

(7) A védőnő, a védőnői szolgáltatás nem választható. Ha a védőnői szolgáltatás igénybevétele során összeférhetetlenség áll fenn, a várandós nő, a gyermek törvényes képviselője, illetve a területi védőnő erre irányuló kérelme alapján a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala a területi védőnő helyett másik védőnőt jelöl ki.”

23. § (1) A Vr. 3. § d) pont db) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A védőnő feladata:

az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során)

„db) az újszülöttek, a koraszülöttek, a kissúlyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt saját kompetencia keretében fokozottan gondozott vagy már jelzést igénylő veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,”

(2) A Vr. 3. § g) pont gc) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A védőnő feladata:

családgondozás keretében,)

„gc) a család- és gyermekjóléti szolgálat, a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala és a háziorvos, házi gyermekorvos írásos értesítése, ha a várandós anya, a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú gondozója és törvényes képviselője a védőnővel nem működik együtt az a)–d) pontban meghatározott feladatai ellátása során, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,”

(3) A Vr. 3. § g) pont gg) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A védőnő feladata:

családgondozás keretében,)

„gg) a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára, és másolatának megküldése a szakfelügyeletet ellátó vezető védőnő részére,”

24. § A Vr. a következő 10. és 11. §-sal egészül ki:

„10. § A 2017. január 1-jét megelőzően alkalmazott, a 7. § szerinti informatikai rendszeren kívüli informatikai rendszerekben rögzített, az egészségügyi dokumentáció részét képező adatokat a védőnői ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató köteles a 7. § szerinti informatikai rendszerbe 2018. július 1-jéig feltölteni az egységes védőnői informatikai rendszer működtetőjével együttműködve.

11. § 2017. április 1-jét követően is jogosult az a védőnő a 3. § a) pont ad) alpontja szerinti tevékenység végzésére, aki igazolja, hogy az e tevékenység elsajátítására irányuló, az Országos Tisztifőorvosi Hivatal által szervezett, legalább 40 óras időtartamú választható képzést elvégezte.”

25. § A Vr. 2. számú melléklete helyébe a 6. melléklet lép.

- 26. §** A Vr.
- a) 2. § (3) bekezdésében az „az Eütv. 152. §-ának (2) bekezdésében” szövegrész helyébe az „az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 6. § (1) bekezdésében” szöveg,
  - b) 3. § d) pont dd) alpontjában a „kötelező vizsgálatokról, az 1. számú melléklet szerinti vizsgálatok elvégzése a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésről” szövegrész helyébe a „kötelező vizsgálatokról és az észlelt eltérésről” szöveg,
  - c) 3. § g) pont gi) alpontjában az „eseti gondnokság” szövegrész helyébe az „eseti gyámság” szöveg lép.

- 27. §** Hatályát veszti a Vr. 1. számú melléklete.

13. Az egészségügyi szolgáltatók és működési engedélyük nyilvántartásáról, valamint az egészségügyi szakmai jegyzékről szóló 2/2004. (XI. 17.) EüM rendelet módosítása

- 28. §** Az egészségügyi szolgáltatók és működési engedélyük nyilvántartásáról, valamint az egészségügyi szakmai jegyzékről szóló 2/2004. (XI. 17.) EüM rendelet (a továbbiakban: Szakmakód r.) 4. § (1) bekezdés c) pontja a következő ck)–cm) alponttal egészül ki:

(A nyilvántartás a 3. § szerinti célok megvalósítása érdekében, az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló törvényben meghatározott adatokon túl a következő adatokat tartalmazza:

az egészségügyi szolgáltató valamennyi szervezeti egységére vonatkozóan külön-külön:)

- „ck) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 94. §-a szerinti mentési tevékenységet, valamint a betegszállítást végző egészségügyi szolgáltató e feladatának ellátását biztosító mentőjárműveinek, illetve betegszállító járműveinek azonosítására szolgáló adatokat (érvényes rendszám, forgalmi engedély száma, a gépjármű típusa, a gépjármű gyártásának időpontja, betegszállító jármű esetén az egyszerre szállítható beteg személyek száma és a rögzített ülések száma), valamint annak megjelölését, hogy a jármű aktív vagy tartalék állományban van,
- cl) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 94. §-a szerinti mentési tevékenységet végző egészségügyi szolgáltató vonatkozásában annak megjelölését, hogy a mentés a sürgősség igénye, az alkalmazott mentőegység típusa, valamint a végzett tevékenység típusa szerint milyen jellegű,
- cm) a betegszállítást végző egészségügyi szolgáltató vonatkozásában annak megjelölését, hogy az a sürgősség igénye, a kíséret igénye, az alkalmazott betegszállító gépjármű típusa, valamint a végrehajtás módja szerint milyen jellegű.”

- 29. §** A Szakmakód r. 2. számú melléklete a 7. melléklet szerint módosul.

14. A vitaminok, ásványi anyagok és bizonyos egyéb anyagok élelmiszerekhez történő hozzáadásának egyes kérdéseiről szóló 55/2011. (IX. 20.) NEFMI rendelet módosítása

- 30. §** A vitaminok, ásványi anyagok és bizonyos egyéb anyagok élelmiszerekhez történő hozzáadásának egyes kérdéseiről szóló 55/2011. (IX. 20.) NEFMI rendelet

- a) 2. § (6) bekezdésében a „népegészségügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak (a továbbiakban: kormányhivatal)” szövegrész helyébe a „járási hivatalnak” szöveg,
- b) 2. § (6) bekezdésében az „a kormányhivatal” szövegrész helyébe az „a járási hivatal” szöveg,
- c) 2. § (7) bekezdésében a „kormányhivatal” szövegrész helyébe a „járási hivatal” szöveg lép.

15. Záró rendelkezések

- 31. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő ötödik napon lép hatályba.
(2) A 11. §, a 13–15. §, valamint a 3. és 4. melléklet 2018. július 1-jén lép hatályba.

1. melléklet a 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelethez

Az NM r. 1. számú melléklet 2. és 3. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„2. Újszülött hazaadását követő első vizsgálat esetén, valamint 1, 2, 3, 4, 6 és 9 hónapos életkorban:

- a) teljes fizikális vizsgálat, különös tekintettel a fejlődési rendellenességek szűrésére,
- b) mozgásszervi vizsgálat, csípőficam szűrése 4 hónapos korig,
- c) idegrendszer vizsgálata,
- d) rejtettheréjűség vizsgálata,
- e) adaptáció, gondolkodás, preverbalis képességek, kommunikáció, szocializáció, testi fejlődés és motoros képességek (nagy- és finommozgások/manipuláció) vizsgálata,
- f) érzékszervek, érzékelés, észlelés vizsgálata (látás, hallás),
- g) testhossz, testtömeg, fejkörfogat mérése, a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése a hazai standardok alapján,
- h) rizikószűrés a hazaadást követően 1 hónapon belül és az életkörülményekben történő egészségi, környezeti változás esetén.

3. 12 hónapos, szükség esetén 15 hónapos, 18 hónapos, 2 éves, szükség esetén 2,5 éves, 3 éves életkorban és ezt követően 6 éves életkorig évente:

- a) teljes fizikális vizsgálat,
- b) idegrendszer vizsgálata,
- c) rejtettheréjűség vizsgálata 2 éves korig, herék vizsgálata évente,
- d) testmagasság, testtömeg (fejkörfogat szükség szerinti mérése), a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése hazai standardok alapján,
- e) adaptáció, gondolkodás, preverbalis képességek, kommunikáció, szocializáció, testi fejlődés és motoros képességek (nagy- és finommozgások/manipuláció) vizsgálata,
- f) érzékszervek, érzékelés, észlelés vizsgálata (látás, hallás),
- g) mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc rendellenességeire (tartáshiba, scoliosis),
- h) vérnyomás mérése 3–6 éves életkor között,
- i) korai fogászati szűrés és gondozás,
- j) rizikószűrés az életkörülményekben történő egészségi, környezeti változás esetén.”

2. melléklet a 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelethez

1. Az Alkalmassági r. 16. számú melléklet II. pontja a következő záró szövegrésszel egészül ki:

„P. H.

.....
szakvéleményt kiállító orvos
neve és pecsétje”

2. Hatályát veszti az Alkalmassági r. 16. számú melléklet III. pontja.

3. melléklet a 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelethez

„3. számú melléklet a 4/2000. (II. 25.) EüM rendelethez

Háziorvosi törzskarton a 18 év feletti bejelentkezett biztosítottak ellátása esetén

1. Családi anamnézis

65 éves életkor alatti páciens esetén kötelező a kitöltése.

	APA		ANYA		TESTVÉR ..... fő		GYERMEK ..... fő		NAGYSZÜLŐ, NAGYBÁCSI, NAGYNÉNI, ELSŐFOKÚ UNOKATESTVÉR	
	fiatalon (<55 év)	idősebb korban	fiatalon (<65 év)	idősebb korban	fiatalon	idősebb korban	fiatalon	idősebb korban	fiatalon	idősebb korban
Szív koszorúér- betegség, infarktus										
Magas vérnyomás										
Szélütés, agyvérzés										
Cukorbetegség (egyszeres választás: 1-es típusú, 2-es típusú, típusa nem ismert)										
Várandóssági cukorbetegség										
Légúti allergiás betegség										
Öröklődő vesebetegség										
	fiatalon (<40 év)		fiatalon (<40 év)		fiatalon (<40 év)		fiatalon (<40 év)		fiatalon (<40 év)	
Daganat: (többszörös választás: emlő, petefészek, vastagbél-végbél, hasnyálmirigy, tüdő, here, prosztatata)										

Családban halmozódó egyéb megbetegedések (fentiekén kívüli megbetegedések felsorolása, például trombozishajlam, öngyilkosság, depresszió, genetikai betegség, autoimmun betegség stb.):

.....

2. Krónikus betegségek rögzítendő adatai

2.1. Krónikus betegségek adatai

- diagnózis megállapításának dátuma*
- diagnózist megállapító egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
- diagnózis (BNO szerint)
- gyógyult állapot időpontja

*Ha adott diagnózis már szerepel a törzskartonban, a korábbi dátumon marad érvényben.

2.2. Rendszeresen szedett gyógyszerek

- gyógyszer felírásának dátuma
- egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
- gyógyszeradatok
- javaslat időtartama

- 2.3. Ismert allergiás megbetegedések
- dátum
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - allergén típusa: hatóanyag/gyógyszer/egyéb
  - allergia jellege, mértéke
- 2.4. Védőoltások
- dátum
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - oltás fajtája
  - oltóanyag megnevezése
  - oltóanyag gyártási száma
  - oltás beadásának helye
  - bejelentett oltási szövődmény
- 2.5. Jogszabály szerint a háziorvos által végzendő egészségi alkalmassági vizsgálatok végzésére vonatkozó adatok
- dátum
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - jogosítvány típusa*
  - engedély érvényessége
- * Gépjárművezetői, kishajóvezetői, lőfegyvertartási, könnyű-/nehézsúlyú gépjárművezetői.
- 2.6. Jogszabály szerint a háziorvos által végzendő egészségi alkalmasság felülvizsgálatának kezdeményezésére vonatkozó adatok
- dátum
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - jogosítvány típusa*
  - alkalmatlanság oka
  - alkalmatlanság legkorábbi felülvizsgálatának a dátuma vagy véglegessége
- * Gépjárművezetői, kishajóvezetői, lőfegyvertartási, könnyű-/nehézsúlyú gépjárművezetői.
3. Klinikai vizsgálatok
- 3.1. Fizikális vizsgálat
- dátum
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - vizsgált paraméter*
  - lelet** vagy az aktuálisan mért adat***
  - legmagasabb mért érték és átlagos érték****
- * Testtömeg, Haskőrfogat, Testmagasság, Vérnyomás bal kar, Vérnyomás jobb kar, Pulzus, Szájüreg vizsgálata, Nyaki nyirokcsomók, Pajzsmirigy, Carotis hallgatózás, Emlő, Szív, Tüdő, Has, ADP, ATP, Rectalis vizsgálat, Neurológiai státusz, Gerinc, Végtagok, Nemi szervek, Bőrelváltozások.
- ** Testtömeg, Haskőrfogat, Testmagasság, Pulzus, Szájüreg vizsgálata, Nyaki nyirokcsomók, Pajzsmirigy, Carotis hallgatózás, Emlő, Szív, Tüdő, Has, ADP, ATP, Rectalis vizsgálat, Neurológiai státusz, Gerinc, Végtagok, Nemi szervek, Bőrelváltozások.
- *** Vérnyomás bal kar, Vérnyomás jobb kar.
- **** Vérnyomás bal kar, Vérnyomás jobb kar, Pulzus.
- Megjegyzés:
Minden fizikális vizsgálat esetén meghatározandó, hogy a vizsgáló az alapstátuszban talált változást, vagy pedig egy átmeneti, akut státuszt rögzít-e. Ha az alapstátusz változik, a törzskarton az új adattal felülírandó.
- 3.2. EKG
- vizsgálat dátuma
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
  - EKG lelet
- Megjegyzés:
Végzése nagy szív-érrendszeri kockázat, pozitív családi anamnézis, arhythmias szív működés esetén javasolt.
- 3.3. Boka/kar index és/vagy doppler
- vizsgálat dátuma

- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) BKI lelet

Megjegyzés:

Végzése nagy szív-érrendszeri kockázat, nem tapintható ADP esetén javasolt.

4. Szakellátók által kivitelezett vizsgálatok eredményei és időpontjai

4.1. Rögzítendő utolsó alap laboratóriumi eredmények

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
- c) vizsgált paraméter típusa*
- d) vizsgálat eredménye

* Vérkép, Glukóz, Glukóz terhelés, Hgba1c, Össz-Koleszterin, HDL-koleszterin, LDL-koleszterin, Triglicerid, Húgsav, GOT, GPT, GGT, Alkalikus foszfatáz, Kreatinin, BUN, GFR, Na, K, Microalbuminuria, TSH, We, CRP, INR.

4.2. Nőgyógyászati szűrővizsgálatra vonatkozó adatok

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) lelet
- d) vizsgálat jellege: népegészségügyi szűrés vagy diagnosztikus vizsgálat

4.3. Urológiai szűrővizsgálatra vonatkozó adatok

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) lelet

4.4. Mammográfias szűrővizsgálatra vonatkozó adatok

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) lelet
- d) vizsgálat jellege: népegészségügyi szűrés vagy diagnosztikus vizsgálat

4.5. Szemészeti vizsgálat

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) lelet

4.6. Vastagbél szűrővizsgálatra vonatkozó adatok

- a) széklet vérzés szűrése
  - aa) vizsgálat dátuma
  - ab) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
  - ac) lelet
  - ad) vizsgálat jellege: népegészségügyi szűrés vagy diagnosztikus vizsgálat
- b) colonosopia
  - ba) vizsgálat dátuma
  - bb) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
  - bc) lelet

4.7. Tüdőszűrés

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) lelet
- d) vizsgálat jellege: népegészségügyi szűrés vagy diagnosztikus vizsgálat

4.8. Fogytékosság

Látást, hallást, értelmi képességet, az egész személyiséget érintő, mozgásszervi fogyatékoság

Megjegyzés:

Abban az esetben kitöltendő, ha valakinél a szakellátó fogyatékoságot állapít meg.

- a) dátum
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) diagnózis (BNO szerint)
- d) fogyatékoság mértéke*
- e) önellátó képesség**

* Fogyatékoság mértéke lehet: enyhe, közép súlyos, súlyos, nagyon súlyos.

** Önellátó képesség: a páciens a súlyos fogyatékoságával összefüggésben a mindennapi tevékenységek, életvitel, önálló ellátása során a következőkben igényli rendszeresen más személy közreműködését: bevásárlás, főzés, mosás, takarítás, közlekedés, mindennapos ügyintézés, étkezés, tisztálkodás, öltözködés, illemhely használata, lakáson belüli közlekedés.

4.9. A cselekvőképességet érintő gondnokság alatt állás ténye és mértéke

Megjegyzés:

Csak abban az esetben kitöltendő, ha valakit gondnokság alá helyeznek.

- a) dátum
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) gondnokság mértéke

5. Műtétekre, kórházi kezelésekre vonatkozó adatok

5.1. Műtétek

- a) dátum
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) diagnózis (BNO szerint)
- d) beavatkozás

5.2. Kórházi kezelések

- a) dátum
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) fődiagnózis (BNO szerint)

6. Dohányzásra vonatkozó adatok

- a) dátum
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) lelet

Rögzítendő kérdések:

6.1. Dohányzik-e jelenleg?

- 1 – igen, naponta
- 2 – igen, alkalmanként
- 3 – soha nem dohányoztam
- 4 – nem, kevesebb mint egy éve hagytam abba
- 5 – nem, több mint egy éve hagytam abba

6.2. Hány évig dohányzott?

6.3. Hány éve dohányzik napi rendszerességgel?

6.4. Átlagosan hány cigarettát szív el naponta?

7. Szív-érrendszeri kockázat automatikus meghatározása az életkor, nem, krónikus betegségek, vérnyomás, koleszterinszint, vércukor, dohányzásra vonatkozó adatokból.

8. Egyéb információk

8.1. Az Ön jelenlegi gazdasági aktivitása fő munkáját tekintve?

- 01 – teljes munkaidős alkalmazásban álló
- 02 – részmunkaidős alkalmazásban álló
- 03 – segítő családtag
- 04 – teljes munkaidős vállalkozó (vállalkozás tagja)
- 05 – részmunkaidős vállalkozó
- 06 – alkalmi munkás, napszámos
- 07 – munkanélküli
- 08 – öregségi vagy özvegyi nyugdíjas
- 09 – rokkantsági nyugdíjas, járadékos
- 10 – nappali tagozaton tanul
- 11 – gyermekgondozási ellátáson van
- 12 – háztartásbeli, illetve családját látja el
- 13 – egyéb inaktív
- 88 – nem tud válaszolni
- 99 – nem kíván válaszolni

- 8.2. Milyen az Ön egészsége általában?
- a) nagyon jó
  - b) jó
  - c) kielégítő
  - d) rossz
  - e) nagyon rossz
  - f) nem tud válaszolni
  - g) nem kíván válaszolni
- 8.3. Véleménye szerint Ön mennyit tehet az egészségéért?
- a) nagyon sokat tehet
  - b) sokat tehet
  - c) keveset tehet
  - d) semmit sem tehet
  - e) nem tud válaszolni
  - f) nem kíván válaszolni
- 8.4. Táplálkozásra vonatkozó kérdések
- Milyen gyakran fogyaszt zöldséget vagy gyümölcsöt?
- a) mindennap
  - b) nem mindennap
- 8.5. Testmozgásra vonatkozó kérdések
- a) Végez-e legalább 30 perces mérsékelt fizikai tevékenységet naponta?
    - aa) igen
    - ab) nem
  - b) Végez-e legalább heti háromszor, összesen legalább 75 perc erőteljes vagy 150 perc mérsékelt testmozgást?
    - ba) igen
    - bb) nem
  - c) Mennyi időt tölt Ön ülve egy átlagos napon?
Ez magában foglalja azt az időt, amikor íróasztal mellett ül, vagy meglátogatja a barátait, és velük üldögél, esetleg tanul vagy tévézik.
    - ca) legfeljebb 5 és fél óra (0:00–5:30)
    - cb) több, mint 5 és fél óra, de legfeljebb 8 és fél óra (5:31–8:30)
    - cc) több, mint 8 és fél óra (8:31–)
    - cd) nem tud válaszolni
    - ce) nem kíván válaszolni
- 8.6. Alkoholfogyasztásra vonatkozó kérdések
- a) Az elmúlt 12 hónapban milyen gyakran fogyasztott Ön alkoholtartalmú italt? (Például sör, bor, pezsgő, pálinka, vodka, rum, whisky, koktél, likőr, alkoholos üdítő, házilag előállított alkohol)
    - 1 – soha
    - 2 – havonta vagy kevesebbszer
    - 3 – kétszer vagy négyszer egy hónapban
    - 4 – kétszer vagy háromszor egy héten
    - 5 – négyszer vagy többször egy héten
    - 8 – nem tud válaszolni
    - 9 – nem kíván válaszolni
  - b) Az elmúlt 12 hónapban milyen gyakran fogyasztott Ön egy alkalommal 6 vagy annál több alkoholtartalmú italt? (Egy ital alatt egy korsó sört vagy két dl bort vagy fél dl röviditalt értve; például egy buli alatt, étkezés közben, baráti összejövetel, esti kikapcsolódás alkalmával, vagy akár egyedül, otthon)
    - 01 – mindennap vagy majdnem mindennap
    - 02 – hetente 5–6 napon
    - 03 – hetente 3–4 napon
    - 04 – hetente 1–2 napon
    - 05 – havonta 2–3 napon

- 06 – havonta egyszer
 07 – ritkábban mint havonta egyszer
 08 – az elmúlt 12 hónapban egyszer sem
 09 – soha nem fordult még elő
 88 – nem tudok válaszolni a kérdésre
 99 – nem kívánok válaszolni a kérdésre
- 8.7. Dohányzásra vonatkozó kiegészítő kérdések
- a) Szándékában áll-e letenni a cigarettát a következő 30 napban?
 b) Ébredés után mennyi idő múlva szívja el az első cigarettáját?
 ba) 5 percen belül
 bb) 6–30 perc múlva
 bc) 31–60 perc múlva
 bd) több mint 60 perc múlva
 be) nem tud válaszolni
 bf) nem kíván válaszolni
 c) Mennyi időt tölt olyan helyiségben, ahol mások dohányoznak?
 ca) semennyit vagy szinte semennyit
 cb) naponta kevesebb mint 1 órát
 cc) naponta 1–5 órát
 cd) naponta több mint 5 órát
- 8.8. Lelki egészség
- a) nem tudok válaszolni a kérdésekre
 b) nem kívánok válaszolni a kérdésekre

	Egyáltalán nem igaz	Részben igaz	Nagymértékben igaz	Teljes mértékben igaz
1. Sötétén látom a jövőmet.	0	1	2	3
2. Sosem fognak úgy alakulni a dolgok, ahogy én akarom.	0	1	2	3
3. Főlölesleg igazán törni magam valamiért, amit akarok, mert valószínűleg úgysem érem el.	0	1	2	3
4. Úgy látom, hogy a jövőm reménytelen, és a helyzetem nem fog változni.	0	1	2	3

A 8.8./5–13. kérdések felvétele csak a releváns rizikócsoporthoz szükséges.

	Egyáltalán nem jellemző	Alig jellemző	Jellemző	Teljesen jellemző
5. Minden érdeklődésemet elvesztettem mások iránt.	0	1	2	3
6. Semmiben nem tudok dönteni többé.	0	1	2	3
7. Több órával korábban ébredek, mint szoktam, és nem tudok újra elaludni.	0	1	2	3
8. Túlságosan fáradt vagyok, hogy bármit is csináljak.	0	1	2	3
9. Annyira aggódom a testi-fizikai panaszok miatt, hogy másra nem tudok gondolni.	0	1	2	3
10. Semmiféle munkát nem vagyok képes ellátni.	0	1	2	3
11. Úgy látom, hogy a jövő reménytelen, és a helyzetem nem fog javulni.	0	1	2	3
12. Mindennel elégedetlen vagy közömbös vagyok.	0	1	2	3
13. Állandóan hibáztatom magam.	0	1	2	3

4. melléklet a 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelethez

„4. számú melléklet a 4/2000. (II. 25.) EüM rendelethez

**Házi gyermekorvosi törzskarton
a 18 év alatti bejelentkezett biztosítottak ellátása esetén**

1. Anamnézisre vonatkozó adatok

- a) Újszülöttkori anamnézis
- aa) dátum
- ab) egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
- ac) paraméter*
- ad) mért értékek

* Gestációs hét, Születési súly, Születési hossz, Apgar, Szülés típusa, Szülési sérülés.

b) Családi anamnézis

	APA		ANYA		TESTVÉR ..... fő		NAGYSZÜLŐ, NAGYBÁCSI, NAGYNÉNI, ELSŐFOKÚ UNOKATESTVÉR	
	fiatalon (<55 év)	idősebb korban	fiatalon (<65 év)	idősebb korban	fiatalon	idősebb korban	fiatalon	idősebb korban
Szívkoszorúér-betegség, infarktus								
Magas vérnyomás								
Szélütés, agyvérzés								
Cukorbetegség (egyszeres választás: 1-es típusú, 2-es típusú, típusa nem ismert)								
Várandóssági cukorbetegség								
Légúti allergiás betegség								
Örökítő vesebetegség								
Mentális zavar (depresszió, szkizofrénia)								
	fiatalon (<40 év)		fiatalon (<40 év)		fiatalon (<40 év)		fiatalon (<40 év)	
Daganat: (többszörös választás: emlő, petefészek, vastagbél-végbél, hasnyálmirigy, tüdő, here, prosztatata)								

Családban halmozódó egyéb megbetegedések (fentiekén kívül, például trombózishajlam, öngyilkosság, depresszió, genetikai betegség, autoimmun betegség stb.):

.....

2. Krónikus betegségek diagnózisai (BNO-k), gondozást igénylő krónikus betegségek

2.1. Krónikus betegségek adatai

- a) diagnózis megállapításának dátuma*
- b) diagnózist megállapító egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
- c) diagnózis (BNO szerint)
- d) gyógyult állapot időpontja

*Ha adott diagnózis már szerepel a Törzskartonban, a korábbi dátumon marad érvényben.

- 2.2. Rendszeresen szedett gyógyszerek
- gyógyszer felírásának dátuma
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - gyógyszeradatok
  - javaslat időtartama
- 2.3. Ismert allergiás megbetegedések
- dátum
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - allergén típusa: hatóanyag/gyógyszer/egyéb
  - allergia jellege, mértéke
- 2.4. Védőoltások
- beadás dátuma
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - oltás fajtája
  - oltóanyag megnevezése
  - oltóanyag gyártási száma
  - oltás beadásának helye
  - bejelentett oltási szövődmény
- 2.5. Jogszabály szerint a háziorvos által végzendő egészségi alkalmassági vizsgálatok végzésére vonatkozó adatok – 17 éves kor alatt nem releváns
- dátum
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - jogosítvány típusa*
  - engedély érvényessége
- * Gépjárművezetői, kishajóvezetői.
- 2.6. Jogszabály szerint a háziorvos által végzendő egészségi alkalmasság felülvizsgálatának kezdeményezésére vonatkozó adatok
- dátum
  - egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
  - jogosítvány típusa*
  - alkalmatlanság oka
  - alkalmatlanság legkorábbi felülvizsgálatának a dátuma vagy véglegessége
- * Gépjárművezetői, kishajóvezetői.
3. Klinikai vizsgálatok
- 3.1. Fizikális vizsgálat

Az 51/1997. (XII. 18.) NM rendeletben meghatározott adattartalom szerint:

	VÉDŐNŐI ADATRÖGZÍTÉS	HÁZI (GYERMEK-) ORVOSI ADATRÖGZÍTÉS
Újszülött	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
1 hó	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
3 hó	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
6 hó	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
1 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
2 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:

3 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
4 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
5 év	szemészeti eltérés nincs	szemészeti eltérés nincs
	szemészeti eltérés van, jellege:	szemészeti eltérés van, BNO:
	hallás eltérés nincs	hallás eltérés nincs
	hallás eltérés van, jellege:	hallás eltérés van, BNO:
	egyéb eltérés nincs	egyéb eltérés nincs
	egyéb eltérés van, jellege:	egyéb eltérés van, BNO:
6 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
8 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
10 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
12 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
14 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:
16 év	eltérés nincs	eltérés nincs
	eltérés van, jellege:	eltérés van, BNO:

Szakorvosi vizsgálat: nem szükséges/szükséges, indoka (BNO)

Ha megtörtént, akkor eredménye (BNO)

Megjegyzés:

A rendszerben az adat születést követően felmenő rendszerben rögzítendő.

3.2. EKG

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) EKG lelet

Megjegyzés:

Végzése arhythmias szív működés, kardiális jellegű panasz, versenyszerű sport esetén javasolt.

4. Szakellátók által kivitelezett vizsgálatok eredményei és időpontjai

4.1. Rögzítendő utolsó alap laboratóriumi eredmények

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egység azonosítója
- c) vizsgált paraméter típusa*
- d) vizsgálat eredménye

* Vérkép, Glukóz, Glukóz terhelés, Hgba1c, Össz-Koleszterin, HDL-koleszterin, LDL-koleszterin, Triglicerid, Húgysav, GOT, GPT, GGT, Alkalikus foszfatáz, Kreatinin, BUN, GFR, Na, K, Microalbuminuria, TSH, We, CRP, INR, Fe.

4.2. Nőgyógyászati szűrés/anamnézis

- a) A nemi érés korának megfelelő jelei észlelhetők-e?
  - aa) igen
  - ab) nem
- b) Lányok esetén első menstruáció:
  - ba) igen, időpontja: ..... (év/hó/nap)
  - bb) még nem volt

- bc) Ha igen, akkor, a menstruáció
  - 1. rendszeres
  - 2. rendszertelen
- bd) egyéb nőgyógyászati anamnézis: .....

4.3. Szemészeti vizsgálat

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) lelet

4.4. Tüdőszűrés

- a) vizsgálat dátuma
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) lelet
- d) vizsgálat jellege: népegészségügyi szűrés vagy diagnosztikus vizsgálat

4.5. Fogyatékoság

Látást, hallást, értelmi képességet, az egész személyiséget érintő, mozgásszervi fogyatékoság

Megjegyzés:

Abban az esetben kitöltendő, ha valakinél a szakellátó fogyatékoságot állapít meg.

- a) dátum
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) diagnózis (BNO szerint)
- d) fogyatékoság mértéke*
- e) önellátó képesség**

* Fogyatékoság mértéke lehet: enyhe, közepesúlyos, súlyos, nagyon súlyos.

** Önellátó képesség: a páciens a súlyos fogyatékoságával összefüggésben a mindennapi tevékenységek, életvitele, önmege ellátása során a következőkben igényli rendszeresen más személy közreműködését: bevásárlás, főzés, mosás, takarítás, közlekedés, mindennapos ügyintézés, étkezés, tisztálkodás, öltözködés, illemhely használata, lakáson belüli közlekedés.

4.6. Korai fejlesztés/Fejlesztés:

- a) nem igényel
- b) igényel
- c) ha igényel, indoka:
- d) típusa:
- e) kezdete:
- f) vége:

5. Műtétek, kórházi kezelések

5.1. Műtétek

- a) dátum
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) diagnózis (BNO szerint)
- d) beavatkozás

5.2. Kórházi kezelések

- a) dátum
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) fődiagnózis (BNO szerint)

6. Dohányzás – 12 éves kor alatt nem releváns

- a) dátum
- b) egészségügyi szolgáltató szervezeti egységének azonosítója
- c) lelet

Rögzítendő kérdések:

- a) Dohányzik-e jelenleg?
  - aa) igen, naponta
  - ab) igen, alkalmanként
  - ac) soha nem dohányoztam

- ad) nem, kevesebb mint egy éve hagytam abba
 ae) nem, több mint egy éve hagytam abba
- b) Hány évig dohányzott?
 c) Hány éve dohányzik napi rendszerességgel?
 d) Átlagosan hány cigarettát szív el naponta?
7. Szív-érrendszeri kockázat automatikus meghatározása az életkor, nem, krónikus betegségek, vérnyomás, koleszterinszint, vércukor, dohányzásra vonatkozó adatokból.
8. Egyéb információk
- 8.1. Társadalmi-gazdasági státusz (szülőkre vonatkoztatva)
- 8.1.1. Az Ön jelenlegi gazdasági aktivitása fő munkáját tekintve?
- 01 – teljes munkaidős alkalmazásban álló
 02 – részmunkaidős alkalmazásban álló
 03 – segítő családtag
 04 – teljes munkaidős vállalkozó (vállalkozás tagja)
 05 – részmunkaidős vállalkozó
 06 – alkalmi munkás, napszámos
 07 – munkanélküli
 08 – öregségi vagy özvegyi nyugdíjas
 09 – rokkantsági nyugdíjas, járadékos
 10 – nappali tagozaton tanul
 11 – gyermekgondozási ellátáson van
 12 – háztartásbeli, illetve családját látja el
 13 – egyéb inaktív
 88 – nem tud válaszolni
 99 – nem kíván válaszolni
- 8.2. Táplálkozás
- 8.2.1. Hat hónapos korig történő táplálás
- a) kizárólagosan szoptatott/női tejjel táplált
 b) vegyesen táplált
 c) mesterségesen táplált
- 8.2.2. Milyen gyakran fogyaszt friss zöldséget és/vagy gyümölcsöt?
- a) mindennap
 b) nem mindennap
- Megjegyzés:
 Csak 6 hónapos kor felett rögzítendő!
- 8.2.3. Tápláltsági állapot
- a) BMI
 b) BMI percentilis
- 8.2.4. Diétát tart: nem/igen, jellege: .....
- 8.3. Testmozgás
- Megjegyzés:
 Az adat 7 éves kortól rögzítendő!
- 8.3.1. Köznevelési intézményben történő normál testnevelés alól felmentés: van/nincs
- a) Ha van, akkor kategóriája:
 b) Jár-e gyógyúszásra: igen/nem
 c) Jár-e gyógytornára: igen/nem
- 8.3.2. Köznevelési intézményben történő testnevelésen kívül sportol-e gyermeke?
- a) nem
 b) igen, jellege: .....
- 8.3.3. Hetente hány órát sportol (beleértve a testnevelést is): ..... (óra)

8.4. Alkohol

Megjegyzés:

14 éves kor felett rögzítendő!

8.4.1. Ivott-e már alkoholtartalmú italt? igen/nem

A 8.4.2. pont szerinti kérdést csak a 8.4.1. pont szerinti kérdés igenlő válasza esetén szükséges feltenni.

8.4.2. Milyen gyakran iszik alkoholtartalmú italt?

- a) soha
- b) havonta vagy kevesebbszer
- c) kétszer vagy négyszer egy hónapban
- d) kétszer vagy háromszor egy héten
- e) négyszer vagy többször egy héten
- f) nem tud válaszolni
- g) nem kíván válaszolni

8.4.3. Volt-e már részeg életében? igen/nem

Ha igen, az elmúlt egy hónapban hány alkalommal: ..... (alkalom)

8.5. Szexuális életre vonatkozó kérdések – 14 éves kor felett rögzítendő

8.5.1. Él-e szexuális életet? igen/nem

8.5.2. Fogamzásgátló módszert alkalmaz-e?

- a) nem
- b) igen, típusa: .....

8.6. Dohányzásra vonatkozó kiegészítő kérdések – 12 éves kor alatt nem releváns

a) Szándékában áll-e letenni a cigarettát a következő 30 napban?

b) Ébredés után mennyi idő múlva szívja el az első cigarettáját?

- ba) 5 percen belül
- bb) 6–30 perc múlva
- bc) 31–60 perc múlva
- bd) több mint 60 perc múlva
- be) nem tud válaszolni
- bf) nem kíván válaszolni

c) Mennyi időt tölt olyan helyiségben, ahol mások dohányoznak?

- ca) semennyit vagy szinte semennyit
- cb) naponta kevesebb mint 1 órát
- cc) naponta 1–5 órát
- cd) naponta több mint 5 órát

8.7. Az orvos (védőnő) egyéb megjegyzései:

8.7.1. A szülő együttműködő-e? igen/nem

8.7.2. Gyermekvédelmi rendszer felé jelzés történt-e? nem/igen, ideje: .....

Ha jelzés történt, akkor ennek az oka (több választás is lehetséges):

- a) elégtelen jövedelem, lakhatási problémák
- b) családi problémák, szülő/gyermek betegsége
- c) elhanyagolás, bántalmazás, veszélyeztetés
- d) szenvedélybeteg szülő/gyerek
- e) gyermek magatartásproblémái
- f) tankötelezettségi problémák
- g) egyéb: ....."

5. melléklet a 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelethez

1. A Minimum r. 2. melléklete a „Pszichoterápia (klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus szakvégtzettséggel)”, „Szakmakód: 7104” megjelölésű részét megelőzően a következő résszel egészül ki:

"

Alkalmazott egészségpszichológiai szakpszichológia	Szakmakód:	7108
--	------------	------

Szaktevékenység:

Az alkalmazott egészségpszichológiai szakpszichológus kompetenciája: a szomatikus betegségek kialakulásának és gyógyításának komplex, biopszichoszociális szemléletére épülő hatékony problémamegoldás és kezelési eljárások; egyes betegségekhez, speciális kezelési helyzetekhez kapcsolódó pszichológiai problémák kezelése az alap- és szakellátásban (házi orvosokkal, szakorvosokkal, klinikai teamekkel együttműködve); betegséggel kapcsolatos nézetek és adaptív viszonyulás támogatása, az egészségvesztéssel kapcsolatos pszichés krízis, pszichológiai problémák és traumák kezelése; betegségekhez kapcsolódó testkép és énkép problémák kezelése; vizsgálatokra és beavatkozásokra, például műtetre való felkészítés: edukáció és szorongáscsökkentés; a betegségekkel való megküzdés technikáinak fejlesztése, a betegek öngondoskodásának és aktív gyógyulási készségének erősítése; krónikus betegséggel való megküzdés támogatása; részvétel palliatív és hospice ellátásban; a gyógyító szakemberek és kliensek együttműködésének támogatása, segítségnyújtás a társas támogatás lehetőségeinek feltárásában, egészségtudatos orientáció kialakításában; rizikóviselkedések csökkentése; veszteségfeldolgozás, gyászfeldolgozás; betegek családtagjainak támogatása; stresszkezelési, konfliktuskezelési, veszteségfeldolgozási és egészségfejlesztő technikák alkalmazása gyógyító szakemberek számára; kapcsolati, döntési és kommunikációs problémák megoldásának támogatása a betegellátás és a prevenció különböző szintjein; tanácsadás az egészséggel és betegséggel kapcsolatos ismeretek személyes és nyilvános kommunikációja terén; egészségfejlesztés, terápiás betegoktatás, szóróanyagok, ismeretterjesztő kiadványok, médiaanyagok, tréningek, képzések, kampányok tervezése; felmérések végzése egészség- és betegségmagatartással, biopszichoszociális folyamatokkal kapcsolatban egészségügyi intézmények és szakemberek számára.

Alkalmazott egészségpszichológiai szakpszichológus szakrendelés minimumfeltételei	
Szupervíziós lehetőség	EK
Tárgyi feltételek: a rendelő általános feltételei +	
Betegvizgálatra, explorációra, egyéni és csoportos kezelésre alkalmas helyiségek	X
A vizsgálat vagy a betegvezetés idejére külön szoba	X
Különleges adatok tárolására alkalmas zárható szekrény	X
Berendezés a pszichológiai munka követelményeinek megfelelő legyen, ezek: hangszigetelés, zavartalanság, biztonság, otthonos bútorzat	X

2. A Minimum r. 2. melléklet „REND- ÉS HONVÉDELMI ALAPELLÁTÁS” megjelölésű része helyébe a következő rendelkezés lép:

„REND- ÉS HONVÉDELMI ALAPELLÁTÁS

Rend- és honvédelmi dolgozók orvosi ellátása	Szakmakód:	6401
Fogvatartottak orvosi ellátása		6402

Rend- és honvédelmi orvosi alapellátás és a fogvatartottak orvosi ellátásának minimumfeltételei

	6401	6402	
		Rendőrségi fogda	BV Intézet
Személyi feltételek:			
Házi orvos szakorvos, foglalkozás-orvostan, (üzemorvostan) szakorvos, honvéd-, katasztrófa- és rendvédelem orvostan szakorvos, repülőorvostan szakorvos, belgyógyász szakorvos, oxiológia-sürgősségi szakorvos vagy az előbbieken felsorolt szakképesítések egyikének megszerzését állományba vételtől számítva öt éven belül vállaló orvos	1	1	1

Ápoló/OKJ ápoló/körzeti ápoló/körzeti közösségi szakápoló/diplomás ápoló/foglalkozás-egészségügyi szakápoló/üzemi ápoló/általános asszisztens/szakasszisztens/mentőápoló/sürgősségi szakápoló/felnőtt intenzív terápiás szakápoló/egészségügyi asszisztens/klinikai szakápoló	1	1	1
Tárgyi feltételek: a rendelő általános feltételei + (kivéve a rendőrségi fogda)			
Helyiség:			
Közforgalmú helyről könnyen megközelíthetőnek kell lennie	X		
Felszerelések:			
Vizsgálólámpa	X	X	X
Bútorzat (egészségügyi)	X		
Előkészítő-/kezelő-/kötözőkocsi	X		X
Műszermosogató medence	X		X
Hűtőszekrény + min.-max. hőmérő (egészségügyi anyagoknak)	X		X
Számítógép nyomtatóval és internet hozzáféréssel	X		X
Szoftver	X		X
Telefon/mobiltelefon	X		X
Sterilizálás lehetősége	X		
Eszközök:			
Defibrillátor	X	X	X
Vérnyomásmérő, vérnyomásmérő mandzsettásor (normál, extra)	X	X	X
EKG (hordozható)	X		X
Oscillométer vagy doppler	X		
Vércukormérő	X		X
Fonendoscop	X	X	X
Reflexkalapács	X	X	X
Pupillavizsgáló lámpa	X	X	X
Hőmérő	X	X	X
Ollók	X		X
Sebészeti csipeszek	X		X
Gyomormosó szett	X		X
Beöntőkészlet	X		X
Vesetál	X	X	X
Vizeletvizsgáló gyorsteszt	X		X
Vizeletgyűjtő edény	X		X
Személmérleg	X	X	X
Mérőszalag	X	X	X
Magasságmérő	X	X	X
Nyelvlapocok	X	X	X
Bőrfertőtlenítők	X	X	X
Egyszer használatos fecskendők különböző méretben	X		X
Egyszer használatos injekciós tűk különböző méretben	X		X
Egyszer használatos perkután véna kanülök, szárnyastűk	X		X

Egyszer használatos vizeletkatéterek különböző méretben	X		X
Különböző méretű steril és nem steril kötszerek	X	X	X
Egyszer használatos gumikesztyűk és gumiujjak	X	X	X
Zárt vérvételi rendszer	X	X	X
További speciális tárgyi feltételek:			
Spirométer	X		
Szűrő audiométer	X		
Orrtükör (felnőtt)	X		X
Fültölcsér sorozat vagy otoscop	X		X
Desmares-kanál	X		X
Kötelező nyomtatványok	X	X	X
Színlátást vizsgáló könyv	X		X
Látásélesség-vizsgáló tábla	X		X
Egyéb speciális eszközök, amelyek a sürgősségi ellátáshoz szükségesek (sürgősségi táska felszerelése):			
Orvosi táska készletli kötelező tartalommal	X		X

Rend- és honvédelmi dolgozók pszichológiai ellátása	Szakmakód:	6403
Fogvatartottak pszichológiai ellátása		6404

Rend- és honvédelmi dolgozók pszichológiai ellátásának és a fogvatartottak pszichológiai ellátásának minimumfeltételei

Személyi feltételek:	
Szakpszichológus	1
Ápoló/körzeti ápoló/körzeti közösségi szakápoló/diplomás ápoló/foglalkozás-egészségügyi szakápoló/üzemi ápoló/általános asszisztens/szakasszisztens/pszichológiai asszisztens	1
Tárgyi feltételek: a rendelő általános feltételei +	
Asszisztencia részére és a műszeres vizsgálatok végzéséhez megfelelő külön helyiség	X
Csoportos vizsgálatok céljából legalább 15-20 fő befogadására alkalmas helyiség	X
Felszerelések:	
Iratok biztonságos tárolására alkalmas szekrények	X
Számítógép internet-hozzáféréssel	X
Telefon/mobiltelefon	X
Eszközök:	
Az előírt statisztikai adatok szolgáltatására alkalmas pszichológiai informatikai program	X
CDT-I. figyelemvizsgáló műszer	X
Tremorméter	X
MMPI számítógépes szoftver	X
CPI 480 számítógépes szoftver	X
Lüscher számítógépes szoftver	X
Projektív teszt: Lüscher	X

6. melléklet a 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelethez

„2. számú melléklet a 49/2004. (V. 21.) ESZCSM rendelethez

A területi védőnői tanácsadások rendje

Nők, várandós anyák részére tartott tanácsadás:

Teljes munkaidő (40 óra/hét) esetén legalább heti 1 alkalommal, minimum 2 órában, egyéb esetben a munkaidő arányában. Ha a minimálisan meghatározott tanácsadási idő nem elegendő a feladat ellátására, a tanácsadási idő növelésére a szakmai felügyelet véleményét figyelembe kell venni.

Csecsemő-, gyermek-, ifjúsági tanácsadás:

Teljes munkaidő (40 óra/hét) esetén legalább heti 1 alkalommal, minimum 2 órában, egyéb esetben a munkaidő arányában. Ha a minimálisan meghatározott tanácsadási idő nem elegendő a feladat ellátására, a tanácsadási idő növelésére a szakmai felügyelet véleményét figyelembe kell venni.

Csoportos egészségfejlesztő foglalkozások (szülésre, szoptatásra felkészítés, baba-mama klub, csecsemőmasszázs, életmódklub, szülők iskolája stb.):

Igény szerint az adott programnak megfelelő rendszerességgel, előre tervezetten.”

7. melléklet a 28/2017. (X. 25.) EMMI rendelethez

1. A Szakmakód r. 2. számú melléklet I. rész 1. pont „54 Patológia és kórszövettan” megjelölésű része a következő sorral egészül ki:
„5408 molekuláris patológia”
  2. A Szakmakód r. 2. számú melléklet I. rész 1. pont „6103” megjelölésű sora helyébe a következő sor lép:
„6105 donor plazmaferezis”
  3. A Szakmakód r. 2. számú melléklet I. rész 1. pont „64 Rend- és honvédelmi alapellátás” megjelölésű része helyébe a következő rendelkezés lép:
„64 Rend- és honvédelmi alapellátás
6401 rend- és honvédelmi dolgozók orvosi ellátása
6402 fogvatartottak orvosi ellátása
6403 rend- és honvédelmi dolgozók pszichológiai ellátása
6404 fogvatartottak pszichológiai ellátása”
  4. A Szakmakód r. 2. számú melléklet I. rész 1. pont „71 Szakpszichológia” megjelölésű része a következő sorral egészül ki:
„7108 alkalmazott egészségpszichológiai szakpszichológia”
  5. A Szakmakód r. 2. számú melléklet I. rész 1. pont „93 Honvédorvostan és katasztrófa- orvostan” megjelölésű rész címe helyébe a következő rendelkezés lép:
„93 Honvédorvostan, katasztrófa- orvostan és rendvédelem orvostan”
  6. A Szakmakód r. 2. számú melléklet I. rész 1. pontja a „95 Igazságügyi orvostan” megjelölésű részét követően a következő rendelkezéssel egészül ki:
„96 Népegészségügyi célú szűrések
9601 méhnyak szűrés
9602 mammográfiás szűrés
9603 vastagbél szűrés”
-

**A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 54/2017. (X. 25.) FM rendelete
a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter felügyelete alá tartozó szervezetek katasztrófák elleni
védekezésének irányításáról és feladatairól szóló 42/2001. (VI. 15.) FVM rendelet módosításáról**

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 82. § (3) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 65. §-ában meghatározott feladatkörömben eljárva – a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 21. § 10. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter felügyelete alá tartozó szervezetek katasztrófák elleni védekezésének irányításáról és feladatairól szóló 42/2001. (VI. 15.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „1. § E rendelet hatálya
- a) a Földművelésügyi Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium),
- b) az 1. mellékletben meghatározott katasztrófavédelemben részt vevő központi államigazgatási szervezetek és gazdasági társaságok (a továbbiakban együtt: katasztrófavédelemben részt vevő), valamint
- c) a minisztériumban és a katasztrófavédelemben részt vevőnél kormányzati szolgálati jogviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban álló személyek (a továbbiakban együtt: munkavállaló) katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladataira terjed ki.”
- 2. §** Az R. 4. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(2) A minisztérium gondoskodik a katasztrófavédelemben részt vevők katasztrófák elleni védekezésbe történő bevonásáról, továbbá a katasztrófavédelemben részt vevők szükség szerinti készenlétbe helyezéséről.”
- 3. §** Az R. Melléklete helyébe az 1. melléklet lép.
- 4. §** Az R.
- a) 2. § (1) bekezdésében a „földművelésügyi és vidékfejlesztési szervezetek” szövegrész helyébe a „katasztrófavédelemben részt vevők” szöveg,
- b) 3. § (1) bekezdésében a „Kormányzati Koordinációs Bizottság (a továbbiakban: KKB)” szövegrész helyébe a „kormányzati koordinációs szerv” szöveg,
- c) 4. § (1) bekezdésében a „tájékoztatást” szövegrész helyébe a „hivatalos tájékoztatást” szöveg,
- d) 6. § (1) bekezdésében, 7. § (1) és (2) bekezdésében a „földművelésügyi és vidékfejlesztési szerv” szövegrész helyébe a „katasztrófavédelemben részt vevő” szöveg,
- e) 7. § (1) bekezdésében az „az intézmény működési helye szerint illetékes polgármesterrel” szövegrész helyébe az „az érintett önkormányzatok polgármestereivel” szöveg
- lép.
- 5. §** Hatályát veszti az R.
- a) 2. § (2) bekezdése,
- b) 6. § (2) bekezdése,
- c) 8. § (1) bekezdésében a „ , továbbá mezőgazdasági vízhasznosítással összefüggő belvízkárok elleni védekezés során” szövegrész,
- d) 8. § (2) bekezdése.
- 6. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
földművelésügyi miniszter

1. melléklet az 54/2017. (X. 25.) FM rendelethez

„Melléklet a 42/2001. (VI. 15.) FVM rendelethez

A katasztrófavédelemben részt vevő központi államigazgatási szervek és gazdasági társaságok

1. Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
  2. Nemzeti park igazgatóságok
  3. Országos Meteorológiai Szolgálat
  4. Herman Ottó Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
-

VI. Az Alkotmánybíróság határozatai, teljes ülési állásfoglalásai és végzései

**Az Alkotmánybíróság 27/2017. (X. 25.) AB határozata
a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 28. §-ának a Nemzeti Földalapról szóló
2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CVII. törvény 1. §-ával megállapított módosításával
kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításáról, valamint a Nemzeti
Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 28. § és 38. §-a és a „Földet a gazdáknak!” Programról szóló
2016. évi CVI. törvény alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány
elutasításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának utólagos vizsgálata tárgyában – *dr. Salamon László* és *dr. Szabó Marcel* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Balsai István*, *dr. Czine Ágnes*, *dr. Dienes-Oehm Egon*, *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó* és *dr. Stumpf István* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Országgyűlés az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésével összefüggésben mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 28. §-ának a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CVII. törvény 1. §-ával megállapított módosításával egyidejűleg nem gondoskodott olyan szabály megalkotásáról, amely biztosítaná a Nemzeti Földalap sarkalatos szabályokkal védett vagyonának hosszú távú megőrzését, és kizárná annak lehetőségét, hogy egyszerű többséggel elfogadható törvények alkalmazása a Nemzeti Földalap céljainak, a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok védelmének, fenntartásának, a jövő nemzedékek számára megőrzésének megvalósítását veszélyeztető mértékű vagyonvesztéshez vezessen. Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotási feladatának 2018. május 31-ig tegyen eleget.
2. Az Alkotmánybíróság
  - a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény – a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CVII. törvénnyel megállapított – 28. §-a és 38. §-a és
  - a „Földet a gazdáknak!” Programról szóló 2016. évi CVI. törvényalaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
3. Az Alkotmánybíróság
  - a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CVII. törvény és
  - a „Földet a gazdáknak!” Programról szóló 26/2016. (X. 27.) OGY határozatalaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. Sallai R. Benedek országgyűlési képviselő (értesítési cím: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.) és a csatolt ívet aláíró további, az országgyűlési képviselők egynegyedénél több országgyűlési képviselő (a továbbiakban: indítványozók) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi

- CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdése alapján a 2016. november 22-én benyújtott indítványukban kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy
- [2] a) – a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Tv.),
– a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvénynek (a továbbiakban: Nfatv.) a Tv. által megállapított 28. §-a és 38. §-a,
– a „Földet a gazdáknak!” Programról szóló 2016. évi CVI. törvény (a továbbiakban: FAGtv.), valamint
– a „Földet a gazdáknak!” Programról szóló 26/2016. (X. 27.) OGY határozat (a továbbiakban: OGYh.) ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, és 38. cikk (1) és (3) bekezdésével, valamint
- [3] b) az OGYh. 1. pontja ellentétes az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdésével, ezért azokat a kihirdetésükre, illetve közzétételükre visszamenőleges hatállyal semmisítse meg.
- [4] Az indítvány szerint a támadott két törvényt és az országgyűlési határozatot a Kormány és az Országgyűlés egyszerű többsége egyazon cél érdekében alkotta meg: a „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állami tulajdonú földek földművesek részére történő értékesítéséhez szükséges intézkedésekről szóló 1666/2015. (IX. 21.) Korm. határozatnak a 36/2015. (XII. 16.) AB határozat (a továbbiakban: ABh.) által megsemmisített, a programban értékesített földekből származó bevétel hova fordításáról rendelkező 2. pontjának utólagos pótlása érdekében, és a törvényellenes célból lefolytatott értékesítés utólagos törvényesítése érdekében. A két támadott törvény felkészülési idő nélkül, a kihirdetést követő napon lép hatályba, a törvények kihirdetésével egyidejűleg közzétett OGYh. pedig nem tartalmaz hatálybaléptető rendelkezést.
- [5] A Tv. 1. §-a az Nfatv. 28. §-át úgy egészíti ki, hogy az újra megállapított szövegű rendelkezés szerint a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek hasznosításából származó bevételeket nem csak földvásárlásra és az Nfatv. 15. §-ában foglalt, a földalapba tartozó földterületek hasznosítására vonatkozó földbirtok-politikai irányelvek megvalósítására lehet fordítani, hanem az államadósság csökkentésére is.
- [6] A Tv. 2. §-a az Nfatv. új 38. §-ának megállapításával azt mondja ki, hogy a FAGtv. hatálybalépését követően „a jogszabályon alapuló, továbbá az ingatlanra közérdekből jogszabályban feljogosított szervek javára alapított használati jog, vezeték jog vagy ugyanezen okokból alapított szolgálat, valamint a helyi önkormányzat javára alapított vezetékjog kivételével a Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet nem terhelhető meg, biztosítékul nem adható, azon – 100%-os állami tulajdonban álló gazdálkodó szervezet kivételével – harmadik személy javára osztott tulajdon nem létesíthető”. Ugyanakkor a 38. § (2) bekezdése szerint e rendelkezést a FAGtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő értékesítési eljárások során nem kell alkalmazni.
- [7] A FAGtv. két érdemi rendelkezést tartalmaz: az 1. § (1) bekezdése szerint az Országgyűlés jóváhagyja az állami tulajdonban álló földeknek a „Földet a gazdáknak!” Program keretében történt értékesítését, (2) bekezdése szerint pedig a „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állami tulajdonban álló termőföldek árverési eljárásai lezárásra kerülnek.
- [8] Az OGYh. 1. pontja a FAGtv. rendelkezéseit ismétli meg („az Országgyűlés ezúton is kifejezi [...] jóváhagyását a »Földet a gazdáknak!« Programmal kapcsolatban”, „az Országgyűlés kifejezi abbéli véleményét, hogy a »Földet a gazdáknak!« Program keretében az állami tulajdonban álló termőföldek árverési eljárásai lezárásra kerüljenek”). Az OGYh. 2. pontjában pedig az Országgyűlés „felkéri a Kormányt, hogy a »Földet a gazdáknak!« Programból származó értékesítési bevételek teljes összegét az államadósság csökkentésére fordítsa”.
- [9] Az indítvány szerint a három támadott norma egyike sem kapta meg a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatát. A két támadott törvény sarkalatosági záradékot nem tartalmazott.
- [10] 1.1. Az indítványozók álláspontja szerint a támadott normák a törvénysértő célú átruházás utólagos, a felhasználási célra vonatkozó semmiféle érdemi megkötést nem érvényesítő jóváhagyásának aktusa és egyszerű többséggel történt elfogadásuk miatt is sértik az Alaptörvényt. Emellett az OGYh. tartalma szerint jogszabályi rendezést igénylő kérdésekről rendelkezik országgyűlési határozati formában.
- [11] Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint „az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétel. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való jelelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.” Ugyanezen cikk (3) bekezdése szerint „nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevételével mellette”.
- [12] A támadott normák megalkotásának időpontjáig a „Földet a gazdáknak!” Program, azaz a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek túlnyomó többségének értékesítése előzetes törvényalkotás nélkül lezajlott: a FAGtv.

és az OGYh. ennek megfelelően kifejezetten a program – a magyar jogi nyelvben elsősorban utólagos, de mindenképpen egy már meghozott, jelen esetben a Kormány általi döntéshez kapcsolódó – jóváhagyásról rendelkezik. A Tv. 1. §-a által megállapított rendelkezés joghatása ugyanakkor a Program keretében megtörtént értékesítésből származó bevétel felhasználására is kihat, hiszen a Tv. nem állapít meg az Nfatv.-be illesztett rendelkezések kapcsán átmeneti szabályt, míg az OGYh. 2. pontja az Országgyűlés részéről is egyértelművé teszi a bevételek államadósság-csökkentési célú felhasználása melletti elköteleződést.

- [13] Az Alkotmánybíróság az ABh. Indokolásának [72] bekezdésében a kérdés korábbi, kormányhatározati szintű rendezése kapcsán kifejezetten rögzítette, hogy „[a]z Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése az adott tárgykör (nemzeti vagyon átruházásának célja) vonatkozásában az arra előírt jogforrási szint meghatározásával lényegében kivonta az adott tárgykör szabályozását a Kormány hatásköréből, hiszen a nemzeti vagyon átruházásának céljáról sem kormányrendeletben, sem kormányhatározatban nem lehet rendelkezni”. Ebből természetesen nem következik, hogy az Országgyűlés ne rendezhetné a jövőre vonatkozóan törvényalkotói döntéssel eltérően a nemzeti vagyon átruházásának célját az Nfatv. 28. §-ának korábbi, kizárólag földbirtok-politikai célú felhasználást lehetővé tevő szabályától eltérően. Az azonban következik belőle, hogy az Nfatv. 28. §-a szerinti szabályozás a nemzeti vagyon átruházásának célját rögzíti, amelyet az Országgyűlés a támadott normákkal utólag, a tényleges értékesítés lezárását követően változtatott meg. Így az Országgyűlés az Alaptörvény 38. § (3) bekezdésében rögzített szabályozási szintbeli garanciát kiüresítette, egyben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében elismert jogállamiságból közvetlenül következő jogbiztonság követelményével is ellentétes döntést hozott, aminek gyakorlattá válása a nemzeti vagyon felhasználásával kapcsolatos törvényi garanciák bármelyikének utólagos feloldhatóságával fenyeget.
- [14] Az indítványozók ettől függetlenül az új értékesítési cél meghatározását, azaz az államadósság csökkentését tartalmilag sem tartják alkalmasnak az Alaptörvény 38. § (3) bekezdése szerinti követelmény kielégítésére, mivel az Országgyűlés ezzel valójában nem rögzített konkrét felhasználási célt, hiszen semmilyen garanciát nem írt elő arra, hogy a földeladásból származó bevételek felhasználásáról ő maga vagy a költségvetést végrehajtó Kormány ne döntsön teljesen szabadon. Sem az Nfatv. új 28. §-ából, sem az OGYh. 2. pontjából nem következik ugyanis, hogy az államadósság törlesztésére egyébként, az értékesítéstől függetlenül jóváhagyott kiadásokat az értékesítési bevételeknek növelniük kellene. Tekintettel arra, hogy az államadósság szolgálat éves költsége az ezer milliárd forintot meghaladja, a Programból származó, a Kormány által 260–270 milliárd forintra becsült értékesítési bevétel úgy is felhasználható az államadósság csökkentésére az Nfatv. 28. §-ának betartása mellett, hogy egyidejűleg annak egy részének vagy akár egészének megfelelő, eredetileg az adóssággal kapcsolatos kiadásokra tervezett összeget a központi költségvetés végül más célra használ fel. Az államadósság csökkentése tehát ebben a formában valós korlátot jelentő felhasználási célt nem jelent.
- [15] 1.2. Az ABh. – minthogy az alapul szolgáló ügyben megsemmisített kormányhatározati rendelkezést önmagában a szabályozási szintre tekintettel megsemmisítette – nem foglalt állást a szabályozási tárgykör és az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése harmadik mondata szerinti sarkalatosági szabály közötti viszony tekintetében. Az Alaptörvény a nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit utalja minősített többségű szabályozási tárgykörbe, aminek alapján a törvényalkotó az Nfatv. 48. §-a alapján az Nfatv. 1–3., 18–23. és 36. §-át, azaz a földalapra vonatkozó általános rendelkezéseket és az abba tartozó területek felhasználására vonatkozó szabályok egy részét minősítette sarkalatosnak.
- [16] A 28. §-t tehát sem az Nfatv. elfogadásakor, sem a támadott törvényi rendelkezések elfogadásakor nem minősítette az Országgyűlés sarkalatosnak, ahogyan a FAGtv.-t sem. Ez azonban önmagában akkor sem mérvadó, ha figyelembe vesszük, hogy az Országgyűlés rendelkezik mérlegelési joggal a sarkalatos többségű szabályozás mélységének kialakítása során. Az ugyanis, hogy a Nemzeti Földalap mint sarkalatos törvényben a nemzeti vagyon megőrzése, védelme érdekében létrehozott és azzal szintén sarkalatos törvényben meghatározott módon rendelkező alap a rá bízott vagyon értékesítéséből származó bevételt mire fordíthatja, álláspontjuk szerint mindenképpen az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdés szerinti szabályozási tárgykörbe tartozik. Ennek hiányában ugyanis sem a Nemzeti Földalap működésének, sem a rá vonatkozó sarkalatosági garanciának nincs semmi értelme.
- [17] A támadott szabály arra ad lehetőséget, hogy a Nemzeti Földalap vagyonát csökkentsék, az értékesítési bevételt a sarkalatos törvénnyel létrehozott szervezet- és célrendszerből kivonják. Így ha az eredeti 28. § értelmezhető is lenne esetleg a sarkalatos törvényi garanciákat kiegészítő egyszerű többséggel elfogadott szabályként, ugyanez a támadott rendelkezésről nyilvánvalóan nem mondható el.
- [18] Ugyanezen okból tartják az indítványozók sarkalatos többségű elfogadást igénylő rendelkezésnek
- [19] a) az Nfatv. 38. §-át, illetve a Tv. azt megállapító 2. §-át, mivel a Földalapba tartozó földrészetek megterhelésére vonatkozó tilalmak a nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének lényeges garanciáit képezik,

- [20] b) a FAGtv.-t, hiszen az a „Földet a gazdáknak!” Programnak a megvalósult formában, azaz a törvényben meghatározott értékesítési céltól eltérően történő jóváhagyásáról, illetve lezárásáról rendelkezik.
- [21] Mivel azonban a kifejtettekkel ellentétesen a két támadott törvényt egyszerű többséggel fogadta el az Országgyűlés, az elfogadás módja ellentétes volt az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdés harmadik mondatával.
- [22] 1.3. Az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése szerint „[á]ltalánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg”.
- [23] Ezt a követelményt, illetve az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésén alapuló azon követelményt, hogy a jogszabályokban foglalt rendelkezésekkel a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek, így az OGYh.-nak is összhangban kell állnia, sérti, hogy az OGYh. a „Földet a gazdáknak!” Program jóváhagyásával normatív rendelkezést állapít meg. Ezt ugyan a FAGtv. 1. § (1) bekezdésére tekintettel jelenleg hatályos törvénnyel párhuzamosan teszi, azonban utóbbi alkotmányellenessége miatt és megsemmisítése esetén ez a párhuzamosság megszűnik, így a rendelkezés formai alapú megsemmisítésének lehet helye. Ebben az esetben az OGYh. 1. pontjának megsemmisítését az Alaptörvény 38. cikk (1) és (3) bekezdésének megsértése is indokoltá teszi, hiszen ez a rendelkezés is a „Földet a gazdáknak!” Programnak a megvalósult formában, azaz a törvényben meghatározott értékesítési céltól eltérően történő jóváhagyásáról rendelkezik.

II.

- [24] 1. Az Alaptörvény szerint:
- „B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”
- „N) cikk (1) Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti elv érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős.
- (3) Az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek feladatuk ellátása során az (1) bekezdés szerinti elvet kötelesek tiszteletben tartani.”
- „P) cikk (1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.
- (2) A termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása (1) bekezdés szerinti célok eléréséhez szükséges korlátait és feltételeit, valamint az integrált mezőgazdasági termelés-szervezésre és a családi gazdaságokra, továbbá más mezőgazdasági üzemekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.”
- „T) cikk (1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.”
- „36. cikk (1) Az Országgyűlés minden évre vonatkozóan törvényt alkot a központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról. [...]
- (2) A központi költségvetésről és az annak végrehajtásáról szóló törvényjavaslatoknak azonos szerkezetben, átlátható módon és ésszerű részletezettséggel kell tartalmazniuk az állami kiadásokat és bevételeket.
- (3) A központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt az abban meghatározott bevételek beszedésére és kiadások teljesítésére.
- [...]
- (7) Ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a Kormány jogosult a jogszabályok szerinti bevételeket beszedni és az előző naptári évre a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott kiadási előirányzatok keretei között a kiadásokat időarányosan teljesíteni.
37. cikk
- (1) A Kormány a központi költségvetést törvényesen és célszerűen, a közpénzek eredményes kezelésével és az átláthatóság biztosításával köteles végrehajtani.
- [...]
- (6) Az államadósság és a teljes hazai össztermék számítási módját, valamint a 36. cikkben és az (1)–(3) bekezdésben foglaltak végrehajtására vonatkozó szabályokat törvény határozza meg.

38. cikk

(1) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.

[...]

(3) Nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett.

39. cikk

(2) A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok.”

[25] 2. Az Nfatv. szerint:

„28. § A Nemzeti Földalapba tartozó földrésztelkek hasznosításából származó bevételeket földvásárlásra, a 15. §-ban foglaltak megvalósítására vagy az államadósság csökkentésére kell fordítani.”

„38. § (1) A »Földet a gazdáknak!« Programról szóló 2016. évi CVI. törvény (a továbbiakban: FAGtv.) hatályba lépését követően a jogszabályon alapuló, továbbá az ingatlanra közérdekből jogszabályban feljogosított szervek javára alapított használati jog, vezetékjog vagy ugyanezen okokból alapított szolgalmat, valamint a helyi önkormányzat javára alapított vezetékjog kivételével a Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet nem terhelhető meg, biztosítékul nem adható, azon – 100%-os állami tulajdonban álló gazdálkodó szervezet kivételével – harmadik személy javára osztott tulajdon nem létesíthető.

(2) A FAGtv. hatályba lépésekor folyamatban lévő értékesítési eljárások során az (1) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni.”

„48. § E törvény 1–3., 18–23. és 36. §-a az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.”

[26] 3. A FAGtv. szerint:

„1. § (1) Az Országgyűlés jóváhagyja az állami tulajdonban álló földeknek a »Földet a gazdáknak!« Program keretében történt értékesítését.

(2) A »Földet a gazdáknak!« Program keretében az állami tulajdonban álló termőföldek árverési eljárásai lezárásra kerülnek.

2. § Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.”

[27] 4. Az OGYh. szerint:

„1. Az Országgyűlés elismeri, hogy a – közel 30 ezer magyar földművest és 290 ezer hektár állami földet érintő – »Földet a gazdáknak!« Programmal a Magyar Állam lehetőséget biztosított a magyar földművesek számára, hogy a korábban állami tulajdonban lévő, de nem az állam által művelt földeket tisztességes piaci áron megvásárolhassák. Az Országgyűlés ezúton is kifejezi elismerését és jóváhagyását a »Földet a gazdáknak!« Programmal kapcsolatban, méltatva annak eredményeit. A felelős állami földvagyon-gazdálkodás fenntartásának érdekében az Országgyűlés kifejezi abbéli véleményét, hogy a »Földet a gazdáknak!« Program keretében az állami tulajdonban álló termőföldek árverési eljárásai lezárásra kerüljenek.

2. Az Országgyűlés az államadósság csökkentésének kiemelt közérdekű jellege okán felkéri a Kormányt, hogy a »Földet a gazdáknak!« Programból származó értékesítési bevételek teljes összegét az államadósság csökkentésére fordítsa.”

III.

[28] Az indítvány nem megalapozott.

[29] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése akadályozza-e az indítvány érdemi elbírálásának. Ez a szabály egyes, pénzügyi tárgyú törvények (kötségvetési és adótörvények) vizsgálatát korlátozza. A hatáskör-korlátozással kapcsolatos gyakorlatot az Alkotmánybíróság a 40/2012. (XII. 6.) AB határozatában foglalta össze. A határozat értelmében a „kötségvetési törvényre” vonatkozó szabályt az Alkotmánybíróság úgy értelmezi, hogy az három esetkört, a költségvetési törvény módosítását, a tiltott

tárgykörként megjelölt törvények megváltoztatását, jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadások meghatározását foglalja magában.

- [30] Az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdésének indokolása szerint „Az államadósság mértékének legalább a teljes hazai össztermék felére történő szorítása annyira fontos követelmény, hogy ennek megvalósítása érdekében az Alaptörvény még az Alkotmánybíróság hatáskörét is korlátozta az általános szabályokhoz képest. Meghatározott tárgykörű törvények, így a központi költségvetésről és egyes közterhekről szóló jogszabályok esetében csak az Alaptörvény e cikkében konkrétan felsorolt alapjogok esetén van helye megsemmisítésnek.” Az Alaptörvény hatáskört korlátozó szabályáról is azt kell feltételezni, hogy az a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgál [28. cikk]. Ezzel az az értelmezés van összhangban, ha a kivételszabályt az Alkotmánybíróság a jelen ügyben sem értelmezi eddigi gyakorlatától eltérően.
- [31] A Tv., az Nfatv., a FAGtv. nem költségvetési törvény. Azonban – az ismertetett gyakorlat érelmében – a költségvetési törvény, mint kizárt tárgykör nemcsak a hatályos költségvetési törvényt jelenti, hanem valamely jövőbeni kiadást is, vagy olyan kérdést, amelyből a hatályos költségvetési törvény módosítása következik. Ezért vizsgálni kellett azt is, hogy a szabályok megsemmisítéséből okszerűen következne-e a tiltott tárgykörként megjelölt törvény – a jelen esetben Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény – megváltoztatása. Arról, hogy egy törvényi rendelkezés a költségvetési törvényben szereplő egyes bevételi vagy kiadási tételekkel közvetlen és jelentős kapcsolatban áll-e, a költségvetés egyes elemeinek akár pozitív, akár negatív meghatározását jelenti-e, az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény szabályai és az Alkotmánybíróság gyakorlatában kialakult elvek alapján – esetenként, mérlegelés alapján dönt.
- [32] Az Nfatv. 28. §-a az állami forrásokkal való költségvetési gazdálkodásra vonatkozik, az ország éves költségvetéséről szóló törvényt közvetlenül és jelentős módon érinti.
- [33] Ugyanakkor az indítvány azt állítja, hogy a támadott szabályokat – ezek között az Nfatv. 28. §-át – a megalkotásukra vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények teljesülése nélkül fogadták el. Ilyen esetben az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése szerinti tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni.
- [34] Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Nfatv. 28. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány érdemi elbírálásának a sarkalatosság követelménye tekintetében az Alaptörvény 37. § (4) bekezdése alapján, a központi költségvetésről szóló törvényt illetően, nincs akadálya.
- [35] 2. Az indítvány három alkotmányjogi problémát jelöl meg. Az indítvány szerint
– a törvénysértő célú átruházás utólagos, a felhasználási célra vonatkozó semmiféle érdemi megkötést nem érvényesítő jóváhagyás és
– az egyszerű többséggel történt elfogadás [Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdés], továbbá
– az OGYh. határozati formája, mert az OGYh. a tartalma szerint jogszabályi rendezést igénylő kérdésekről szól, [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, T) cikk (1) bekezdés, 38. cikk (3) bekezdés] sérti az Alaptörvény megjelölt szabályait.
- [36] Az Alkotmánybíróság az indítványt tartalma szerint bírálta el. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványnak az a része, amely a kifogásolt rendelkezések sarkalatosságával kapcsolatos érvelést tartalmaz, megfelel az Alaptörvény és az Abtv. szabályainak.

IV.

- [37] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy az Nfatv. 28. §-a, 38. §-a valamint a FAGtv. sérti-e az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése harmadik mondatát, a sarkalatos törvényre vonatkozó követelményt.
- [38] 1. Az Alkotmánybíróság korábban már több ügyben vizsgálta az Nfatv. és az Alaptörvény viszonyát. A 16/2015. (VI. 5.) AB határozattal (a továbbiakban: Abh2.) elbírált ügyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ha egy szabályozási tárgykörrel az Alaptörvény alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy kizárólag sarkalatos törvénnyel szabályozható, úgy az egyszerű többséggel elfogadott szabályozás közjogi érvénytelenséget eredményez. Az Abh2. indokolása – a [43] bekezdése – értelmében az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése általános jellegű megfogalmazásából adódóan értelmezés útján csak esetről esetre állapítható meg, hogy a sarkalatosság követelménye fennáll-e, és hogy a szóban forgó szabályozási tárgy mely elemeire terjed ki {vö. 13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [104]}.

- [39] 1.1. A jelen ügyben, miként azt az indítvány is tartalmazza, az Nfatv. 48. §-a értelmében az Országgyűlés egyik támadott szabályt sem sarkalatos rendelkezésként alkotta meg.
- [40] Az Alaptörvény P) cikkének (2) bekezdéséből nem következik kényszerítően az Nfatv. egyes szabályainak sarkalatossága, mivel az Alaptörvényben előírt garanciát [P) cikk (2) bekezdése] másik törvény [a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.)] biztosítja. Viszont az Nfatv. kétségtelenül erősíti ezeket a garanciákat, ezért nem értelmezhető úgy, hogy az Országgyűlés az Alaptörvényhez képest bővítette volna a sarkalatos törvények körét. Az Alaptörvény P) cikke a tárgya szerint a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek, mint a nemzet közös örökségének védelméről, fenntartásáról, a jövő nemzedékek számára megőrzéséről szól. Az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdése valamennyi termőföldre vonatkozik, függetlenül annak tulajdonosától. Az Nfatv. ezzel szemben csak a nemzeti vagyon körébe tartozó, a Nemzeti Földalap vagyongazdálkodása alá eső, állami tulajdonban álló földrészekre.
- [41] A termőföldre vonatkozó szabályozás ettől függetlenül is sokrétű. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény határozza meg a termőföld mennyiségi védelmét, ez is független a tulajdonostól, egyetlen eleme sem sarkalatos. Az erdőkre a 2009. évi XXXVII. törvény tartalmaz (nem sarkalatos) előírásokat. A földnek a forgalmára a Földforgalmi tv. vonatkozik, ez teljes egészében sarkalatos a törvény szerint, nemcsak az állami tulajdonra vonatkozik, ez hajtja végre az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdését. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (amely nem tartalmaz sarkalatoszági záradékot) kimondja, hogy az állami tulajdonban álló védett természeti terület elidegenítése – a miniszter egyetértésével, legalább azonos természetvédelmi értékű védett természeti területtel történő csere, vagy törvényben meghatározott más eset kivételével – nem lehetséges [68. § (8) bekezdése].
- [42] Azt is meg lehet állapítani, hogy az Nfatv. 28. §-a nem a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek hasznosítására irányul, hanem a Nemzeti Földalapba tartozó földrészek hasznosításából származó bevételnek a felhasználására. Nincs olyan szabály az Alaptörvényben, amely valamely állami bevételnek a felhasználásáról szóló törvényhozói döntéshez a sarkalatosság követelményét fűzné. A nemzeti vagyon hasznosításából eredő bevétel a központi költségvetésről szóló törvény tartalmához tartozik [Alaptörvény 36. cikk (2)–(3) bekezdés]. A nemzeti vagyon, a megőrzése, a védelme és a vele gazdálkodásnak a követelményei elkülönülnek az átruházásakor a helyébe lépő bevételtől [38. cikk (3)–(4) bekezdés].
- [43] Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdés első mondata szerint az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A bekezdés utolsó mondata értelmében pedig a nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg. A 39. cikk (2) bekezdése a közpénzeket és a nemzeti vagyont következetesen külön említi. Ez az elkülönítés csak úgy értelmezhető, hogy ha a közpénzekre az Alaptörvény tartalmaz külön szabályt, akkor a nemzeti vagyonra vonatkozó általános szabályok a közpénzekre közvetlenül nem alkalmazhatók.
- [44] Ilyen külön szabályt tartalmaz a közpénzeket illetően 36. és a 37. cikk a költségvetési bevételek, kiadások és a költségvetési gazdálkodás tekintetében. A 36. és 37. cikk pedig következetesen törvényi (és nem sarkalatos törvényi) szabályozásról rendelkezik. Ebből következően a költségvetés részét képező pénzeszközökre (közpénzre) nem alkalmazható a 38. cikk (1) bekezdés harmadik mondatában a nemzeti vagyonra előírt sarkalatos szabályozás követelménye. További következmény, hogy bármely, a nemzeti vagyon részét képező vagyonelem értékesítéséből származó pénzbeli bevételre már nem a nemzeti vagyonra vonatkozó általános szabályok, hanem a közpénzekre vonatkozó speciális szabályok vonatkoznak. Ezért a vagyonelemek értékesítéséből származó bevételekre vonatkozó szabályoknak akkor sem kell sarkalatosnak lenniük, ha a vagyonelemmel gazdálkodás, azok hasznosítása egyébként sarkalatos törvényi szabályozáshoz kötött. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése második mondata (amely szerint „[a] közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok.”) is kifejezetten megjeleníti ezt az elkülönítést a közpénzek és a nemzeti vagyon külön kezelésével. Az Alaptörvény 37. cikk (1) bekezdése pedig határozottan a költségvetési törvénnyel köti össze a közpénzek kezelését: „[a] Kormány a központi költségvetést törvényesen és célszerűen, a közpénzek eredményes kezelésével és az átláthatóság biztosításával köteles végrehajtani.”
- [45] Ez az értelmezés felel meg az Alaptörvény N) cikkének, miszerint a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvének érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős. Ez az értelmezés felel meg továbbá a T) cikk (4) bekezdésének, amely szerint a törvény a kormányzás szabályozását biztosító legfontosabb jogszabályi alapforma, a sarkalatos törvény pedig a kivétel. Ebből következően az Alkotmánybíróság elvi élel állapítja meg, hogy a sarkalatosság követelménye tekintetében csak az Alaptörvény rendelkezései irányadók. Az Országgyűlés mint törvényhozó nem állapíthat meg az Alaptörvényhez képest további sarkalatosságot igénylő tárgyköröket, ezeket csak az Alaptörvény módosításával, alkotmányozó hatalmát gyakorolva

teheti meg. Az Alkotmánybíróság a sarkalatosság kivételességére szintén tekintettel van, az Alaptörvény ilyen szabályait nem értelmezi kiterjesztően.

- [46] A fentiek értelmében a 38. cikk (1) bekezdés harmadik mondata nem vonatkozik a Nemzeti Földalaphoz tartozó vagyonelemek átruházásából származó bevételre. Az Alaptörvény 38. cikk (2) bekezdésében említett, az állam kizárólagos tulajdonának és kizárólagos gazdasági tevékenységének körét, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon elidegenítésének korlátait és feltételeit meghatározó törvények sarkalatos rendelkezésein [pl. a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 14. §-a, 15. §-a és 17. § (1) bekezdése] túl további szabályoknak – ezek között az elidegenítésből származó bevétel felhasználására vonatkozóknak – nem kell sarkalatosnak lenniük. Az Alaptörvény 38. cikk (3) bekezdése kifejezetten „törvényről” és nem sarkalatos törvényről beszél, amikor kimondja, hogy nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett. Az Alkotmánybíróság ezért az Nfatv. 28. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló indítványt elutasította.
- [47] 1.2. Az Alkotmánybíróság észlelte, hogy az Nfatv. 28. §-a, amikor a Nemzeti Földalaphoz tartozó földrészletek hasznosításából származó bevételek felhasználását meghatározza, nem tartalmaz semmilyen szabályt arról, hogy a földvásárlásra, a 15. §-ban foglaltak megvalósítására vagy az államadósság csökkentésére milyen arányban lehet a bevételeket fordítani. Másképpen megfogalmazva ez azt jelenti, hogy a törvény, amelyet egyszerű többséggel kellett megalkotni a fentiek szerint, nem zárja ki olyan költségvetési döntések sorozatát, amely hosszú távon a Nemzeti Földalap által kezelt vagyont jelentős mértékben csökkenti, ami végső soron akár a Nemzeti Földalap tényleges megszűnéséhez vezethet (kiüresítés), még ha ez a Nemzeti Földalaphoz tartozó egyes vagyonelemek korlátozott forgalomképessége miatt nem is valószínű. Ez az elvi lehetőség az Nfatv. sarkalatos szabályainak a sérelmét (egyszerű többséggel elfogadott törvény általi derogációját) jelentené.
- [48] Az Nfatv.-ben ilyen sarkalatos szabály – a törvény 48. §-a szerint – a törvény 1–3., 18–23. és 36. §-a, amelyek az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésén alapulnak. Az Nfatv. 28. §-ának módosított szövege lehetővé teszi, hogy a Nemzeti Földalap bevételeit az Nfatv.-ben meghatározottakon kívüli célra használja fel az Országgyűlés. Ennek nincs a törvényben kifejezett korlátja, ezért a jogalkalmazás során el lehet járni az Nfatv.-ben foglaltak érvényesülésének veszélyeztetése nélkül, de másképp is, ennek az elvont lehetőségét a 28. § – a hiányosságánál fogva – nem zárja ki.
- [49] Az elővigyázatosság környezetjogban általánosan elfogadott elvének értelmében az államnak kell biztosítania azt, hogy a környezet állapotának romlása egy adott intézkedés következményeként ne következzen be. A vizsgált szabályozás esetében bizonytalanság áll fenn abban a tekintetben, hogy az veszélyezteti-e az Nfatv.-ben foglalt célok érvényesülését, és ezáltal végső soron az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésén alapuló, a környezet és természet megóvásának kötelezettségét. A szabályozás hiányossága ugyanakkor éppen abból fakad, hogy nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a Nemzeti Földalap céljainak megvalósítását veszélyeztető mértékű vagyonvesztés következzen be.
- [50] A Nemzeti Földalap működési céljait nem kizárólag az Nfatv. határozza meg: például a 28/1994. (V. 20.) AB határozat nyomán elfogadásra került, a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében a törvény hatálya alá tartozó és törvény alapján már magántulajdonba került földterületeket 2018. december 31-ig az állam javára ki kell sajátítani, mely folyamatban az Nfatv. 1. § (3) bekezdés e) pontja alapján a Nemzeti Földalap szerepe megkerülhetetlen. A Nemzeti Földalap céljainak megvalósítását veszélyeztető mértékű vagyonelvonás ezen és más hasonló, végső soron az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből következő kötelezettség teljesítését is veszélyeztetné.
- [51] A költségvetési döntések olyan sorozata, amely az elidegeníthető termőföld helyébe lépő közpénzt, továbbá a haszonbérletből származó bevételeket olyan mértékben vonná el, hogy az a Nemzeti Földalap céljainak megvalósítását veszélyeztessen, az Nfatv. sarkalatos fenti szabályainak az érvényesülését veszélyeztethetné. Nyilvánvaló, hogy az Nfatv. sarkalatos szabályainak érvényesülése nem rontható le minősített többséget nem igénylő költségvetési döntések sorozatával. Ugyanakkor olyan szabály sincs, amely kizárná, hogy a bevételeket az Nfatv.-vel összhangban használják fel.
- [52] 1.3. Az Nfatv. módosított 28. §-ának érvényesülésére megszilárdult gyakorlat még nincs. Nincs kellő következtetési alap az indítvány alapján annak megállapítására sem, hogy a „Földet a gazdáknak!” Programhoz kapcsoló szabályok végrehajtása a Nemzeti Földalapot már most veszélyeztethetné. Sőt, az elmúlt évek költségvetési törvényei egyértelműen azt támasztják alá, hogy az Országgyűlés a Nemzeti Földalap működési költségeinek fedezetére külső forrást is biztosított [2016. évi XC. törvény 7. § (1) bekezdés, XLIV. A Nemzeti Földalappal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet; 2015. évi C. törvény 7. § (1) bekezdés, XLIV. A Nemzeti Földalappal kapcsolatos bevételek

és kiadások fejezet; 2014. évi C. törvény 7. § (1) bekezdés, XLIV. A Nemzeti Földalappal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezet]. A Nemzeti Földalappal a hosszú távú fennmaradására és a vagyonszerzése esetleges elkerülésére jelenleg semmilyen szabály nincs. A súlyos vagy teljes vagyonszerzés viszont az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésén alapuló sarkalatos szabályok derogációját jelentené. A jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az Nfatv. 28. §-ának módosított szövege ugyan önmagában nem ellentétes az Alaptörvénnyel, de nem zárja ki annak lehetőségét, hogy alkalmazásával hosszú távon lerontsa az Nfatv. sarkalatos szabályainak érvényesülését. Az Országgyűlés ezért azáltal, hogy az Nfatv. 28. §-ának módosításával egyidejűleg nem alkotott olyan szabályt is, amely biztosítaná a Nemzeti Földalap sarkalatos szabályokkal védett vagyonának hosszú távú megőrzését, és kizárná annak lehetőségét, hogy egyszerű többséggel elfogadható törvények alkalmazása olyan mértékű vagyonszerzéshez vezessen, mely a Nemzeti Földalap céljainak megvalósítását veszélyezteti, mulasztásban megnyilvánuló alaptörvénysértést követett el. Az Alkotmánybíróság ezért – az Abtv. 46. § (1) bekezdése és (2) bekezdése c) pontjára figyelemmel – felhívta az Országgyűlést a mulasztás kiküszöbölésére. Ennek határidejét úgy állapította meg, hogy a 2019. évi költségvetés már ennek figyelembevételével legyen elfogadható.

- [53] 2. Az Nfatv. 38. §-a a Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet megterhelését, biztosítékul adását, és osztott tulajdonba adását tiltja, azzal a kivétellel, hogy a FAGtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő értékesítési eljárások során ezt a szabályt nem kell alkalmazni. Az Nfatv. 38. §-ának tárgyi hatálya kiterjed a termőföld hasznosítására. Vagyis ez a szabály a Nemzeti Földalapba tartozó földrészlet védelméről szól. Olyan (a vagyonszerzést korlátozó) intézkedéseket foglal törvénybe, amelyeket eddig is érvényesíthettek a jogalkalmazás során, és a hatályvesztése esetén érvényesíthetőek maradnának a Földalapot kezelő kormányzati szervezet konkrét döntéseinél. Az Nfatv.-nek az a szabálya, amely az Nfatv. sarkalatosnak minősülő szakaszait meghatározza, 2012. január 1-jétől hatályos. Az Nfatv.-t ezzel a 48. §-sal az egyes törvények Alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi CCI. törvény 369. § (2) bekezdése egészítette ki (az Alaptörvény hatálybalépéséhez kapcsolódva); a módosítás értelmében az Nfatv. 1–3. §-a és 18–23. §-a az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül. Az Alaptörvény elfogadása ugyanis megkövetelte, hogy az Országgyűlés mint törvényhozó hatalom az Alaptörvény hatálybalépéséig új törvények megalkotásával váltsa fel azokat a hatályos jogszabályokat, amelyek a legfontosabb alkotmányos szerveket, intézményeket és legtöbbször – az új Alaptörvény szóhasználata alapján – sarkalatosnak minősülő törvényben szabályozott tárgyköröket szabályozzák. Az Nfatv. 48. §-a számos tárgykört jelölt meg sarkalatosként az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján.
- [54] Az Nfatv. Nemzeti Földalapot hozott létre; a Nemzeti Földalap rendeltetése a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás követelményeinek érvényesítése [Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdés]. A nemzeti vagyon az Nfatv. esetében a termőföld. Ezért a termőfölddel való felelős gazdálkodás szabályainál felvethető az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerinti követelmények (a termőföld mint természeti erőforrás védelme, fenntartása, megőrzése) érvényesítése a (2) bekezdés szerinti sarkalatos törvényben.
- [55] A P) cikk (2) bekezdése szerinti törvényalkotási kötelezettségnek a termőföldet illetően a jogalkotó az Alaptörvény harmadik módosítását követően nem az Nfatv. módosításával, hanem közvetlenül a Földforgalmi tv. megalkotásával tett eleget. Ez a törvény az új földtörvény, amely egészében sarkalatos, meghatározza, hogy ki, milyen feltételekkel, mekkora termőföldterület tulajdonjogát szerezheti meg, illetve meghatározza a tulajdonszerzéssel kapcsolatos hatósági eljárás szabályait is. A Földforgalmi tv. 71. §-a kimondja: „E törvény az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.”
- [56] Az Nfatv. 38. §-ában szereplő, a termőföld tulajdonjogának megszerzésére, valamint hasznosítására vonatkozó egyes előírások – mind az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdéséhez, mind az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése harmadik mondatához képest – részletsabályok, nem az adott alaptörvényi szabály közvetlen végrehajtását szolgálják. A 38. cikk (1) bekezdés harmadik mondata pedig nem a szabályozás összes részlete, hanem csak a követelmények megalkotásához követeli meg a sarkalatosságot. Ennek azért van jelentősége, mert az Alaptörvény más esetekben a szabályozás részletei tekintetében is megköveteli a sarkalatosságot [például VII. cikk (4) bekezdés, VIII. cikk (4) bekezdés, 12. cikk (5) bekezdés, 24. cikk (9) bekezdés, 25. cikk (8) bekezdés]. A különbségnek az Alkotmánybíróság jelentőséget tulajdonít, ellenkező esetben az Alaptörvény rendelkezéseit az alkotmányozó akaratával szemben kiterjesztően értelmezné.
- [57] A minősített többség követelménye csak az adott alaptörvényi rendelkezés közvetlen végrehajtásaként megalkotott törvényre vonatkozik. A minősített többség előírása ezért nem zárja ki, hogy a szükséges részletsabályokat egyszerű többséggel elfogadott törvény vagy akár kormányrendelet határozza meg. Arról ugyanakkor minden esetben az Alkotmánybíróságnak kell döntenie, hogy valamely szabályozási tárgykör – az Alaptörvény alapján, a jelen

- esetben az indítványban foglaltakra figyelemmel a 38. cikk (1) bekezdése szerint – kizárólag sarkalatos törvénnyel szabályozható-e. Az alkotmányozó által sarkalatosnak minősített tárgykör módosítása is minősített többséget kíván.
- [58] Az Nfatv. 48. §-a értelmében e törvény 1–3., 18–23. és 36. §-a minősül sarkalatosnak, és ez a szabályozás eleget tesz az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésében írtaknak, mivel ezek a rendelkezések tartalmazzák a Nemzeti Földalap, a Nemzeti Földalapba tartozó földrésztelkek körére és rendeltetésére, hasznosítására és nyilvántartására, a Nemzeti Földalap feletti tulajdonosi jogok gyakorlására, az állam képviselőjére vonatkozó a Nemzeti Földalapba tartozó földrésztelkek és azok hasznosítása egyes intézményeire és főbb szabályaira a vagyonkezelési szerződésre, a részarány-tulajdonosok részére történő felajánlásra, az önkormányzatok részére történő ingyenes vagyonkezelésbe, illetve tulajdonba adásra, továbbá az érintett földrésztelkeket érintő beruházásokra és a védett természeti területekre vonatkozó szabályokat. Ennél részletesebb sarkalatos szabályozás a már leírtak alapján az Alaptörvényből nem következik. Nincs az Alaptörvényből fakadó kötelezettség az Nfatv. új 38. §-ának tartalmával kapcsolatban a sarkalatos szabályozásra.
- [59] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Nfatv. 38. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló indítványt is elutasította.
- [60] 3. A FAGtv. rendelkezései az állami tulajdonban álló termőföldek árverési eljárásainak a lezárásáról szólnak (és erről szól részben az OGYh. is). A FAGtv. kimondja azt is, hogy az Országgyűlés jóváhagyja az állami tulajdonban álló földeknek a „Földet a gazdáknak!” Program keretében történt értékesítését. Ezek nem tartalmazzák olyan előírást, amely „a nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak” a követelményeit határozná meg, ezért nem hozhatók összefüggésbe az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése harmadik mondatával. A törvény és az OGYh. is költségvetési szerv döntéseinek utólagos jóváhagyásáról és a döntéshez vezető eljárások lezárásáról szól, és nem arról a feltételrendszerről, amelyet ezek során (az eljárások lezárásánál) alkalmazni kell.
- [61] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a FAGtv. alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló indítványt is elutasította.
- [62] 4. Az indítvány nem tartalmaz kellő alkotmányjogi érvelést arról, hogy az állítása szerint törvénysértő célú átruházás utólagos, a felhasználási célra vonatkozó semmiféle érdemi megkötést nem érvényesítő jóváhagyás melyik alaptörvényi rendelkezést és milyen okból sérti. Ezért ebben a körben az Alkotmánybíróság nem vizsgálódott.
- [63] 5. Az indítvány szerint az OGYh. a tartalma szerint jogszabályi rendezést igénylő kérdésről szól, ezért a határozati formája az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, T) cikk (1) bekezdése és 38. cikk (3) bekezdése szabályait sérti.
- [64] Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésének (az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek) és T) cikk (1) bekezdése első mondatának (általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és [...] jogszabály állapíthat meg) együttes értelmezése szerint általánosan kötelező magatartási szabály csak az Alaptörvényben vagy jogszabályban állapítható meg (más normatív eszközben tehát nem), és a jogszabályok mindenkire, tehát egészükben is általánosan kötelezőek.
- [65] Az indítvány alapján ezért vizsgálni kell, hogy az OGYh. 1. pontjának mi a jogi természete.
- [66] A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 23. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint az Országgyűlés normatív határozatban, mint közjogi szervezetszabályozó eszközben szabályozhatja szervezetét és működését, tevékenységét, valamint cselekvési programját. A normatív határozat a Jat. 24. § (1) bekezdése szerint jogszabállyal nem lehet ellentétes, és abban jogszabály rendelkezése nem ismétlődhet meg. A (2) bekezdés szerint azonban ezek a rendelkezések nem érintik a kibocsátásukra jogosultak – más jogszabályon alapuló – egyedi határozat meghozatalára vagy egyedi utasítás adására vonatkozó jogát.
- [67] Az Országgyűlés nem kizárólag normatív határozatot hozhat.
- [68] Az OGYh., miként azt az indítvány is kiemeli, nem tartalmaz hatályba léptető rendelkezést, az OGYh.-nak nincs időbeli hatálya. Az 1. pontjának nincs egyetlenegy címzettje sem, a 2. pontnak egyetlenegy, konkrét címzettje van, a Kormány.
- [69] Az 1. pont nem tartalmaz magatartási szabályt sem, hanem elismerés, méltatás és vélemény kifejezésre juttatása a „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állami tulajdonban álló termőföldek árverési eljárásai lezárását illetően.
- [70] A 2. pont a tartalma szerint a Kormány felkérése az Nfatv. 28. §-a végrehajtására, a „Földet a gazdáknak!” Programból származó értékesítési bevételek teljes összegét illetően. Az OGYh. nem tartalmaz határidőt. Az OGYh. egyetlen esetre – a „Földet a gazdáknak!” Programra (ennek keretében az állami tulajdonban álló termőföldek árverési eljárásai lezárására és a bevétel felhasználására) – vonatkozik.

- [71] Összefoglalva a fentieket megállapítható, hogy az OGYh. 1. és 2. pontja nem normatív határozati rendelkezéseket tartalmaz.
- [72] Az Abtv. 37. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásban a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek az Alaptörvénnyel, illetve nemzetközi szerződéssel való összhangját vizsgálhatja felül. Közjogi szervezetszabályozó eszköznek viszont a Jat. 23. § (1) bekezdés a) pontjában írt normatív határozat minősül. A vizsgált határozat a tartalma szerint nem minősül közjogi szervezetszabályozó eszköznek, felülvizsgálata nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe. Ezért az OGYh.-ra vonatkozó indítványt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 64. § e) pontja alapján – visszautasította.
- [73] 6. A Tv. – a Jat. 12. §-a alapján – 2016. november 6-tól – még az indítvány benyújtása előtt – hatályát veszítette. Az Alkotmánybíróság ezért ebben a részében az indítványt – az Abtv. 64. § e) pontja alapján – szintén visszautasította.
- [74] 7. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 44. § (1) bekezdésének utolsó mondata alapján rendelte el határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: II/1902/2016.

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [75] A határozatot támogatom, ugyanakkor indokolásával kapcsolatosan az alábbi kiegészítéseket, illetve észrevételeket teszem.
- [76] 1. Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy az indítvány a sarkalatosság kérdését az Alaptörvény 38. cikke (1) és (3) bekezdései alapján sérelmezte. Az indítványhoz kötöttség szabálya szerint az Alkotmánybíróság azoknak az alaptörvényi rendelkezéseknek sérelmét vizsgálhatja, melyeket az indítvány tartalmaz, és melyeket az Abtv. 52. § (1b) bekezdése d) pontja értelmében az indítványozónak az indítványban kifejezetten meg is kell jelölnie.

Ebből következően álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak a sarkalatosságot más cikkek – így az Alaptörvény P) cikkének (2) bekezdése – alapján nem áll módjában vizsgálni. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 38. cikkének (1) és (3) bekezdése rendelkezései tekintetében az Nfatv. 28. §-a sarkalatossági követelményének fennálltát, illetve fenn nem álltát megvizsgálta; konklúziójával, miszerint e cikk említett rendelkezései alapján a sarkalatosság követelménye és így sérelme nem állapítható meg, magam is egyetértek.

- [77] Az Abtv. 46. § (1) bekezdése értelmében, ha az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásban a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennálltát állapítja meg, a mulasztást elkövető szervezet felhívja feladatának teljesítésére. Ez az eljárásnak már hivatalbóli része, melynek az indítványhoz kötöttség szigorú szabályai nem képezik akadályát. A jelen ügyben folytatott eljárás során felmerült az a kérdés, hogy az Nfatv. rendelkezésein keresztül az Alaptörvény P) cikke (1) bekezdésében foglalt természetvédelmi célok mennyiben tudnak érvényesülni. E célok megvalósításával tartalmilag ugyanis nem egyeztethető össze olyan szabályozás, mely a költségvetési egyensúly biztosítása (államadósság csökkentése) céljából – mint az az Nfatv. sérelmezett 28. §-ából következik – akár egészében, illetve a Nemzeti Földalap funkciójának megőrzését biztosító hatékony korlátozás nélkül teszi lehetővé a Nemzeti Földalapba tartozó ingatlanvagyon elidegenítését. Ez különösen a termőföld jövő nemzedékek számára történő megőrzését veszélyezteti. Megfelelő korlátok, illetve biztosítékok megállapításával ugyanakkor ez a veszély elhárítható. Ennek a szabályozásnak az elmaradása az Alaptörvény P) cikke (1) bekezdésével összefüggésben az alábbiakra is tekintettel alaptörvényi mulasztást eredményezett.
- [78] Az Alaptörvény P) cikkének (1) bekezdése államcél tartalmaz; az Nfatv. egyebek mellett ezen államcél megvalósítását szolgálja, és hozzájárul annak érvényesüléséhez. Ezért az Nfatv. 28. §-ának vizsgálat tárgyát képező módosítása az említett korlátok és biztosítékok elmaradása mellett a fenti államcél érvényesülését szolgáló, már kialakított szabályozásban visszalépést jelent; így ebben az értelemben jogalkotói mulasztás folytán az Alaptörvény P) cikkének (1) bekezdése szerinti államcél sértő alaptörvény-ellenes helyzet állt elő.
- [79] A kifejtettekre tekintettel az említett korlátok, illetve biztosítékok előírása nem sarkalatosság kérdése, elmaradásuk akkor is alaptörvényi sérelmet eredményezett, ha a szabályozás egyébként egyszerű, nem sarkalatos törvényben rendezhető. A mulasztás megállapítására tehát az előbbiekből következően az Nfatv. 28. §-ának nem sarkalatossági, hanem az Alaptörvény P) cikke (1) bekezdésével való összevetésén alapuló tartalmi vizsgálata vezetett.
- [80] 2. Nem értek egyet az Alaptörvény 37. cikke (4) bekezdésében foglalt, az Alkotmánybíróság hatáskörét korlátozó szabály olyan kiterjesztő értelmezésével, amely a határozat indokolásában megjelenik. Álláspontom szerint a támadott szabályozás nemcsak azért lehet alkotmánybírósági vizsgálat tárgya, mert az indítvány eljárási kérdést vetett fel, hanem mert eleve nem terjed ki rá az Alaptörvény említett korlátozó rendelkezése.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [81] Egyetértek a határozat rendelkező részében foglaltakkal, azonban az indokolást az alábbiakkal tartom szükségesnek kiegészíteni.
- [82] A Nemzeti Vidékstratégia 2012–2020 is aláhúzza, hogy a természeti erőforrások megőrzése, az azokkal való fenntartható gazdálkodás, a mezőgazdaság és a vidék fejlesztése a XXI. században egyre inkább felértékelődő, egymással szorosan összefüggő feladatok. Ezzel összhangban, az Nfatv. célja az állami tulajdonban levő termőföldvagyonnal való észszerű és a földbirtok-politikai céloknak megfelelő gazdálkodás, továbbá a termőföldnek a mezőgazdasági termelés ökológiai feltételeire, valamint a gazdaságosság és a jövedelmezőség szempontjaira figyelemmel történő hasznosításának elősegítése.
- [83] Az Állami Számvevőszék által kiadott, Báger Gusztáv és Kovács Árpád által jegyzett Privatizáció Magyarországon I. című tanulmánykötet már 2004-ben azt állapította meg, hogy dollár alapú számítást alapulvéve a megmaradt állami vagyon a rendszerváltáskor fennálló forgalomképes vagyon alig 6,2%-a. Ezért is kiemelten fontos, hogy az állam felelősen gazdálkodjon a még maradt vagyonnal, különösen egy olyan véges jószág esetében, mint a termőföld.

- [84] Az elmúlt évek költségvetési törvényei egyértelműen azt támasztják alá, hogy a Nemzeti Földalap már jelenleg is működőképességének határán van, bevételei és kiadásai csak külső forrás biztosításával tarthatóak egyensúlyban.
- [85] A Nemzeti Földalap vagyonából államadósság-csökkentésre fordítható összeg összességében elenyésző a magyar állam tényleges adósságterhéhez képest. Ugyanakkor a Nemzeti Földalap vagyonának az államadósság csökkentésére történő felhasználása azt eredményezi, hogy a Földalap elveszíti azt a működéséhez szükséges összeget, amellyel a földpiaci folyamatokat ellenőrzése alatt tarthatja, illetve amelyre a földdel összefüggő feladatok ellátásához (ideértve az árvíz-, belvív- és aszálykárok csökkentését) folyamatosan szüksége lenne.
- [86] Álláspontom szerint a Nemzeti Földalap vagyonának a Földalap céljaitól eltérő felhasználása (ideértve az államadósság csökkentését, mint megjelölt célt is) rendkívül limitált mértékben és csak abban az esetben lehetséges, ha az sem a nemzeti vagyonnal és különösen a termőfölddel való felelős gazdálkodást, sem pedig a Nemzeti Földalap céljainak maradéktalan megvalósítását nem veszélyezteti.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [87] Egyetértek a határozat rendelkező részének 2. és 3. pontjával és azok indokolásával. Ugyanakkor nem értek egyet a rendelkező rész 1. pontjával, valamint az Alaptörvény P) cikke (1) bekezdésével összefüggő mulasztásos alaptörvény-ellenességet alátámasztani kívánó érveléssel. Meglátásom szerint a mulasztás megállapítása egyrészt feltételezésre, másrészt a sarkalatosság követelményének vitatható és ellentmondásos alkalmazására, végül pedig – de nem utolsó sorban – az Alaptörvény P) cikke (1) bekezdésének önmagában való, valamint az Alaptörvény N) cikkéhez fűződő viszonyának számomra elfogadhatatlan értelmezésére épül.
- [88] Részletes indokaim a következők.
- [89] 1. A Nemzeti Földalap céljainak megvalósítását veszélyeztető vagyonvesztés feltételezése alkotmányjogilag nem értékelhető. Ráadásul a határozat indokolása maga állapítja meg (és utasítja el következképpen a rendelkező rész 2. pontja a 2016. évi CVI. törvény megsemmisítésére irányuló indítványt), hogy „az elmúlt évek költségvetési törvényei egyértelműen azt támasztják alá, hogy az Országgyűlés a nemzeti Földalap működési költségeinek fedezetére külső forrást biztosított.” Alaptalan tehát valószínűsíteni a Nemzeti Földalap vagyonának kiürítését, illetőleg azt, hogy bevételeinek az államadósság csökkentésére való fordítása a Nemzeti Földalap súlyos vagy teljes vagyonvesztéséhez vezetne. (Az államadósság csökkentése formailag kétségtelenül új törvényi jogcímnek tűnhet, de véleményem szerint ilyen célú költségvetési átcsoportosításra a törvénymódosítás előtt is volt törvényes lehetőség.)
- [90] 2. A Nemzeti Földalap léte és működése az Alaptörvény alapján nem igényel sarkalatos törvényi szabályozást, adott esetben akár megszüntetése is egyszerű többséggel – az Alaptörvény megsértése nélkül – megtörténhet. A jogalkotónak a nemzeti vagyon megóvását célzó, az Alaptörvény 38. cikke végrehajtásához kapcsolódó törvényi szabályaiból önmagában még nem következhet olyan alkotmányos követelmény, hogy a Nemzeti Földalap vagyonának hosszú távú megőrzését is kizárólag sarkalatos törvények garantálhatják.
- [91] 3. Az Alaptörvény P) cikkének (1) bekezdése egyértelmű államcél fejez ki, amellyel az Nfatv.-be foglalt céljai vitathatatlanul összhangban vannak. Ebből az államcélból azonban a jelen ügyben nem vonható le olyan jogi következtetés, hogy annak megvalósulásához a célokat szolgáló eszközöknek minden körülmények között és mindenkor a nem az Alaptörvénnyel létrehozott Nemzeti Földalap zárt belső rendszerében kell maradniuk, úgy ahogy azt – a jelen határozattal elismerten továbbra sem sarkalatos – Nfatv. 28. §-a eredetileg megkívánta.
- [92] Az Alaptörvény N) cikke (1) bekezdése Magyarország fennmaradása és zavartalan működése alapjainak biztosítása céljából kötelezettségként határozza meg a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható gazdálkodás elvének érvényesítését, amelyért e cikk (2) bekezdése szerint elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős. Az egyéb állami szervek – köztük első helyen említve az Alkotmánybíróság – a (3) bekezdés alapján ezt az elvet feladatuk ellátása során kötelesek tiszteletben tartani. Mindez az állam alkotmányos berendezkedése és működése

szempontjából vizsgálva nyilvánvaló, hiszen a törvényhozó és végrehajtó hatalmi ágak funkciója és kötelezettsége a nemzetközileg is változó körülmények figyelembevételével meghatározni és működtetni az állami lét alapjait Magyarország gazdaságpolitikája és az annak végrehajtását szolgáló jogszabályok segítségével, benne biztosítani az államháztartás fenntartható egyensúlyát az éves és hosszabb távú költségvetések eszközeivel.

- [93] Mindezeket összegezve állásponтом az, hogy az N) és P) cikkekben foglalt állami működési elvek és célok – valóságos vagy látszólagos – ütközésekor állásponтом szerint fogalmilag kizárt alaptörvény-ellenességet megállapítani oly módon, hogy az állam működésének alapvető gazdálkodási követelményeit meghatározó elvek a megvalósulását tekintve nemcsak Magyarországtól függő, a P) cikkben foglalt államcélnek alárendeltek legyenek.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

- [94] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró különvéleménye

- [95] Nem értek egyet az indítvány elutasításával az alábbiakban kifejtett indokok miatt.
- [96] 1. Az indítványozók részben az Nfatv. 28. §-ának a 2016. évi CVII. törvénnyel megállapított rendelkezését támadták. Ez a rendelkezése kimondja, hogy az Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításából származó bevételeket nem csak földvásárlásra és az Nfatv. 15. §-ában meghatározott földbirtok-politikai irányelvek szerinti célokra, hanem az államadósság csökkentésére is fel lehet használni.
- [97] A jogalkotó ezt a rendelkezést 2016. november 5-i hatállyal iktatta az Nfatv.-be. Az indítványozók állásponտja szerint a támadott rendelkezés azért alaptörvény-ellenes, mert sarkalatos szabályozási tárgykörnek minősül, az Országgyűlés azonban egyszerű többséggel fogadta el.
- [98] Az Alkotmánybíróságnak tehát az adott ügyben abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az indítványozók megalapozottan hivatkoznak-e arra, hogy az Nfatv. 28. §-a sarkalatos szabályozási tárgykör-e. Ehhez állásponтом szerint az Alkotmánybíróságnak a következő szempontokat kellett volna értékelnie.
- [99] 2. Az Alkotmánybíróság gyakorlatát összefoglaló jelleggel a 16/2015. (VI. 5.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „[a] sarkalatos törvények körét az Alaptörvény két módon határozza meg: egyrészt a) bizonyos tárgykörök esetében – mintegy általános jelleggel – kimondja, hogy e tárgyköröket, esetleg ezek »részletes szabályait« sarkalatos törvény határozza meg [...]; másrészt b) egyes esetekben az Alaptörvény ezeken belül külön is megnevez néhány kifejezett sarkalatos szabályozási tárgyat”. Az Alkotmánybíróság ezért kiemelte, hogy a „sarkalatosság követelménye [amihez a T) cikk (4) bekezdése alapján a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges] tehát nem egyes törvényekre, hanem kifejezetten szabályozási (törvényhozási) tárgykörökre vonatkozik. A jogalkotó azt a megoldást választotta, hogy sarkalatos törvény vagy sarkalatos rendelkezéseket is tartalmazó törvény esetében a záró rendelkezések között kimondja, hogy a törvény egészét, illetve mely rendelkezéseit tekinti sarkalatosnak” (Indokolás [39]–[40]). Az Alkotmánybíróság ugyanakkor e rendelkezésekhez nincs kötve, azt, hogy valamely szabályozási tárgykör sarkalatosnak minősül-e önállóan, kizárólag az Alaptörvényre tekintettel vizsgálja. Adott esetben ezért olyan törvényi rendelkezésről, amelyet a jogalkotó nem minősített sarkalatosnak, az Alkotmánybíróság megállapíthatja, hogy az annak minősül.
- [100] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a sarkalatosság – és az ezzel összefüggő közjogi érvénytelenség – problémája ennek megfelelően több oldalról is megközelíthető. Az adott ügyben a sarkalatosság problémája véleményem szerint azzal összefüggésben merül fel, hogy az Alaptörvény által sarkalatosnak minősített szabályozási tárgykörben megalkotott (részlet)szabályokra mennyiben terjed ki a minősített többség követelménye.

- [101] Az Alkotmánybíróság a 16/2015. (VI. 5.) AB határozatban rámutatott arra is, hogy a „sarkalatos törvény” fogalmát az Alaptörvény vezette be, ugyanakkor korábban az előző Alkotmány is előírta bizonyos törvények kétharmados – minősített – többséggel történő elfogadásának a követelményét. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat (Indokolás [27]–[35]) alapján a vonatkozó korábbi határozataiban a sarkalatos törvényhozási tárgykör mikénti értelmezésére vonatkozóan kidolgozott érvek, jogelvek és alkotmányossági összefüggések felhasználásának nincs akadálya.
- [102] Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatát áttekintve, úgy gondolom, hogy az adott ügyben felhasználhatók a 4/1993. (II. 12.) AB határozatban és a 31/2001. (VII. 11.) AB határozatban kidolgozott alkotmányossági érvek és jogelvek. Ezekben a határozatokban az Alkotmánybíróság arra mutatott rá, hogy „a kétharmados szótöbbséggel megalkotandó törvények alkotmányos célja megvalósul akkor, ha ezekkel a törvényekkel kapcsolatban azt a tartalmi követelményt támasztja, hogy azok az illető [...] szabályozás irányát határozzák meg” [4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 48, 62.]. Másképpen megfogalmazva, az alkotmányossági vizsgálatnak arra kell kiterjednie, hogy „az egyszerű szótöbbséggel meghozott törvény a minősített többségű törvény koncepciójának lényeges elemét (tartalmát) érinti-e” [31/2001. (VII. 11.) AB határozat, ABH 2001, 258, 267.].
- [103] Véleményem szerint az Alkotmánybíróságnak a fentiekben kifejtett szempontok alapján kellett volna vizsgálnia, hogy az Nfatv. támadott rendelkezései sarkalatos szabályozási tárgykörnek minősülnek-e. Az érintett sarkalatos szabályozási tárgyköröket pedig az Alaptörvény P) cikke és a 38. cikke tartalmazza.
- [104] 3. Magyarország Alaptörvényének P) cikk (1) bekezdésében az alkotmányozó hatalom egyértelműen kifejezésre juttatta, hogy „[a] természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége”. Az Alaptörvény normaszöveg-javaslatához fűzött indokolás szerint ez a rendelkezés „[d]eklarálja, hogy Magyarország védi és fenntartja az egészséges környezetet. Ezzel az Alaptörvényben új elemként megjeleníti a fenntarthatóság követelményét, ami az állam és a gazdaság részére irányt szab a környezeti értékekkel való felelős bánásmóddhoz. Külön kiemeli a sajátos magyar környezeti értékeket és a magyar kultúra értékeit, amelyek oltalmazását mindenki kötelezettségévé teszi a jövő nemzedékek számára való megőrzés érdekében.”
- [105] Az alkotmányozó hatalom a termőföldek és az erdők megszerzésével, illetve hasznosításával összefüggésben az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében foglalt célok megvalósulását olyannyira kiemelt jelentőségűnek tekintette, hogy az erre vonatkozó szabályozást az Alaptörvény harmadik módosításával a sarkalatos követelményéhez kötötte. Ennek indoka szerint „a termőföld és az erdők az Alaptörvény értelmében a magyar nemzet közös örökségének részét képezik, e nemzeti kincsek »védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége«, kiemelt alkotmányos érdek. Ennek megfelelően indokolt, hogy a termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása e célok eléréséhez szükséges korlátait és feltételeit sarkalatos törvény határozza meg.”
- [106] Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezései és annak indokolása alapján, úgy gondolom, hogy a hazai természeti erőforrások – mint a nemzet közös öröksége – kiemelt védelem alatt állnak. Ennek pedig egyik legfontosabb garanciája a termőföldek és az erdők vonatkozásában a Nemzeti Földalap működése.
- [107] 4. A Nemzeti Földalapot a 2001. évi CXVI. törvény hozta létre. A jogalkotó a Nemzeti Földalap létrehozását azzal indokolta, hogy a Kormány birtokpolitikai célkitűzéseinek megvalósításához, a gazdaságos birtokstruktúra, a családi gazdaságok kialakulásának elősegítése érdekében nem nélkülözhető az állam fokozottabb szerepvállalása a földpiac élénkítésében, a termőföld gazdaságos hasznosításának előmozdításában. Az általános birtokrendezés jogi és pénzügyi feltételrendszerének kialakítása mellett szükség van az állami tulajdonú termőföldek e célok érdekében történő felhasználása intézményes kereteinek a kialakítására.
- [108] A jogalkotó 2010-ben a Nemzeti Földalapról szóló szabályozást újra alkotta. Ennek indokai között szerepelt, hogy „[b]ár természeti adottságaink, termékeny földjeink, világviszonylatban is kimagaslóan értékes termál-, gyógy- és ivóvízbázisaink, változatos természeti és kultúrtájaink, továbbá a földhöz kötődő agrikultúránk van, a helyi közösségek felhalmozott tudása, élelmiszereink, helyi és regionális termékeink, hungarikumaink, az ezeket érintő adottságaink kiválóak, mégis azt látjuk, hogy nem tudunk élni velük.” Ebből következően a jogalkotó a termőföld védelmével összefüggésben 2001-ben megfogalmazott célokat megerősítette annak egyértelművé tételével, hogy a Nemzeti Földalapról szóló törvény célja elősegíteni egy olyan mezőgazdaság kialakulását, amely alkalmazkodik a tájak eltérő természeti adottságaihoz és gazdálkodási tradícióihoz, továbbá az egyéni és családi kis- és középbirtokok meghatározó szerepére épül. Ez biztosítja ugyanis a tulajdonosi szemléletből fakadó jó gazda gondosságát, az egymást követő generációk közötti felelős viszonyt, valamint azokat a foglalkoztatási, minőségi,

- termelési, élelmezési és környezeti teljesítményeket, amelyek az egész társadalom számára és a vidék hosszú távú megmaradása szempontjából egyaránt létfontosságúak.
- [109] A hatályos szabályozás keretében a Nemzeti Földalap rendeltetését az Nfatv. 1. § (3) bekezdése tartalmazza. E rendelkezés értelmében a Nemzeti Földalap – egyéb célkitűzések megvalósítása mellett – közreműködik a működőképes családi gazdaságok kialakításában, a szakirányú végzettséggel rendelkező agrárvállalkozók földhöz jutásának támogatásában, a földárak és -haszonbérek alakulásának befolyásolásában, a fennálló földhasználati viszonyok stabilizálásában, a további földhasználatok elősegítésében, valamint a földek művelésben tartásának elősegítésében, és a mezőgazdasági termelés összehangolásában a természetvédelem, a környezetvédelem, a talajvédelem, a területfejlesztés, a vízgazdálkodás (különösen árterek kialakítása) szempontjaival. A jogalkotó e rendelkezéseket sarkalatos szabályozási tárgykörnek minősítette (Nfatv. 48. §).
- [110] A Nemzeti Földalap rendeltetésével összhangban határozza meg az Nfatv. a Nemzeti Földalapba tartozó földrésztelkek hasznosításának az alapvető szabályait. A hasznosítás alapvető szempontjait az Nfatv. 15. § (3) bekezdésének a)–t) pontjában meghatározott földbirtok-politikai irányelvek tartalmazzák.
- [111] A Nemzeti Földalap annak érdekében, hogy a jogalkotó által meghatározott rendeltetésének és az állami földbirtok-politikai irányelveknek megfelelően tudjon működni, önálló szervezettel és vagyongazdálkodási jogkörökkel rendelkezik. Az Nfatv. egyértelműen kimondja, hogy a Nemzeti Földalap a kincstári vagyon része, amelyhez a 1. § (1) bekezdés a)–d) pontjában felsorolt vagyonelemek tartoznak. E rendelkezéseket a jogalkotó az Nfatv. 48. §-ában szintén sarkalatosnak minősítette.
- [112] 5. Az Nfatv. támadott 28. §-ának alaptörvény-ellenességének vizsgálata körében, úgy gondolom, hogy az Alkotmánybíróságnak részben az Alaptörvény P) cikkéből kiindulva kellett volna lefolytatnia a szabályozási tárgykör tartalmi vizsgálatát. Ennek eredményeként kellett volna állást foglalni abban, hogy a támadott rendelkezés sarkalatos szabályozási kérdésnek minősül-e. A szabályozási tárgykör tartalmi vizsgálatával összefüggésben ezért meghatározó jelentőségű szempontnak tekintem a Nemzeti Földalapnak az Nfatv. 1. § (3) bekezdésében meghatározott rendeltetését és az Nfatv. 15. § (3) bekezdésébe foglalt földbirtok-politikai irányelvek érvényesülését.
- [113] A fentiek alapján fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a Nemzeti Földalap működése a termőföldek és erdők védelmével összefüggésben kiemelt fontosságú. Véleményem szerint ez jut kifejeződésre abban is, hogy a jogalkotó a Nemzeti Földalap működésére vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket sarkalatos szabályozási tárgykörnek minősítette (Nfatv. 48. §). A Nemzeti Földalap ugyanakkor a rendeltetésének kizárólag akkor tud eleget tenni, ha az ehhez szükséges eszközök a rendelkezésre állnak.
- [114] A „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állam 203 000 hektár földterületet értékesített, amely a meghirdetett 290 000 hektár földterület 70%-a (forrás: www.nfa.hu). Megállapítható tehát, hogy az állami termőföldek értékesítése jelentős mértékben érintette annak a földvagyonnak az összetételét, amely az Nfatv. 1. § (1) bekezdés a)–d) pontja alapján a Nemzeti Földalapba tartozott. Ennek a mértékű vagyonnak a Nemzeti Földalapból való végleges kikerülése, úgy gondolom, hogy alapvetően érinti a Nemzeti Földalap törvényben meghatározott működési feltételeit.
- [115] A fentiek alapján, úgy gondolom, hogy a „Földet a gazdáknak!” Program keretében értékesített földvagyon értékesítéséből származó bevétel elvonása a Nemzeti Földalap rendszeréből olyan mértékben érinti a Nemzeti Földalap működését, és ezáltal a termőföldek és erdők védelmének állami kötelezettségét, amelynek törvényi rendezéséhez az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdésében foglaltak alapján sarkalatos törvényi szabályozásra lett volna szükség.
- [116] 6. A fentiekben kifejtettek mellett az Alaptörvény 38. cikkével összefüggésben fontosnak tartom kiemelni a következőket is.
- [117] A Nemzeti Földalap által kezelt vagyon a nemzeti vagyon része [Nfatv. 1. § (1) bekezdés]. Ebből következően nem hagyhatók figyelmen kívül az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésében foglaltak sem. E rendelkezés értelmében a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétel. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.
- [118] Nem értek egyet a határozatnak azzal a megállapításával, amely annak a szempontnak tulajdonított döntő jelentőséget, miszerint az Nfatv. 28. §-a nem a Nemzeti Földalapba tartozó földrésztelkek hasznosítására irányul, hanem a Nemzeti Földalapba tartozó földrésztelkek hasznosításából származó bevételnek a felhasználására. Ebből pedig arra a következtetésre jut, hogy „[a] nemzeti vagyon, a megőrzése, a védelme és a vele gazdálkodásnak a követelményei elkülönülnek az átruházásakor a helyébe lépő bevételtől [38. cikk (3)–(4) bekezdés].”

- [119] Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésének hivatkozott rendelkezése egyértelműen kiemeli a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének céljai között, hogy a vagyonkezelés során a természeti erőforrások megóvására, valamint a jövő nemzedékek szükségleteire figyelemmel kell lenni. Véleményem szerint az értékesített termőföldvagon és az annak helyébe lépő – az értékesítésből befolyt – vagyon kezelésének nincs eltérő jellege, vagy célja. Úgy gondolom, hogy az átruházáskor a termőföldvagon helyébe lépő bevételt is a Nemzeti Földalap céljainak megfelelően kellett volna felhasználni, mert az értékesítésből származó bevétel elvonása a Nemzeti Földalapban megmaradt termőföldvagon megóvását és a jövő nemzedékek számára való megőrzését veszélyeztetheti. Erre tekintettel a jogalkotónak az Nfatv. 28. §-ának támadott rendelkezését azon indok miatt, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó nemzeti vagyon kezelését alapvetően érinti, sarkalatos törvényi szabályozás keretében kellett volna rendeznie.
- [120] 7. A fentiekben kifejtettek alapján, úgy gondolom, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó földrészetek hasznosításából származó bevételek felhasználása alapvetően érinti a Nemzeti Földalap működését, ezáltal az Nfatv. 28. §-ának szabályozása koncepcionálisan összefügg az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdésében és 38. cikk (1) bekezdésében meghatározott sarkalatos szabályozási tárgykörökkel (termőföld védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése). Ebből következően az Nfatv. 28. §-ának támadott rendelkezése sarkalatos szabályozási kérdés, és mivel a jogalkotó nem az erre vonatkozó eljárési rendben fogadta el, közjogi érvénytelenség címén alaptörvény-ellenes.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró különvéleménye

- [121] Nem érték egyet az Nfatv. – a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi CVII. törvénnyel megállapított – 28. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány elutasításával, valamint kétségesnek tartom a FAGtv. érdemi elutasításának megalapozottságát. Álláspontom szerint az Nfatv. 28. §-ának módosításával megállapított normaszövegrész megsemmisítése lett volna indokolt az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdése és 38. cikk (1) bekezdése sérelme miatt.
- [122] 1. Az Alkotmánybíróság vonatkozó döntéseiből, legutóbb az 1/2017. (I. 17.) AB határozatból következőleg egyértelmű, hogy a sarkalatossággal – és az ezzel összefüggő közjogi érvénytelenséggel – kapcsolatban több kérdést is meg kell válaszolni. A törvényalkotási eljárás követelményei mellett ilyen kérdés például az Alaptörvény által sarkalatosnak minősített tárgykör tartalma és mélysége vagy az Alaptörvényt a sarkalatosság körében érvényre juttató szabályozás terjedelme. De tisztázni és következetesen érvényesíteni kell azt is, hogy hogyan viszonyul az Alkotmánybíróság ahhoz a törvényalkotói megoldáshoz, amely maga jelöli ki a sarkalatossági tárgykörhöz tartozó törvényi rendelkezéseket.
- [123] Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben azt kellett megvizsgálnia, hogy az Nfatv. 28. §-át érintő módosítás az Alaptörvény által sarkalatosnak minősített tárgykörbe tartozik-e. Igenlő válasz esetén az olyan szabállyal bővítette-e az Nfatv. 28. §-át, amelyet tartalmánál fogva minősített támogatás megszerzésével kellett volna az Országgyűlésnek elfogadnia. A kérdés eldöntése során az Alkotmánybíróság az Alaptörvény sarkalatosságot kimondó rendelkezését értelmezi, és nincs kötve a törvényalkotói sarkalatossági záradékhoz. Ezért alaptörvény-ellenességre vezet az, ha a törvényalkotó a sarkalatos tárgykörbe tartozó rendelkezést egyszerű többséggel fogadja el, de az is, ha „önként” vállalva a minősített többség megszerzését, alaptörvényi előírás nélkül, sarkalatosnak minősít bizonyos tárgyköröket. Az utóbbi eset ugyanis burkolt alaptörvény-módosításnak minősülne.
- [124] 2. Egyetértek a többségi indokolás [57] bekezdésébe foglalt azon általános tézissel, amely szerint a minősített többség előírása nem zárja ki, „hogy a szükséges részletszabályokat egyszerű többséggel elfogadott törvény vagy akár kormányrendelet határozza meg. Arról ugyanakkor minden esetben az Alkotmánybíróságnak kell döntenie, hogy valamely szabályozási tárgykör – az Alaptörvény alapján, a jelen esetben az indítványban foglaltakra

- figyelemmel a 38. cikk (1) bekezdése szerint – kizárólag sarkalatos törvénnyel szabályozható-e. Az alkotmányozó által sarkalatosnak minősített tárgykör módosítása is minősített többséget kíván.”
- [125] Egyetértek továbbá a többségi határozat indoklásába foglalt azon megállapítással is, miszerint az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján a törvényalkotó helyesen minősítette az Nfatv. 1–3., 18–23. és 36. §-át sarkalatos rendelkezésnek (Indokolás IV. 1.2., 1.3. pontok, Indokolás [47]–[52]).
- [126] Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.” Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése alapvetésként áll valamennyi, a nemzeti vagyonra vonatkozó törvényi szabály felett. Ezért a jelen indítvány alapján vizsgált Nfatv. fentebb felsorolt rendelkezései azok a szabályok, amelyek a Nemzeti Földalap szabályozási körében érvényre juttatják a nemzeti vagyon – jelen esetben a termőföld – megőrzésére, védelmére és az azzal folytatott felelős gazdálkodásra vonatkozó követelményeket. Utalni kell továbbá arra is, hogy a nemzeti vagyon megőrzése, védelme és az azzal való felelős gazdálkodás követelménye teremti meg a kapcsolatot az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében megjelölt célokkal és vonja azokat az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdése útján a sarkalatos szabályok közé. Annak érdekében, hogy az Nfatv. 28. § módosított fordulatának alkotmányossága megítélhetővé váljon és a megfelelő alkotmányjogi következtetést le lehessen vonni, az érintett sarkalatos szabályozás koncepcióját szükséges feltárni.
- [127] 3. Az elkülönített állami (pénz)alapok sajátos vagyontömeget jelentenek: a bevitt vagyon célhoz kötött hasznosíthatóságát követelik meg. Ezért a vagyon megszerzésére, használatára és értékesítésére vonatkozó jogi rezsim zárt feltételrendszert alkot. A Nemzeti Földalapra vonatkozó szabályozás sajátossága, hogy a törvényalkotó – az Alaptörvénnyel összhangban – az Nfatv. azon rendelkezéseit minősítette sarkalatosnak, amelyek a Nemzeti Földalap zárt működését juttatják kifejezésre. Az Nfatv. szabályozási koncepciójának a lényege tehát a zártság; fenntartásának garanciája a sarkalatosság.
- [128] A sarkalatos szabályok által zárt rendszer intézményesítésének indokai között egyrészt utalni kell a termőföld különös jellemzőire, így arra, hogy véges jószágról van szó, amely gazdálkodási és társadalmi szempontból is sajátos jellemzőkkel rendelkezik, ahogyan azt az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdése kifejezi {17/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [54]}, és ahogyan azt az Alkotmánybíróság már az Alkotmánnyal összefüggésben is megállapította [lásd először: 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 200–201.]. Másrészt azt szükséges figyelembe venni, hogy az állam tulajdonában lévő földterületek a nemzeti vagyon részét képezik az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdés első mondatának megfelelően. Tehát a nemzeti vagyonra és a termőföldre vonatkozó szabályozás ér össze egymással az Nfatv.-ben alanyi és tárgyi oldalon. E speciális vagyontömeg tulajdonosa ugyanis a Magyar Állam, amely nevében a tulajdonosi jogokat és kötelezettségeket az agrárpolitikáért felelős miniszter a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet útján gyakorolja [Nfatv. 3. § (1) bekezdés].
- [129] 4. Az Nfatv. 28. §-a a sérelmezett törvénymódosításig a szabályozás zártágát tükrözte. A föld értékesítéséből származó bevételt kizárólag két jogcímen lehetett felhasználni: földvásárlásra, valamint az Nfatv. 15. §-ában foglaltak megvalósítására. Utóbbi szakasz a földbirtok-politikai irányelveket részletezi. Megállapítható tehát, hogy a bevétel nem volt kiszakítható az ágazati vagyontömeg céljainak rendszeréből. A 28. §-ban eredetileg lefektetett két jogcím a szabályozási koncepció szempontjából „kiegészítő” szabály volt, hiszen a zárt rendszer fenntartásával összhangban állt, igazodott a sarkalatos rendelkezésekhez. Ezért nem is volt szükség arra, hogy a hasznosítás megengedett módjait sarkalatos rendelkezésben fogadja el a törvényalkotó. A sarkalatos szabály tartalmát részletezheti, kibonthatja nem sarkalatos szabály, ahogyan arra az Alkotmánybíróság is rámutatott már [{24/2016. (XII. 12.) AB határozat, Indokolás [39]}].
- [130] A két eredeti jogcímmel szemben „lerontó”, az Nfatv. zárt rendszerén ajtót nyitó szabálynak minősül a törvénymódosítással beiktatott új jogcím, amely értelmében a földrésztelkek hasznosításából származó bevétel az államadósság csökkentésére is fordítható. A speciális vagyontömeg részét képező vagyontárgyak értékesítéséből származó forrás e vagyontömegetől idegen célra is felhasználhatóvá vált az egyszerű többséggel elfogadott rendelkezés szerint. A módosítás lényegében megszüntette a Nemzeti Földalap vagyonvédő funkcióját azzal, hogy az elidegenítés ellenértékét nem rendeli visszaforgatni az agrár ágazatba.
- [131] Nem kétségesen az államadósság csökkentése is fontos, a jövő nemzedékeket érintő cél. Az egyszerű többséggel beiktatott új jogcím azonban a sarkalatos többséggel felállított Nemzeti Földalap kiüresíthetőségét vonja maga után, a nemzeti (föld)vagyon ma lényegében a forgalomképtelen vagyonelemekre korlátozódik.
- [132] Az Alkotmánybíróság korábbi döntésében már leszögezte: „[a]z nem lehet vitás, hogy a sarkalatos szabályt nem sarkalatos szabály nem helyezheti hatályon kívül, illetve tartalmát, alkalmazhatóságát nem szűkítheti – ezt hordozza a non derogatur-elv” {24/2016. (XII. 12.) AB határozat, Indokolás [39]}. Véleményem szerint az új jogcím

a sarkalatos szabályozás tartalmát módosítja, és nem pontosítja, azaz nem minősül részletszabálynak. Emiatt a törvénymódosítással megállapított szövegrész ellentétes az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdésével és 38. cikk (1) bekezdésével. Ebben a helyzetben az alkalmazandó jogkövetkezmény – az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés a) pontja értelmében – az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályi rendelkezés megsemmisítése.

- [133] 5. Mindezek alapján az Nfatv. 28. §-a törvénymódosítással megállapított szövegrészének az alaptörvényellenességét kellett volna megállapítani és meg kellett volna azt semmisíteni az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdésének és 38. cikk (1) bekezdésének a sérelme okán.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [134] A határozattal nem értek egyet.
- [135] 1. Az indítvány alapján az Alkotmánybíróságnak elsőként azt kellett vizsgálnia, hogy az Nfatv. 28. §-a és 38. §-a, valamint a FAGtv. sérti-e az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése harmadik mondatát, a sarkalatos törvényre vonatkozó követelményt.
- [136] Mindenek előtt rá kell mutatni ennek kapcsán arra, hogy az Országgyűlés 2010-ben az Nfatv.-vel egy elkülönült, zárt rendszerben működő Nemzeti Földalapot hozott létre. A Nemzeti Földalapot alapvetően az állami tulajdonban lévő termőföldvagyonnal való észszerű, és a földbirtok-politikai céloknak megfelelő gazdálkodás érdekében állította fel. E döntés fontosságát jelzi, hogy az új Országgyűlés a megalakulása után szinte rögtön, sürgős tárgyalásban fogadta el az Nfatv.-t.
- [137] Az Nfatv. a sarkalatosági záradékot tartalmazó 48. §-ában a törvény egyes rendelkezéseit az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján sarkalatosnak minősítette. Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint „az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.” Az Alaptörvény e szabályából kell tehát kiindulnunk, ha azt kell megállapítani, hogy a sarkalatosági követelménye az alkotmányozó szándéka szerint mire terjed ki, s azt a törvényhozó az Nfatv.-nek a Tv. általi módosításakor megfelelően vette-e figyelembe.
- [138] Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdését juttatja érvényre az Nfatv. 1. §-a, mely létrehozta a Nemzeti Földalapot az állami termőföld-vagyonnal, s ami meghatározza a Nemzeti Földalap rendeltetését. Lényegében e sarkalatos törvényi szabály az, amin keresztül érvényesül a nemzeti (termőföld)vagyon megőrzésének, védelmének és e nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak alaptörvényi követelménye.
- [139] Végignézve az Nfatv. 1. § (3) bekezdésében foglalt felsorolást, a Nemzeti Földalap rendeltetése viszonylag kiterjedt és sokrétű; az azonban biztosan megállapítható, hogy a Nemzeti Földalapot az Nfatv. 1. §-a alapján nem rendeltetése, hogy bevételeivel csökkentse az államadósságot. Eredetileg az Nfatv. 28. §-a sem tette ezt lehetővé. Egészen 2016. november 5-ig (a Tv. általi módosításáig) az Nfatv. 28. §-a a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításából származó bevételeket földvásárlásra, valamint az Nfatv. 15. §-ában foglaltak megvalósítására rendelte fordítani. A Nemzeti Földalap bevételei ezáltal csak magának a Nemzeti Földalapotnak a rendeltetését szolgálhatták. Összhangban állt tehát ekkor még az Nfatv. 28. §-a az Nfatv. 1. §-ával, ami az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésének megfelelően a nemzeti (termőföld)vagyon megőrzésének, védelmének és e nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményét sarkalatos törvényi szabályozási szinten teljesíti.
- [140] Az Nfatv. 28. §-át a törvény 48. §-a nem sorolta a sarkalatos rendelkezések közé. Az Nfatv. 28. §-ának rendelkezése azonban a Tv. általi módosításáig még nem tartalmazott olyan előírást, ami szembement volna az Nfatv. 1. §-ának a Nemzeti Földalap rendeltetését meghatározó sarkalatos előírásával. Az Nfatv.-n belüli teljes összhangra utal az Nfatv.-hez fűzött miniszteri indoklás, ami az Nfatv. megalkotása idején még nyomatékosan rögzítette: „[n]agyon fontos rendelkezése a törvénynek, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításából származó bevételeket földvásárlásra, valamint a földbirtok-politikai irányelvek megvalósítására kell fordítani.”

- [141] Jelentős változást hozott e tekintetben az Nfatv. 28. §-ának a Tv.-vel történt módosítása, ami immár a Nemzeti Földalapba tartozó földrészteltek hasznosításából származó bevételeket az államadósság csökkentésére rendelte fordítani. Egyértelműen korlátozta ezáltal az Nfatv. 1. §-ával, mint sarkalatos törvényi szabállyal érvényre juttatott, a nemzeti (termőföld)vagyon megőrzésére, védelmére és e nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásra irányuló alaptörvényi követelményt.
- [142] Amennyiben az Alaptörvény a nemzeti (termőföld)vagyon megőrzésének, védelmének és e nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményét sarkalatos törvényben rendeli meghatározni, egyúttal a minősített törvényi szabályozás révén garantálni, akkor ezt – megítélésem szerint – nem lehet alacsonyabb szintű szabályokkal lerontani úgy, hogy az ne járjon az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésének sérelmével. Ezért tartom alaptörvény-ellenesnek az Nfatv. 28. §-ának a Tv.-vel végrehajtott módosítását, ami nem sarkalatos törvényi rendelkezés formájában építi le azokat a követelményeket, amelyeket az Alaptörvény sarkalatos törvényi szintű szabályban rendelt garantálni.
- [143] De szembemegy az Nfatv. 28. §-ának a Tv.-vel módosított szabálya más vonatkozásban is azzal az alaptörvényi előírással, hogy a nemzeti (termőföld)vagyon megőrzésének, védelmének és e nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményét sarkalatos törvényi szabályban kell meghatározni és garantálni. Az Nfatv. 18. § (2) bekezdése sarkalatos törvényi rendelkezésként előírja, hogy az eladás során a földbirtok-politikai irányelveknek megfelelően kell eljárni, valamint előnyben kell részesíteni az élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató személyeket. Márpedig ha az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján sarkalatos törvényi szabály (Nfatv. 18. §) írja elő, hogy az eladás során a földbirtok-politikai irányelveknek megfelelően kell eljárni, konkrétan az Nfatv. 15. §-a szerinti célokat kell követni, akkor nem lehet e céloktól egy egyszerű többséggel elfogadott törvényben megállapított külön cél érdekében eltérni úgy, hogy ezáltal ne sérüljön a sarkalatos törvényi szabályozást szükségesnek tartó alaptörvényi rendelkezés.
- [144] Mindezek alapján megállapítható, hogy az egyszerű többséggel elfogadott Tv.-vel módosított Nfatv. 28. §-a ellentétes az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésével, amelynek alapján a nemzeti (termőföld)vagyon megőrzésének, védelmének és e nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvénynek kell meghatározni. Az Nfatv. 28. §-át pedig mint alaptörvény-ellenes normát az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján meg kellett volna semmisíteni. Ezért az indítvány elutasításával e tekintetben nem értek egyet.
- [145] Nem értek egyet mindemellett az Nfatv. 38. §-a, valamint a FAGtv. alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány elutasításával sem. Miután e két vonatkozásban az alaptörvény-ellenesség indokát részletesen kifejtő indítványi kérelem nem állt rendelkezésre, ezért határozott indítványi kérelem hiányában e támadott szabályokat az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja alapján érdemben vizsgálni sem lehetett volna.
- [146] 2. A határozattal azért sem tudok egyetérteni továbbá, mert a nemzeti vagyon Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerinti védelmét az Alkotmánybíróság nem megfelelően érvényesítette.
- [147] A korábbi elnöke által jegyzett 16/2015. (VI. 5.) AB határozatában az Alkotmánybíróság államfői indítványra az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésébe és P) cikk (2) bekezdésébe ütközőnek nyilvánított egy sarkalatos törvényi szabályozás helyett egyszerű többséggel elfogadott törvényi előírást. Egy olyan feles törvényi rendelkezést, ami még önmagában távolról sem járt volna a nemzeti (termőföld)vagyon lecsökkentésével, a nemzeti (termőföld)vagyon egyéb célokra való felhasználásával. Pusztán az egyébként állami tulajdonban maradó földvagyon kapcsán az addigi használati jogot szüntette meg, felváltva azt a Nemzeti Földalap földhasználati jogával. Az Alkotmánybíróság már ezt az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdésébe és P) cikk (2) bekezdésébe ütközőnek minősítette, olyannak, mint ami egyszerű többséggel elfogadott törvényben nem szabályozható.
- [148] A jelen határozat az előbbihez képest lényegében egy formális indokolással intézi el az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése sérelmének vizsgálatát. Jelen esetben a „Földet a gazdáknak!” Program keretében történő földátruházás kapcsán merült fel a kérdés, úgy, hogy egyszerű többséggel elfogadott törvény lehetővé teheti-e a Nemzeti Földalapba tartozó földrészteltek, a nemzeti (föld)vagyon hasznosításából származó bevételeknek az államadósság csökkentésére, nem pedig újabb földvásárlásra, illetve a földbirtok-politikai irányelvek megvalósítására fordítását. A többségi indokolás szerint nincs ezzel az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján gond, mivel a nemzeti vagyon hasznosítása (eladása) esetén a bevétel már voltaképpen nem nemzeti vagyon, nemzeti vagyonhoz hasonló védelmet legalábbis az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése alapján már nem élvezhet. Meggyőződésem, hogy a nemzeti vagyon megőrzésére vonatkozó alaptörvényi védelemnek valódi garanciát kell jelentenie. Garanciát elsődlegesen arra, hogy az állam köteles megóvni a nemzeti vagyont, azt nem herdálhatja el, tehát elidegeníteni sem lehet bármilyen céllal. Garanciát kell így jelentenie arra is, hogy a nemzeti vagyon, s ekként a nemzeti földvagyont hasznosításából származó bevétel csak korlátozottan használható fel. Az alaptörvényi védelemnek ezért a bevétel felhasználására is ki kell terjednie. Ellenkező esetben pont magát a nemzeti vagyont

alaptörvényi védelmét lehetne kiüresíteni, ahogy ez történt – álláspontom szerint – a vizsgált törvény-módosítással is.

- [149] 3. Támogatni tudtam volna mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását, hogy a nemzeti (termőföld)vagyon megőrzésének, védelmének és e nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményét érvényre juttató sarkalatos szabályon esett csorba kiküszöbölésre kerüljön, s ami a Nemzeti Földalap vagyonvesztésével együtt járó sérelem orvoslására kötelez. A rendelkező rész 1. pontja azonban nem egyértelmű. Nem világos, hogy konkrétan milyen jogalkotási feladat teljesítésére jelentene kötelezettséget. Valóban biztosítani kell-e a Nemzeti Földalap jelenlegi „vagyonának hosszú távú megőrzését” (mit jelent egyáltalán a hosszú távú: 5-6 év már hosszú távú?) vagy megengedett lehet annak csökkentése is? Ha viszont csökkenteni is lehet a Nemzeti Földalap vagyonát, akkor mit jelent a „Nemzeti Földalap céljainak megvalósítását veszélyeztető” vagyonelvonás, ami ellen védelmet kell nyújtani? Az sem világos, hogy az Alkotmánybíróság a hiányzó rendelkezést sarkalatos szabályként tartja megalkotandónak, vagy sem. A rendelkező rész 1. pontja szerint az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésével összefüggésben kerülne megállapításra a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség, az indokolásból viszont nem derül ki, hogy miért sérti az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdését a (bizonytalan tartalmú) jogalkotási feladat teljesítésének hiánya konkrétan a Nemzeti Földalapra vonatkozóan. Mindezek alapján a rendelkező rész 1. pontja szerinti mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításával sem értek egyet.
- [150] 4. Nem értek egyet továbbá a rendelkező rész 3. pontjával sem. Szükségtelen visszautasítani a Tv. alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt, ha a Tv.-be foglalt, az Nfatv.-be beiktatott rendelkezéseket az Alkotmánybíróság érdemben végül vizsgálja.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság 28/2017. (X. 25.) AB határozata
a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 földrészletek értékesítése és hasznosítása
természetvédelmi szempontjai érvényesítésével kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-
ellenesség megállapításáról, valamint a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes
szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 31. § (3) bekezdés 9. pontja megsemmisítésére irányuló
indítvány elutasításáról**

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának utólagos vizsgálata tárgyában
– dr. Balsai István és dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja, hogy az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 földrészletek Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében foglalt céloknak megfelelő értékesítése és hasznosítása természetvédelmi szempontjainak érvényesítését szolgáló biztosítékokat nem alakította ki.
Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói kötelezettségének 2018. június 30-ig tegyen eleget.
2. Az Alkotmánybíróság a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet 31. § (3) bekezdés 9. pontja megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
3. Az Alkotmánybíróság az indítványt egyebekben visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Indokolás

I.

- [1] 1. Ötvenkét országgyűlési képviselő (levelezési cím: Képviselői Irodaház, 1054 Budapest, Széchenyi rkp. 19.) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 24. § (1) bekezdése és 37. § (2) bekezdése alapján kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 31. § (3) bekezdés 9. pontja Alaptörvénnyel való összhangját, és az érintett rendelkezést – az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján – semmisítse meg, mivel az álláspontjuk szerint sérti az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdését és XXI. cikkét.
- [2] Az indítványozók kezdeményezték továbbá, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg az Abtv. 46. §-a szerinti jogalkotói mulasztással előidézett alkotmányellenesség megállapíthatóságának lehetőségét is abban az esetben, ha az Alkotmánybíróság nem látna alapot az indítvánnyal támadott rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására.
- [3] 2. Az indítványozók előadták, hogy a Korm. rendelet támadott rendelkezése az Abtv. 37. § (2) bekezdése alapján utólagos normakontroll-eljárásban felülvizsgálható, az indítványozók pedig az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján jogosultak utólagos normakontroll-eljárás kezdeményezésére.
- [4] Az indítványozók kifejtették, hogy a „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állami tulajdonú földek földművesek részére történő értékesítéséhez szükséges intézkedésekről szóló 1666/2015. (IX. 21.) Korm. határozatból (a továbbiakban: Korm. határozat) és a támadott rendelkezésből együttesen a „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állami tulajdonban levő termőföldvagyonnak – az erdők és természetvédelmi területek, valamint egyes, állami tulajdonban maradó mintagazdaságok kivételével – teljes körű, a Natura 2000 területekre is kiterjedő magántulajdonba adása következik. A Korm. határozat 1. pont d) alpontja ugyanis az értékesítési körből a Natura 2000 területeket nem veszi ki, míg a Korm. rendelet kifejezetten rendelkezik azoknak a földárveréseken való meghirdetéséről (ami egyébként több ilyen terület tekintetében már meg is történt).
- [5] Álláspontjuk szerint a Korm. rendelet támadott rendelkezése azáltal sérti az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdését, valamint a XXI. cikkben rögzített egészséges környezethez való jogot, hogy a természetvédelem elért intézményi szintjén romlást enged anélkül, hogy ez másik alapjog vagy alkotmányos érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen lenne.
- [6] Véleményük szerint az állami tulajdonban levő földek értékesítésének nem a természetvédelmi szempontokat is tartalmazó birtokpolitikai irányelvek alapján történő egyedi mérlegelés az alapja, hanem a Kormánynak az egyes Natura 2000 területek speciális kezelési szempontjait nem mérlegelő általános közpolitikai elhatározása. Az egyes Natura 2000 területek hasznosításának egyetlen formája az értékesítés, az értékesítésnek pedig – a három hektár feletti területek esetében – egyedül alkalmazható eljárásrendje az árverési értékesítés, amely semmilyen teret nem enged a természetvédelmi szempontok érvényesítésének.
- [7] Az Alkotmánybíróság határozatának meghozatala előtt megkereste a földművelésügyi minisztert, az alapvető jogok biztosát és a Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai Kutatóközpontját.
- [8] Az eljárás során a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület amicus curiae beadvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:
„P) cikk (1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”
„XXI. cikk (1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”
- [10] 2. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény indítvánnyal érintett rendelkezése:
„41/A. § (1) A Natura 2000 területeket a Kormány jelöli ki és teszi közzé, valamint határozza meg az e területekre vonatkozó szabályokat. A Natura 2000 területeken lévő földrészleteket a miniszter hirdeti ki.”

- [11] 3. A Korm. rendelet indítvánnyal érintett rendelkezései:
„3. § (1) A természetvédelemért felelős miniszter egyetértése szükséges védett természeti területnek és Natura 2000 területnek minősülő földrészlet (a továbbiakban együtt: védett terület) bármely jogcímen történő átruházásához vagy vagyonkezelésbe adásához.”
„31. § (3) A hirdetményben fel kell tüntetni:
[...]
9. a Natura 2000 területnek minősülő földrészlet esetén a Natura 2000 területekre vonatkozó főbb jogszabályokra való utalást”

III.

- [12] 1. Az indítvány részben megalapozott.
- [13] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján „a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezésére felülvizsgálja a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel való összhangját”. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kezdeményezés az arra jogosulttól érkezett, azt a százkilencvenkilenc országgyűlési képviselő több mint egynegyede, ötvenkét képviselő nyújtotta be. Az Alkotmánybíróság ugyancsak megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem követelményének eleget tesz.
- [14] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is megállapította, hogy az Abtv. 46. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság jogkövetkezményként állapíthatja meg a mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet, ha hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában ezt észleli, annak indítványozására az indítványozók nem jogosultak [3143/2013. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [18]], ezért az indítványt e vonatkozásban visszautasította.
- [15] 2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy foglalkozhat-e érdemben az indítványozók által támadott, Natura 2000 területeket érintő szabályozással, tekintettel a Natura 2000 területek uniós jogi szabályozási hátterére.
- [16] A Natura 2000 hálózat jogszabályi alapjait a 79/409/EGK irányelv (a továbbiakban: madárvédelmi irányelv) és a 43/92/EGK irányelv (a továbbiakban: élőhelyvédelmi irányelv) alkotják. A madárvédelmi irányelv általános célja a tagállamok területén természetes módon előforduló összes madárfaj védelme, míg az élőhelyvédelmi irányelv fő célkitűzése a biológiai sokféleség megóvása, a fajok és élőhelytípusok hosszú távú fennmaradásának biztosítása, természetes elterjedésük szinten tartásával vagy növelésével. Magyarország területének 21,44 százaléka minősül Natura 2000 területnek, mely arány kismértékben az Európai Unió tagállamainak átlaga (18,12 százalék) felett helyezkedik el. Magyarország európai uniós csatlakozásával az Európai Unió Natura 2000 hálózatának területe egy új, a Pannon biogeográfiai régióval egészült ki, mely Magyarország teljes területét lefedi. A Pannon régióban számos olyan faj található, mely a többi tagállam területén, illetőleg a többi Natura 2000 régióban egyáltalán nem fordul elő. A Pannon régióban jelen levő 56 élőhelytípus az összes európai élőhelytípus mintegy 26 százalékát képviseli, közülük egy kizárólag, tíz pedig túlnyomórészt a Pannon régió területén fordul elő. A Natura 2000 terület fogalmát az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet] 2. §-a rögzíti, mely rendelet a Natura 2000 hálózat európai uniós irányelvi szabályozása nemzeti implementáló aktusaként értelmezhető. Sem a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, sem a madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelvek nem tartalmaznak korlátozást a Natura 2000 területek tulajdoni viszonyaira vonatkozóan. Ebből következő módon a Natura 2000 területek tulajdoni viszonyaira vonatkozó tagállami szabályozás nem tekinthető a Natura 2000 irányelvek implementálásával kapcsolatos kérdésnek, és így az Alkotmánybíróságnak nem kellett értelmeznie az Európai Unió másodlagos jogát képező források közül sem az élőhelyvédelmi irányelv, sem a madárvédelmi irányelv rendelkezéseit. Az Alkotmánybíróságnak ugyancsak nem kellett azt vizsgálnia, hogy a Natura 2000 területek magántulajdonba adásának lehetőségét biztosító magyar jogi szabályozás összhangban áll-e az uniós joggal. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatával egyezően nincs azonban akadálya annak, hogy az Alkotmánybíróság az Európai Unió konkrét normáira hivatkozzon határozatában, anélkül, hogy azok önálló értelmezését adná, vagy azt igényelné. [143/2010. (VII. 14.) AB határozat, megerősítette a 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [46]] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nincs akadálya a Natura 2000 területek tulajdonviszonyait érintő konkrét indítvány tartalmi vizsgálatának.

- [17] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány érdemi vizsgálatát megelőzően röviden utal a biológiai sokféleség megőrzésének tudományos jelentőségére, illetőleg a biológiai sokféleség jelenlegi állapotára és tendenciáira. A biológiai sokféleség csökkenésének trendjét valamennyi szakmai mutató egyértelműen alátámasztja mind globális, mind európai, mind pedig magyarországi szinten. A leginkább mértékadónak tekinthető, a World Wide Fund Nature (WWF, Természetvédelmi Világalap) által folyamatosan frissített élő bolygó index (Global Living Planet Index) szerint a szárazföldi, édesvízi és tengeri fajok populációszáma az 1970-es bázisévhez képest 58 százalékkal csökkent, mely csökkenés változatlan emberi tevékenység esetén 2020-ra akár a 67 százalékot is elérheti (Living Planet Report 2016). Az MTA Ökológiai Kutatóközpontja arra is felhívta a figyelmet, hogy a biodiverzitás pusztulása annak ellenére folytatódik, hogy annak megakadályozására az államok számos nemzetközi egyezményben vállaltak kötelezettséget. A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása érdekében a leginkább kézenfekvő állami intézkedés a természetvédelmi területek kijelölése. Tudományos kutatások bizonyítják ugyanakkor, hogy ennek során az államok 75 százalékban az emberi tevékenységgel egyébként sem érintett, gazdaságilag elhanyagolható jelentőségű területeket jelölnek ki természetvédelmi területként. Az Egyesült Nemzetek Szervezete (a továbbiakban: ENSZ) Környezetvédelmi Programja (United Nations Environment Programme, a továbbiakban: UNEP) közleménye ezzel szemben megállapítja, hogy a biológiai sokféleség csökkenésének több mint kétharmadáért a mezőgazdasági termelés a felelős (Time to embed biodiversity into the 2030 Agenda, UNEP, 2016), miközben a globálisan megtermelt élelmiszer mennyiségének egyharmada veszendőbe megy (Waste not want not. An editorial by Achim Steiner UN Under Secretary General, 2015).
- [18] Magyarországon a természetközeli élőhelyek csökkenése magas, eléri a 0,44 százalékot évente, mely pusztulási rátával számolva Magyarország biológiai sokfélesége száz év alatt több mint egyharmadával fog csökkenni a környezet- és természetvédelem jelenlegi szintjének megőrzése mellett is. A mezőgazdasággal érintett területeken ez a csökkenés még gyorsabb ütemű: a mezőgazdasági élőhelyek madárállománya az 1999-es bázisévhez viszonyítva is már legalább 30 százalékos visszaesést eredményezett Magyarországon (Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület *amicus curiae* beadványa). Ezen folyamat lassítását biztosítja a Natura 2000 hálózat. A biológiai sokféleséget ugyanis csak mint egységet lehet többé-kevésbé megvédeni, mert az egyes fajokkal kapcsolatos környezeti terhelések kihatnak a többi fajra, és végső soron a teljes ökoszisztémára. A magyarországi biológiai sokféleség megmaradását a természeti védelem alatt álló területek, a Natura 2000 hálózat és a védelem alatt nem álló területeken is érvényes környezeti szabályok összessége együttesen szolgálják. A Natura 2000 területek különleges természetvédelmi jelentősége éppen abban áll, hogy megteremti az ember mezőgazdasági tevékenységébe ékelt természetes ökoszisztémák között az átjárást, az úgynevezett ökológiai folyosókat, amelyek éppen ezen ökológiai rendszerek fennmaradásához nélkülözhetetlen alapokat szolgálják.
- [19] Ennek az ökoszisztémának egy sajátos, számos területen a többi alrendszerrel elkülönült szeletét képezi a Pannon biogeográfiai régió, melynek megővéséért, tekintettel arra is, hogy annak 80 százaléka Magyarország területére esik, Magyarország különleges felelősséggel tartozik. A biológiai sokféleség megővése ugyanakkor hosszú távú, kormányzati ciklusokon is átívelő gondolkodásmódot és szabályozást igényel. Ez annál is indokoltabb, mert a Biológiai Sokféleség Egyezményhez kapcsolódó legutóbbi, 2014-ben kelt ötödik magyar nemzeti jelentés (National Report) a biológiai sokféleséget veszélyeztető tényezők közül első helyen említi, hogy a rövid távú gazdasági szempontok megelőzik a hosszú távú környezetvédelmi szempontokat (National Report 1.2).
- [20] A biológiai sokféleség és a vele összefüggő ökoszisztémák csökkenése közvetlenül kihat magára az emberi életre. Az ökoszisztéma a növények, állatok, mikroorganizmusok és a természetes környezet együtt létező, összetett és dinamikus egysége, amelynek részei egymásra utaltak. A biológiai sokféleség ezeknek a partnerségeknek a számtalan élő eleméből áll. A Föld ökoszisztémái az emberiségnek számtalan előnyt nyújtanak javak és szolgáltatások formájában. Az ökoszisztémák által termelt javak közé tartoznak az élelmiszerek, a víz, vagy éppen a tüzelőanyagok, míg a szolgáltatások négy különböző csoportba sorolhatóak. Az ellátó szolgáltatások magukat a javakat szolgáltatják. A szabályozó szolgáltatások irányítják az éghajlatot és csapadékmennyiséget, a hulladékkepződést és a betegségek terjedését. A kulturális szolgáltatások közé tartozik egyebek között a rekreációs célok biztosítása, míg a támogató szolgáltatások magukban foglalják a talajképződést, a fotoszintézist és a tápanyagok körforgását is (részletesen: Ecosystem and Human Well-Being: Scenarios. Millennium Ecosystem Assessment, 2005, különösen 4.1. Biodiversity and Its Assessment). Ahogy az MTA Ökológiai Kutatóközpontja is rögzítette az Alkotmánybíróság megkeresésére, az ökoszisztémák szerepet játszanak egyebek között a víz tisztításában, a levegő minőségének javításában (szálló por megkötése, páratartalom növelése), az élelmiszerbiztonság javításában, a beporzásban, illetőleg a növényi alapanyagú gyógyszerek és gyógyhatású készítmények előállításában. (A biológiai sokféleség pusztulása – a magyarországi hazai illetve nemzetközi védelem alatt álló területek szerepe a biológiai sokféleség védelmében, és egyezményi kötelezettségek teljesítésében, 2–3. oldal.)

- Ebből következően, amennyiben a biodiverzitás és a természet által nyújtott szolgáltatások elérhetősége csökken, az emberi élet létfeltételei szűnhetnek meg, ugyanis mind az alapvető anyagi szükségletek kielégítése (tisztá víz, táplálék, tiszta levegő), mind pedig az egészségvédő funkció (mentális és fizikai) sérül.
- [21] A hazai biológiai sokféleség pusztulásában kiemelt szerepe van a mezőgazdasági termelés intenzifikációjának, ahogyan ezt a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, „A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon” című jelentése is megállapítja. Az is egyértelműen kijelenthető, hogy Magyarországon is a biológiai sokféleségre az egyik legnagyobb veszélyt a földművelés intenzifikációja jelenti (Europe’s Environment: The Third Assessment, 11. Biological Diversity, 231.). A biológiai sokféleség helyzete egyértelműen romlott Magyarország Európai Unióhoz történt csatlakozása óta, mert az Európai Unió mezőgazdasági politikájának pénzügyi forrásai a gazdálkodókat olyan területek mezőgazdasági termelésbe vonására is ösztönözték, amelyek a gazdasági termelés kevésbé rentábilis jellege miatt korábban megőrizhették természetes állapotukat.
- [22] A magyarországi biológiai sokféleség megmaradását a természeti védelem alatt álló területek, a Natura 2000 hálózat és a védelem alatt nem álló területeken is érvényes környezeti szabályok összessége együttesen szolgálják. A Natura 2000 területek különleges természetvédelmi jelentősége éppen abban áll, hogy megteremti az ember mezőgazdasági tevékenységébe ékelt természetes ökoszisztémák között az átjárást, az úgynevezett ökológiai folyosókat, amelyek éppen ezen ökológiai rendszerek fennmaradásához nélkülözhetetlen alapokat szolgálják. Ahogy az MTA Ökológiai Kutatóközpontja is megállapította az Alkotmánybíróság megkeresésére, „Magyarországon – és az Európai Unióban is – a Natura 2000 hálózat alapvető és nélkülözhetetlen eszköze a biológiai sokféleség megőrzésének.”
- [23] 4. Az Alkotmánybíróság ezt követően áttekintette az Alaptörvény környezeti tárgyú, illetőleg a jövő generációkat kifejezetten érintő rendelkezéseit és azok rendszerét.
- [24] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése értelmében „[a] természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége”. A jövő generációk érdekeinek védelme azonban nem csupán a P) cikkből vezethető le: az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében: „Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele.”
- [25] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében meghatározott fizikai, biológiai és kulturális alapok megóvásának kötelezettsége az Alaptörvény egész szellemiségét átható strukturális elv, mely kifejezi Magyarország elkötelezettségét a természeti értékeink megóvása iránt, annak érdekében, hogy azokat megőrizve adhassuk tovább a jövő generációk számára. Az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése például azért védi a házasság intézményét és a családot, mert azok „a nemzet fennmaradásának alapját” képezik. Ennek megfelelően a Nemzeti Hitvallás is rögzíti, hogy „[v]álljuk, hogy örökségünket, [...] a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek létfeltételeit.” A Nemzeti Hitvallás értelmében az Alaptörvény „jogrendünk alapja, szövetség a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között”. Az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdése értelmében „[a]z Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni”.
- [26] A jövő generációkat érintő fizikai létfeltételek gondos és fenntartható használatának alapjogi vetülete jelenik meg az Alaptörvény XX. cikkében, melynek (1) bekezdése kimondja, hogy „[m]indenkinek joga van a testi és lelki egészséghez”, míg a (2) bekezdés szerint „[a]z (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő”. Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése értelmében „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez”.
- [27] Ahogy az Alkotmánybíróság megállapította, „az Alaptörvény nem csupán megőrizte az egészséges környezethez való alkotmányos alapjog védettségi szintjét, hanem az Alkotmányhoz képest e tárgykörben lényegesen bővebb rendelkezéseket is tartalmaz. Az Alaptörvény ezáltal az Alkotmány és az Alkotmánybíróság környezetvédelmi értékrendjét és szemléletét tovább is fejlesztette. Az alaptörvényi rendelkezéseknek a mai körülmények közötti értelmezése, tartalmi kifejtése az Alkotmánybíróság feladata” {16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [91]}.
- [28] Amíg a korábbi Alkotmány pusztán az egészséges környezethez való jogot deklarálta, addig az Alaptörvény, nevesítve, a termőföldet és a biológiai sokféleséget olyan értéknek tekinti, amely több minden más mellett

a nemzet örökségét képezi, védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Ebből következően immáron közvetlenül az Alaptörvény P) cikkéből vezethető le az alkotmányozó azon akarata, hogy az emberi életet és létfeltételeit, így különösen a termőföldet és hozzá kapcsolódóan a biodiverzitást, olyan módon kell védeni, hogy az a jövő nemzedékek életésélyeit biztosítsa, és a visszalépés tilalmának általánosan elfogadott elvéből következően semmiképpen se rontsa. A visszalépés tilalmának (non-derogation) mint az állam környezeti szabályozásra vonatkozó többletkötelezettségének egyaránt vonatkozni kell a környezeti anyagi jogi, eljárásjogi és az intézményrendszerre vonatkozó szervezeti szabályozásra {3223/2017. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [27]–[28]}.

- [29] 5. Az intézményvédelmi kötelezettség vizsgálata során az Alkotmánybíróság meghatározta, hogy az Alaptörvény alapján kit terhel pontosan ez a kötelezettség, és mi annak tartalma.
- [30] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerint a környezet védelme nem csupán az állam, hanem „az állam és mindenki kötelezettsége”. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése jelentős előrelépést tartalmaz a korábbi Alkotmányhoz képest a kötelezeti kör vonatkozásában: „[a]míg az Alkotmány alapján a környezetvédelemben csak az állami kötelezettségek voltak hangsúlyosak, addig az Alaptörvény »mindenki« – így a civil társadalom és minden egyes állampolgár – kötelezettségéről is beszél.” {16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [92]} Miközben azonban a környezet védelmének kötelezettsége egyaránt terheli a tág értelemben vett államot és a természetes és jogi személyeket, ez a kötelezettség természetszerűleg nem lehet teljesen azonos az egyes jogalanyok vonatkozásában. Miközben a természetes és jogi személyektől a hatályos jogszabályi előírások ismeretén és betartásán túlmenően általános jelleggel és kikényszeríthető módon nem várható el, hogy magatartásukat valamely, a jogalkotó által nem konkretizált, absztrakt célhoz igazítsák, addig az állam oldaláról az is elvárható, hogy egyértelműen meghatározza mindazon jogi kötelezettségeket, melyeket mind az államnak, mind pedig a magánfeleknek be kell tartaniuk, egyebek között annak érdekében, hogy az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében nevesített értékek hatékony védelme érvényesüljön. Ezt a kötelezettségét az állam egyebek között (de nem kizárólag) az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdése szerint sarkalatos törvény elfogadásával teljesíti. A környezetvédelmi tárgyú jogalkotási kötelezettséggel kapcsolatosan pedig az Alkotmánybíróság már korábban is rámutatott, hogy „mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével teljesíti az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia” [28/1994. (V. 20.) AB határozat, ABH, 1994, 134, 138.]. Az államnak továbbá arról is gondoskodnia kell, hogy a környezet védelme érdekében elfogadott konkrét magatartások megismerhetőek, egyértelműek és jogilag kikényszeríthetőek legyenek.
- [31] 6. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből ugyanakkor önálló, az állami védelemre vonatkozó tartalmi követelmények is levezethetőek. A P) cikk (1) bekezdése mintegy hipotetikus örökséggel ruházza fel a jövő nemzedékeket. A P) cikk (1) bekezdésében szereplő „nemzet közös öröksége” megfogalmazás a Biológiai Sokféleség Egyezmény szerinti „emberiség közös ügye”, illetőleg a madárvédelmi irányelvben szereplő „európai népek öröksége” és az élőhelyvédelmi irányelvben szereplő „természeti örökség” koncepció konkretizálásának tekinthető. Eszerint ugyanis a magyar állampolgárok és a magyar állam azt vállalja, hogy az állam intézményrendszere a jövő nemzedékek számára is biztosítja a P) cikk (1) bekezdésében nem taxatív módon rögzített értékek védelmét. Mindez a nemzetközi jogban létező „emberiség közös ügyéhez” képest konkretizált kötelezettségvállalásnak tekinthető.
- [32] E sajátos örökségkoncepció folytán, a visszalépés tilalmából következően a P) cikkben foglalt állami kötelezettségeket kiüresítené, ha az állam védelmi kötelezettségét a jövő nemzedékek örökségének állapotára való tekintet nélkül – akár a természeti erőforrások leromlott állapotban való „átadásával” is – teljesíthetné. Az Alaptörvény P) cikkéből tehát a természeti kincsek állapotára vonatkozó, abszolút jellegű, tartalmi zsinórmérték is következik, amely objektív követelményeket támaszt az állam mindenkori tevékenységével szemben.
- [33] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése alapján a jelen generációt három fő kötelezettség terheli: a választás lehetőségének megőrzése, a minőség megőrzése és a hozzáférés lehetőségének biztosítása. A választás lehetőségének biztosítása azon a megfontoláson alapul, hogy a jövő nemzedékek életfeltételei akkor biztosíthatóak leginkább, ha az átörökített természeti örökség képes a jövő generációk számára megadni a választás szabadságát problémáik megoldásában ahelyett, hogy a jelenkor döntései kényszerpályára állítanák a későbbi generációkat. A minőség megőrzésének követelménye szerint törekedni kell arra, hogy a természeti környezetet legalább olyan állapotban adjuk át a jövő nemzedékek számára, mint ahogy azt az elmúlt nemzedékektől kaptuk. A természeti erőforrásokhoz való hozzáférés követelménye szerint pedig a jelen nemzedékei mindaddig szabadon hozzáférhetnek a rendelkezésre álló erőforrásokhoz, amíg tiszteletben tartják a jövő generációk méltányos érdekeit.
- [34] Ezen alapvető szintű elvárásoknak a jogalkotó csak akkor tud eleget tenni, ha döntéseinek meghozatala során távlatosan, kormányzati ciklusokon átívelően mérlegel. Ahogy az Alkotmánybíróság is rögzítette a Biológiai

- Sokféleség Egyezményrel kapcsolatosan a 988/E/2000. AB határozatában: „[a]z Egyezményből – és más, e tárgyú nemzetközi kötelezettségeinkből – fakadó jogalkotási feladatok az érintett életviszonyok sajátosságai miatt hosszabb távú és folyamatos kodifikációs és tervező tevékenységet igényelnek.” (ABH 2003, 1281, 1289.)
- [35] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése nem taxatív felsorolásban (lásd a „különösen” kitétel) nevesíti a környezet védelmének tárgyait, ideértve a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok védelmét. Azáltal, hogy az Alaptörvény külön is nevesíti a biológiai sokféleség megőrzésének kötelezettségét, ez olyan alkotmányos értékévé vált a magyar jogrendben, melyre a jogalkotónak az egyes ágazati politikák körébe tartozó szabályozás megalkotása során is tekintettel kell lennie. A fajok sokszínűsége megőrzésének kötelezettsége nem csupán azért fontos, mert azok az emberi tevékenység használatába állítható, kiaknázzható erőforrásokként értelmezhetőek, hanem azok önmagukban is értékesek és védelemre méltóak.
- [36] A biológiai sokféleség megőrzésének természetjogi alapjaira hívta fel a figyelmet Ferenc pápa *Laudato si'* kezdetű enciklikájában: „Minden évben több ezer növény- és állatfaj tűnik el, amelyeket többé már nem ismerhetünk meg, gyermekeink már nem láthatják őket, örökre elvesztek. Túlnyomó többségük emberi beavatkozáshoz kapcsolódó okok miatt hal ki.” Az enciklika kategorikusan fogalmaz: „Ehhez nincs jogunk.” A földi élet megóvása utódaink részére a természetjogi kötelezettségen túl „az igazságosság egyik alapkérdéséről” is szól, és a legszorosabb összefüggésben áll az emberi méltóság kérdésével és magának az emberi életnek a céljával is. (Ferenc pápa: *Laudato si'* enciklika) Bartholomaiosz pátriárka egyenesen „a természet ellen elkövetett bűntettéről” beszél azon emberi cselekmények kapcsán, amelyek lerombolják „Isten teremtett világának biológiai sokszínűségét” (Bartholomaiosz ökumenikus pátriárka ökológiai víziója és kezdeményezései).
- [37] 7. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének értelmezése nem függetleníthető Magyarország környezeti tárgyú, különösen a biológiai sokféleség védelmét érintő nemzetközi kötelezettségeitől sem.
- [38] A biológiai sokféleség megőrzésére vonatkozó nemzetközi jogi kötelezettséget az 1995. évi LXXXI. törvénnyel kihirdetett, az ENSZ 1992. évi Rio de Janeiro-i Környezet és Fejlődés Konferenciája keretében elfogadott Biológiai Sokféleség Egyezmény alapozza meg. A biodiverzitás megőrzésének alapkötelezettsége, mely a 196 részes féllel rendelkező Egyezményben is szerepel, és ekként a magyar jogban közvetlenül is kihirdetésre került, a nemzetközi jog feltétlenül alkalmazandó szabálya, mely a nemzetközi közösség mint egész akaratát is tükrözi.
- [39] Az Egyezmény, miközben nem vitatja, hogy az államok szuverén jogokkal rendelkeznek saját biológiai erőforrásaik felett, megerősíti, hogy a biológiai sokféleség megőrzése az emberiség közös ügyévé mint önálló nemzetközi jogi kategóriává vált, és az államok felelősek a biológiai sokféleségük megőrzéséért és biológiai erőforrásaik fenntartható módon történő használatáért.
- [40] Az Egyezmény 8. cikke a részes felek kötelezettségévé teszi, hogy létrehozzák a védett területek rendszerét vagy olyan területeket, ahol a biológiai sokféleség megőrzése érdekében speciális intézkedéseket kell tenni [Egyezmény 8. cikk a) pont]. A részes felek kötelesek továbbá akár a védett területeken belül, akár azokon kívül szabályozni vagy kezelni azokat a biológiai erőforrásokat, amelyek a biológiai sokféleség megőrzéséhez fontosak, tekintettel azok megőrzésének és fenntartható hasznosításának biztosítására [Egyezmény 8. cikk c) pont]. Az Egyezmény célkitűzése a fenntartható használat, mely a biológiai sokféleség komponenseinek oly módon és ütemben történő használatát jelenti, mely nem vezet a biológiai sokféleség hosszú távú csökkenéséhez, ezzel fenntartva a benne lévő lehetőséget a jelen és a jövő generációk igényeinek és törekvéseinek kielégítésére (Egyezmény 2. cikk).
- [41] Az Egyezmény végrehajtásáért felelős Részes Felek Konferenciája (COP) számos kiemelkedő jelentőségű és Magyarországot mint részes államot kötelező határozatot fogadott el, mely határozatok az Egyezmény autentikus értelmezésének minősíthetőek, és ekként az Alkotmánybíróság felhasználhatja őket az egyes nemzetközi jogi kötelezettségek pontos tartalma megállapításához. A 2002-ben megrendezett COP egyik alapvető megállapítása szerint a biológiai sokféleség az az alap, amelyre az emberi civilizáció maga is felépült, és a biológiai sokféleség csökkenése nem csupán az emberiség előtt álló legnagyobb kihívások egyike, de a fenntartható fejlődés koncepcióját és a jövő generációk érdekeit is veszélyezteti.
- [42] Az Egyezménnyel egybehangzó kötelezettségeket rögzít a biológiai sokféleség megőrzése tekintetében az ENSZ Közgyűlése 2015. szeptember 25-én egyhangúan elfogadott, A/70/L.1. számú, „Világunk átalakítása: a fenntartható fejlődés 2030-ig megvalósítandó programja” című határozata is. A program által lefektetett tizenhét fenntartható fejlesztési cél egyikeként az államok vállalják, hogy „védjük, helyreállítjuk és fenntarthatóan használjuk a szárazföldi ökoszisztémákat, fenntartható erdőgazdálkodást folytatunk, leküzdjük a sivatagosodást, megállítjuk és visszafordítjuk a talajok és a biodiverzitás pusztulását”. A 15.5 célkitűzés értelmében „sürgős és jelentős mértékben beavatkozunk a természetes élőhelyek leromlásának csökkentése érdekében, megállítjuk a biológiai sokféleség csökkenését, és 2020-ra megvédjük a veszélyeztetett fajokat, megakadályozzuk kipusztulásukat”.

- [43] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapítja, hogy Magyarország, miközben szuverén módon rendelkezhet a saját természeti erőforrásai felett, ezen rendelkezési joga nem korlátlan: tekintettel kell lennie a biológiai erőforrások fenntartható módon történő használatára és a biológiai sokféleség megőrzésének kötelezettségére, az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből következő módon, a Magyarország nemzetközi kötelezettségeivel összhangban.
- [44] Mind az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésén alapuló, a környezet és azon belül is a biológiai sokféleség védelmére vonatkozó kötelezettségből, mind pedig a Magyarország által a környezet és a biológiai sokféleség megóvása érdekében vállalt nemzetközi kötelezettségből az következik, hogy a magyar államot a biológiai sokféleség megőrzése érdekében aktív cselekvési (jogalkotási) kötelezettség is terheli.
- [45] 8. A biológiai sokféleség megőrzésére vonatkozó, a fentiek szerint mind az Alaptörvényből közvetlenül, mind pedig a Magyarország által vállalt nemzetközi kötelezettségekből közvetett formában levezethető kötelezettség jelenleg is számos formájában létezik a magyar jogrendszerben, stratégiai célként és konkrét kötelezettségként egyaránt. Így például a 2007. évi Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiát felváltó, a 18/2013. (III. 28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia minimális követelményként rögzíti az Európában is egyedülálló fajgazdagság fenntartását, a táj és a természeti értékek megőrzését, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások kimerítésének megakadályozását (6. pont: A fenntarthatóság felé való átmenet céljai és intézkedései). A 28/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Biodiverzitás Stratégia azt kívánja elérni, hogy a biológiai sokféleség csökkenése és az ökoszisztéma-szolgáltatások további hanyatlása megálljon Magyarországon 2020-ig, valamint állapotuk lehetőség szerint javuljon. Ehhez a biológiai sokféleség megőrzése szempontjainak be kell épülnie a szektorokat áthidaló szakpolitikákba, stratégiákba és programokba, valamint azok megvalósításába (Nemzeti Biodiverzitás Stratégia, Vezetői összefoglaló).

IV.

- [46] 1. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) preambuluma rögzíti, hogy a természeti értékek és természeti területek a nemzeti vagyon sajátos és pótolhatatlan részei, fenntartásuk, kezelésük, állapotuk javítása, a jelen és jövő nemzedékek számára való megőrzése, a természeti erőforrásokkal történő takarékos és észszerű gazdálkodás biztosítása, a természeti örökség és a biológiai sokféleség oltalma, valamint az ember és természet közötti harmonikus kapcsolat – nemzetközi kötelezettségvállalásainkkal összhangban történő – kialakítása mint az emberiség fennmaradásának alapvető feltétele a természet hatékony védelmének létrehozását igényli.
- [47] A Tvt. 41/A. § (1) bekezdése értelmében a Natura 2000 területeket a Kormány jelöli ki és teszi közzé, valamint határozza meg az e területre vonatkozó szabályokat. A Natura 2000 területeken lévő földrészleteket a miniszter hirdeti ki. A Tvt. 41/A. § (2) bekezdése értelmében a kijelölés tényét az ingatlan-nyilvántartásba fel kell jegyezni, a kijelölés feloldását követően a feljegyzést törölni kell. A feljegyzést, illetve annak törlését a természetvédelmi hatóság hivatalból kezdeményezi. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 17. § (1) bekezdésének 10. pontja rendelkezik az ingatlanhoz kapcsolódó, jogilag jelentős tények feljegyzése körében a jogi jelleg feljegyzéséről. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 39/A. § j) pontja kimondja, hogy az ingatlan jogi jellegeként feljegyezhető a Natura 2000 terület.
- [48] 2. A Tvt.-ben foglalt felhatalmazás alapján a Kormány a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelettel szabályozta az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek jogállását. A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdése értelmében a Natura 2000 terület fenntartási céljainak elérését nem veszélyeztető vagy nem sértő és a Natura 2000 terület jelölésekor jogszerűen, jogerős engedélynek megfelelően folytatott tevékenység korlátozás nélkül folytatható. A 8. § (2) bekezdése értelmében a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen tilos engedély nélkül vagy az engedélytől eltérő módon olyan tevékenységet folytatni, illetve olyan beruházást végezni, amely a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza, mely rendelkezés sérelme esetén a természetvédelmi hatóságként eljáró környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság az engedélyköteles tevékenységet engedély hiányában, illetőleg az engedélyben foglaltaktól eltérő módon végző személyt e tevékenységének folytatásától eltiltja. A tevékenység tilalma helyett korlátozás is elrendelhető, amennyiben a Natura 2000 terület védelmének biztosításához ez is elegendő.
- [49] A különféle művelési ágba tartozó Natura 2000 területek közül egyedül a gyepterületek (rét, legelő művelési ágú területek) fenntartásának földhasználati szabályait rögzíti külön jogszabály (a NATURA 2000 gyepterületek

földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet]). E korm. rendelet 3–5. §-ai egyértelmű, valamennyi tulajdonosra vonatkozó gyephasználati kötelezettségeket rögzítenek. A gyephasználati kötelezettségek teljesítése esetére az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet kompenzációs támogatást is biztosít. Más művelési ágba tartozó területek tekintetében hasonló jogszabály nem került elfogadásra.

- [50] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően áttekintette az indítványozók által támadott „Földet a gazdáknak!” Program szabályait, figyelemmel arra a tényre is, hogy a Program keretében lehetséges-e Natura 2000 hálózatba tartozó, állami tulajdonban álló területek árverési úton történő értékesítése.
- [51] A Kormány a Korm. határozattal döntött a „Földet a gazdáknak!” Program keretében az állami tulajdonú földek földművesek részére történő értékesítéséhez szükséges intézkedésekről. Az Alkotmánybíróság a 36/2015. (XII. 16.) AB határozatban vizsgálta a „Földet a gazdáknak!” Program keretében a Korm. határozat alaptörvény-ellenességét, azonban az eljárásnak nem volt tárgya a Natura 2000 területek értékesítésére vonatkozó szabályozás vizsgálata.
- [52] A Korm. határozatot előbb 2016. február 26. napjával az 1062/2016. (II. 25.) Korm. határozat, majd ez utóbbi Korm. határozatot a jelenleg is hatályos 1203/2016. (IV. 18.) Korm. határozat váltotta fel, a Natura 2000 területek értékesítése vonatkozásában változatlan rendelkezésekkel.
- [53] A Kormány határozata értelmében a „Földet a gazdáknak!” Program keretében lehetővé vált a földművesek számára (a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvényben meghatározott 300 hektár mértékű földszerzési maximum alkalmazásával) az állami tulajdonú földterületek megvásárlása. A Korm. határozat 1. pont d) alpontja értelmében az erdők és természetvédelmi területek nem képezték az értékesítés tárgyát.
- [54] A Korm. rendelet 31. § (3) bekezdés 9. pontja értelmében az árverési hirdetményben fel kell tüntetni a Natura 2000 területnek minősülő földrészlet esetén a Natura 2000 területekre vonatkozó főbb jogszabályokra való utalást. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése értelmében a természetvédelemért felelős miniszter egyetértése szükséges védett természeti területnek és Natura 2000 területnek minősülő földrészlet bármely jogcímen történő átruházásához vagy vagyonkezelésbe adásához.
- [55] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a Korm. rendelet alapján a „Földet a gazdáknak!” Program keretében jogszerűen lehetséges volt Natura 2000 területnek minősülő, állami tulajdonú földrészletek értékesítése is.
- [56] 4. Az indítványozók a Korm. rendelet 31. § (3) bekezdés 9. pontja megsemmisítését kérték, melynek értelmében az árverési hirdetményben fel kell tüntetni a Natura 2000 területnek minősülő földrészlet esetén a Natura 2000 területekre vonatkozó főbb jogszabályokat. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az árverési hirdetmény kötelező tartalmi elemeire, így különösen a Natura 2000 területek esetében a Natura 2000 területekre vonatkozó főbb jogszabályok feltüntetésére vonatkozó kötelezettség fontos garanciális tartalommal bír. Nevezetesen azt a célt szolgálja, hogy a potenciális árverési vevők az árverés kezdetét megelőzően is tájékozódhassanak az adott terület használatára és hasznosítására vonatkozó legfontosabb jogszabályi előírásokról, illetőleg tudomással bírjanak arról, hogy az általuk megvásárolni kívánt terület a Natura 2000 hálózatba tartozik, és ekként használata és hasznosítása többletkötelezettséggel terhelt. Ezen rendelkezés megsemmisítése az indítványozók szándékaival szemben nem azt eredményezné, hogy ne kerülhetne sor Natura 2000 területek állami tulajdonból árverési úton történő értékesítésére, hanem csupán azt, hogy az árverési hirdetményben nem kellene feltüntetni a Natura 2000 területek speciális jogállására vonatkozó szabályozást. Ezért az Alkotmánybíróság a Korm. rendelet 31. § (3) bekezdés 9. pontja megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

V.

- [57] 1. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 46. §-a szerint hivatalból eljárva azt vizsgálta meg, hogy a „Földet a gazdáknak!” Program keretében történő, Natura 2000 területnek minősülő, állami tulajdonú földrészletek értékesítésével kapcsolatosan megállapítható-e jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség. Ennek keretében az Alkotmánybíróság áttekintette a Natura 2000 területek értékesítésére, illetőleg hasznosítására vonatkozó szabályozást.

- [58] 2. A Natura 2000 területek értékesítésével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg. Az uniós jog szemszögéből Natura 2000 jogállással bíró területek a Tvt. 4. § g) és h) pontjai alapján minősülhetnek védett természeti területnek vagy védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területnek. A Korm. határozat 1. pont d) alpontja [majd ezzel egyező módon az 1062/2016. (II. 25.) Korm. határozat 1. pont d) alpontja és a jelenleg hatályos 1203/2016. (IV. 18.) Korm. határozat 1. pont d) alpontja] az értékesítés hatálya alól egyértelműen kivette a természetvédelmi területeket, ekként az indítvánnyal támadott rendelkezés kizárólag a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területeket érintette. A Tvt. 68. § (5) bekezdése értelmében „a védett természeti értékek és területek korlátozottan forgalomképesek”, míg a (6) bekezdés értelmében védett természeti érték és terület tulajdonjogának változásakor az államot elővásárlási jog illeti meg. A Tvt. 68. § (8) bekezdés a) pontja értelmében állami tulajdonban álló „védett természeti terület elidegenítése – a miniszter egyetértésével, legalább azonos természetvédelmi értékű védett természeti területtel történő csere, vagy törvényben meghatározott más eset kivételével – nem lehetséges”. Mindez azt jelenti, hogy a Tvt. a védett természeti terület esetében sem zárja ki kategorikusan a magántulajdon lehetőségét. Ezzel összhangban a Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése értelmében „[a] védett természeti területnek minősülő földrészlet tulajdonjogát csak csere útján lehet átruházni”, míg a 44. § (4) bekezdése értelmében „[a] Nemzeti Földalapba tartozó védett természeti területet legalább azonos természetvédelmi értékű védett természeti területtel [...] lehet elcserélni”. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése értelmében pedig „[a] természetvédelemért felelős miniszter egyetértése szükséges védett természeti területnek és Natura 2000 területnek minősülő földrészlet (a továbbiakban együtt: védett terület) bármely jogcímen történő átruházásához vagy vagyonkezelésbe adásához”.
- [59] Mindez azt jelenti, hogy az állami tulajdonban levő védett természeti területek esetében is lehetséges ugyan azok elidegenítése, ám az értékesítés folyamata szigorú jogszabályi garanciákhoz kötött, mely garanciák összességében alkalmasak az Alaptörvény P) cikkében is nevesített értékek mennyiségi és minőségi védelmére.
- [60] 3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a „Földet a gazdáknak!” Program keretében sincs jogszabályi akadálya annak, hogy védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területek magántulajdonba kerüljenek, a természetvédelemért felelős földművelésügyi miniszter egyetértésével, a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése szerint. Az egyetértési jog gyakorlása tekintetében a jogalkotó semmilyen konkrét előírást nem fogadott el. A Korm. rendelet 34. §-a előírja továbbá, hogy az adásvételi szerződésben rögzíteni kell, hogy a szerződés tárgyát képező földrészlet védett területnek minősül-e, illetőleg a 39. § (7) bekezdésének megfelelően ilyen esetben az adásvételi szerződés elválaszthatatlan részét képezi a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv által elkészített, a természeti állapot megőrzését vagy javítását szolgáló előírásokat tartalmazó jegyzék. Egyebekben azonban a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területek értékesítésének folyamatára az általános szabályok az irányadók. Mindez azt jelenti, hogy a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területek értékesítésére vonatkozóan a természetvédelemért felelős miniszter egyetértési jogának gyakorlásán kívül semmilyen speciális szabály vagy többletkövetelmény nem érvényesül, így ezen területek értékesítésére lényegében a Natura 2000 jogállással nem rendelkező földterületekkel azonos módon kerülhet sor. Az értékesítésre kerülő területek kiválasztása során nem létezik olyan garanciális szabály, mely biztosítaná ezen állami tulajdonban levő területek mennyiségi, illetőleg minőségi védelmét, hiszen az értékesítésre kerülő területek kiválasztása során kizárólag a Kormány általános birtokpolitikai célkitűzései az irányadók. Ezzel kapcsolatosan pedig az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 28. §-a értelmében a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításából származó bevételek az államadósság csökkentésére is fordíthatóak, ekként a szabályozás lehetővé teszi, hogy az értékesítésre kerülő Natura 2000 területek kijelölése során nem azok természeti, hanem inkább pénzben kifejezhető értéke és ekként az állami bevétel maximalizálása legyen a meghatározó. Ugyancsak nem létezik általános jellegű, garanciális szabály arra, hogy az értékesítés folyamatában a környezet- és természetvédelmi szempontok figyelembevételre kerüljenek, például a földrészlet vevőjének kiválasztása során. Önmagában az árverési értékesítés természetszerűleg nem veszi figyelembe az értékesített Natura 2000 terület természeti kezelésére való alkalmasságot, hiszen a jelentkezők közül a legmagasabb összeget ajánlónak juttatja a földterületet olyan jelentkezőkkel szemben is, akik lényegesen alkalmasabbak a területek speciális kezelésére. Ebből következően az értékesítésre kerülő Natura 2000 területek kiválasztása, illetőleg az értékesítés folyamata vonatkozásában nem érvényesül az az először a 28/1994. (V. 20.) AB határozatban rögzített és az Alkotmánybíróság által azóta is következetesen alkalmazott követelmény, miszerint a környezet- és természetvédelem rendszerében „olyan megelőző biztosítékok is kellene, amelyek a károkat ugyanolyan valószínűséggel kizárják, mintha a terület állami tulajdonban és természetvédelmi szerv kezelésében lenne” {ABH 1994, 134, 142, legutóbb megerősítette: 16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [81]}.

- [61] 4. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Országgyűlés azáltal, hogy az állami tulajdonban álló, védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területek értékesítésének lehetővé tételével egyidejűleg nem alkotott olyan szabályt is, amely biztosítaná az Alaptörvény P) cikkében is nevesített környezet- és természetvédelmi értékek és sajátosságok figyelembevételét, és ezáltal azok mennyiségi és minőségi védelmét az értékesítésre kerülő földrészteltek kiválasztása, illetőleg az értékesítési eljárás során, mulasztásban megnyilvánuló alaptörvénytértést követett el. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 46. § (1) bekezdése és (2) bekezdés c) pontja alapján felhívja az Országgyűlést a mulasztás kiküszöbölésére.

VI.

- [62] 1. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területek magántulajdonba kerülésével a szabályozás szintjén romlik-e a természetvédelem elért intézményi szintje. Az állami tulajdonban levő Natura 2000 területek hasznosításának szabályait részben a Natura 2000 fenntartási tervek, részben a természeti állapot megőrzését vagy javítását szolgáló előírásokat tartalmazó jegyzékek, részben a természetvédelmi célú vagyongazdálkodás, részben pedig a tulajdonosi ellenőrzés intézménye biztosítják. Az Alkotmánybíróság ezért azt vizsgálta meg, hogy ezen szabályozási szintek vonatkozásában érvényesül-e a visszalépés tilalmának elve abban az esetben, ha a Natura 2000 hálózathoz tartozó területek állami tulajdonból magántulajdonba kerülnek.
- [63] 2. A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4. §-a szabályozza a Natura 2000 területek használatának általános elveit. A Korm. rendelet 4. § (5) bekezdése értelmében a Natura 2000 területekre vonatkozóan „[a] fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg”. A Natura 2000 fenntartási terveket a tulajdonos személyétől függetlenül valamennyi Natura 2000 területre el kell készíteni. Az állami szervek által készített Natura 2000 fenntartási tervek állami tulajdonos általi figyelembevétele magától értetődő. Ugyanakkor ezek a fenntartási tervek, bár a környezet- és természetvédelem szempontjaira fogékony magántulajdonosok számára is iránymutatásul szolgálnak, azonban a jogállásukból adódóan önmagukban nem alkalmasak arra, hogy a nem állami tulajdonosok számára kötelező és számonkérhető földhasználati szabályokat írjanak elő.
- [64] 3. Az állami tulajdonban levő Natura 2000 területek környezet- és természetvédelmi szempontokat maradéktalanul figyelembe vevő hasznosítását a természetvédelmi célú vagyongazdálkodás intézménye biztosítja. A Korm. rendelet 43/A. § (1) bekezdése értelmében „[a] természetvédelmi célú vagyongazdálkodás elsődleges célja állami tulajdonban álló földrésztelteken természetvédelmi célok megvalósítása, az élő és élettelen természeti értékek megóvása, a tájképi, kultúrtörténeti értékek megőrzése, a természeti vagyon állagának és értékének megőrzése, védelme, továbbá értékének fenntartható módon való növelése”. A (2) bekezdés értelmében pedig „[a] természetvédelmi célú vagyongazdálkodás során a védett területen történő mező-, erdőgazdálkodási tevékenység (a továbbiakban: gazdálkodás) a természetvédelmi célokra tekintettel folytatható, előnyben kell részesíteni a hagyományos (tájjellegű), természetkímélő, természetközeli gazdálkodási módok alkalmazását, biztosítani kell az őshonos és régen honosult háziállatok állományának génrezervátumként való fenntartását, valamint az állatállományok (megfelelő létszám, faj- és fajtaösszetétel esetén) útján a védett terület természetvédelmi érdekeknek megfelelő területfenntartását, gondozását”. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése alapján a fenti rendelkezések egyaránt alkalmazandók a védett természeti területekre és a védett természeti területeknek nem minősülő Natura 2000 területekre.
- [65] Az állami tulajdonban levő, de haszonbérleti szerződés alapján nem állami tulajdonos által hasznosított Natura 2000 területek tekintetében a Korm. rendelet 37. §-a előírja, „[h]a a haszonbérleti szerződés tárgyát képező földrésztel védett területnek minősül, a szerződés elválaszthatatlan részét képezi a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv által elkészített, a természeti állapot megőrzését vagy javítását szolgáló előírásokat tartalmazó jegyzék.” Ekként az állam által haszonbérleti szerződés alapján hasznosított Natura 2000 területek vonatkozásában létezik a földhasználó számára egy kötelező és számonkérhető, a konkrét esetben egyedi szerződésen alapuló földhasználati szabály. A számonkérhetőséget, illetőleg az ellenőrzést biztosítja a Korm. rendelet 47. § (1) bekezdésében rögzített tulajdonosi ellenőrzés intézménye: „[a] vagyongazdálkodást, haszonbérletet, vagy az Nfatv. szerinti egyéb jogcímen alapuló szerződés szerinti használatot (e fejezetben a továbbiakban együtt: használó) megillető jogok gyakorlását, annak szabályszerűségét, célszerűségét az NFA

ellenőrzi. Ennek érdekében a használó és az NFA közötti, a földrészlet használatára, hasznosítására létesített szerződés (e fejezetben a továbbiakban: szerződés) rögzíteni kell, hogy a tulajdonosi ellenőrzés e rendelet szerint eljárásrendjét, a felek jogait, kötelezettségeit a felek a szerződés részének tekintik." A (2) bekezdés értelmében „[a] tulajdonosi ellenőrzés célja a földrészlettel való gazdálkodás vizsgálata, ennek keretében a rendeltetésellenes, jogszerűtlen, szerződésellenes, vagy a tulajdonos érdekeit sértő intézkedések feltárása és a jogszerű állapot helyreállítása, továbbá a vagyonyilvántartás hitelességének, teljességének és helyességének biztosítása." A Korm. rendelet 39. § (7) bekezdésének megfelelően a védett területnek minősülő földrészletek értékesítése során az adásvételi szerződés elválaszthatatlan részét képezi a természeti állapot megőrzését vagy javítását szolgáló előírásokat tartalmazó jegyzék.

- [66] Amíg azonban az állami tulajdonban álló Natura 2000 területekre vonatkozó haszonbérleti szerződések esetében a természeti állapot megőrzését vagy javítását szolgáló előírásokat tartalmazó jegyzék betartását a Nemzeti Földalap ellenőrzi a tulajdonosi ellenőrzés keretében, addig a magántulajdonban álló Natura 2000 területek vonatkozásában a jegyzék betartására vonatkozó ellenőrzési mechanizmus és szankciórendszer nem létezik. Az állami tulajdonból magántulajdonba, majd a későbbiekben esetlegesen továbbértékesítésre vagy továbbhasznosításra (haszonbérlet) kerülő, védett területnek nem minősülő Natura 2000 területek vonatkozásában arra sincs szabályozás, hogy a további értékesítés vagy hasznosítás során is a szerződés elválaszthatatlan részét képezze a természeti állapot megőrzésére vagy javítására szolgáló előírásokat tartalmazó jegyzék. A hatályos szabályozásból az sem következik, hogy a jegyzéket eredetileg elkészítő, a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szerv a későbbiekben rendszeres jelleggel felülvizsgálja a jegyzék tartalmát.
- [67] 4. Az Alkotmánybíróságnak ezt követően azt kellett megvizsgálnia, hogy milyen jogi szabályozás vonatkozik a magántulajdonban levő Natura 2000 területek hasznosítására.
- [68] A 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek (rét, legelő művelési ágú területek) fenntartásának földhasználati szabályait rögzíti, azok tulajdonosi formájától függetlenül [az 1. § (2) bekezdésében foglalt kivétellel, miszerint a „rendelet hatálya nem terjed ki a honvédelmi és vízügyi igazgatási szervek vagyongazdálkodásában lévő állami tulajdonú Natura 2000 gyepterületekre, valamint azok földhasználóira.”] Tekintettel arra, hogy a Korm. rendelet 3–5. §-ai egyértelmű, valamennyi tulajdonosra vonatkozó gyephasználati kötelezettségeket rögzítenek, így a Natura 2000 hálózatba tartozó gyepterületek esetében a nem állami tulajdonban levő gyepterületek tulajdonosait vagy földhasználóit pontosan ugyanolyan, kötelező erővel bíró kötelezettségek terhelik, mint az állami tulajdonost. Ugyanakkor még a magántulajdonban álló gyepterületek vonatkozásában is csak a szabályozás egy eleme, a földhasználat rögzítése történt meg, és nem érvényesül sem a természetvédelmi célú vagyongazdálkodás, sem a természeti állapot megőrzését vagy javítását célzó jegyzék, sem pedig az állami tulajdon esetén irányadó tulajdonosi ellenőrzés intézménye.
- [69] 5. Amíg azonban a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet szabályozza a Natura 2000 gyepterületek [a 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 41. §-a szerinti rét és 42. §-a szerinti legelő művelési ágú területek] használatának szabályait, addig a jogalkotó nem szabályozta a 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet szerinti egyéb művelési ágak (így különösen: 40. § szerinti szántó, 46. §-a szerinti nádas, 47. § szerinti erdő, 48. § szerinti fásított terület és 49. § szerinti halastó) földhasználatának szabályait, melyek vonatkozásában az általános földhasználati követelményeken túli speciális jogszabályi előírás nem érvényesül.
- [70] Figyelemmel arra, hogy az állami tulajdonból kikerülő Natura 2000 területek esetében a Korm. rendelet 43/A. § szerinti természetvédelmi célú vagyongazdálkodás szabályai sem alkalmazhatóak, a jogalkotó speciális földhasználati szabályokat pedig kizárólag a Natura 2000 gyepterületek vonatkozásában írt elő, ezért felmerül annak reális lehetősége, hogy a Natura 2000 területek állami tulajdonból árverés útján történt értékesítését követően a környezet, és azon belül is különösen a biológiai sokszínűség védelmének már elért szintje csökkenhet. Az állami tulajdonban levő Natura 2000 területek esetében mind az állami tulajdonosra (természetvédelmi célú vagyongazdálkodás), mind pedig a haszonbérletre (a haszonbérleti szerződés részét képező jegyzék, valamint az ennek betartását biztosító tulajdonosi ellenőrzés) léteznek speciális és jogilag kikényszeríthető előírások. Ezzel szemben az állami tulajdonból kikerülő Natura 2000 területek vonatkozásában ilyen jogilag kikényszeríthető előírások mindössze a Natura 2000 gyepterületek vonatkozásában érvényesülnek. A gyepterületnek nem minősülő, magántulajdonban álló Natura 2000 területek vonatkozásában csupán a kötelező erővel nem bíró Natura 2000 fenntartási tervek, illetőleg az adásvételi szerződés mellékletét képező, a természeti állapot megőrzését vagy javítását szolgáló előírásokat tartalmazó jegyzék rögzítik a hasznosítás szabályait, mely utóbbi jegyzék rendszeres felülvizsgálatára, illetőleg az abban foglaltak betartásának ellenőrzésére a jogalkotó nem alkotott szabályokat.

- [71] 6. Mindez azt is jelenti, hogy a Natura 2000 hálózatba tartozó, a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet hatálya alá nem tartozó, az állami tulajdonból árverés útján értékesítésre kerülő földterületek esetén nincs érdemi szabályozási korlátja annak, hogy a területet megszerző új tulajdonos esetleg oly módon hasznosítsa a területet, mely bár számára jövedelmezőbb, ám egyben a terület természetvédelmi céljainak megghiúsulásához vezet, vagy azokat veszélyezteti.
- [72] A Natura 2000 hálózatba tartozó területek kizárólag gazdasági szempontokat figyelembe vevő hasznosítása így azzal a veszéllyel is jár, hogy a természetvédelmi szempontból összefüggő, ám tulajdonosi struktúrájukat tekintve szétaprózott, korábban egységesen állami tulajdonban állt Natura 2000 területeken az egyes magántulajdonosok eltérő döntéseket hoznak a földhasználat módjára vonatkozóan az általuk reálisnak tartott piaci hasznosítási alternatívák tükrében. Ez a veszély különösen reális akkor, ha az állami tulajdonból kikerülő Natura 2000 területek vonatkozásában a hasznosítás módjára vonatkozóan jogszabályi előírások kizárólag a Natura 2000 gyepterületek vonatkozásában érvényesülnek.
- [73] Az alapvető jogok biztosa és helyettese az Alkotmánybíróság megkeresésére adott válaszában megállapította, hogy a biológiai sokféleség megőrzése egymástól elszigetelt, kisebb területeken nem valósítható meg hatékonyan, mivel a szigetszerű, mozaikos területek nem teszik lehetővé a populációk szabad érintkezését, ami hosszú távon a fajok populációinak életképességét is veszélyezteti. A Natura 2000 területek vonatkozásában is romló biodiverzitási adatok elsődleges okaként a Nemzeti Biodiverzitás Stratégia is a gazdálkodással közvetlenül összefüggő hatásokat jelölte meg. A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia is rögzíti, hogy „[a] biológiai sokféleség megőrzésének és fenntartásának szempontjából komoly problémát jelent az élőhelyek szétदारabolódása” (2.1.5. A zöld infrastruktúra fejlesztése és tervezési összefüggései).
- [74] Mindez azt is jelenti, hogy amennyiben a Natura 2000 területek magántulajdonba adását követően az egyes területekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések változatlan formában hatályban maradnának és alkalmazandók lennének, és ekként a jogi szabályozás szintjén nem valósulna meg a visszalépés tilalmának sérelme, a szétaprózódó tulajdonosi struktúrára tekintettel még akkor is reális veszélyt jelentene a visszalépés tilalma materiális értelemben vett sérelme. Az Alkotmánybíróság már a 28/1994. (V. 20.) AB határozatában is rögzítette, hogy a magántulajdonban álló védett, illetőleg védelemre tervezett területek esetében az állami tulajdonban álló területekkel azonos szabályozás sem elegendő: amennyiben ezek a területek magántulajdonban, illetőleg magántulajdonosok kezelésében állnak, „a használók kötelezettségeit úgy meg kell szigorítani, hogy a védelem szintje és hatékonysága ne csökkenjen.” (ABH, 1994, 134, 142.)
- [75] A környezet megóvása érdekében, és ekként mind az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdése szerinti sarkalatos törvény elfogadásakor, mind pedig a Natura 2000 területekre vonatkozó részletszabályozás kialakítása során (ideértve azok állami tulajdonból történő értékesítését és az értékesítést követő jogi helyzetét is) ugyanis a jogalkotónak az elővigyázatosság elvére is tekintettel kell lennie, melynek értelmében az államnak kell igazolnia azt, hogy a tudományos bizonytalanságra is figyelemmel, a környezet állapotának romlása egy adott intézkedés következményeként bizonyosan nem következik be. Az elővigyázatosság elvét mind a nemzetközi jog (így különösen a Biológiai Sokféleség Egyezmény, az 1995. évi LXXXII. törvénnyel kihirdetett ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye, a 2004. évi CIX. törvénnyel kihirdetett Biológiai Sokféleség Egyezmény Cartagena Jegyzőkönyve a Biológiai Biztonságról), mind a nemzetközi joggyakorlat [EJEB, Tatar kontra Románia (67021/01), 2009. január 27.], mind az uniós jog (különösen az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 191. cikke), mind pedig a magyar jog elismeri és alkalmazza (a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 6. §-a).
- [76] 7. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Országgyűlés azáltal, hogy a védett természeti területnek nem minősülő, állami tulajdonban álló Natura 2000 területek értékesítésének lehetővé tételével egyidejűleg nem alkotott olyan szabályt is, amely biztosítaná ezen területek vonatkozásában a természeti állapot megőrzését vagy javítását szolgáló előírásokat tartalmazó jegyzék betartásának érdemi ellenőrzését, illetőleg a jegyzék tartalmának rendszeres felülvizsgálatát a későbbi tulajdonosok személyétől függetlenül, valamint nem rögzítette a területek továbbértékesítése során irányadó sajátos szabályokat, illetőleg nem alkotott valamennyi, a Natura 2000 hálózattal érintett művelési ág vonatkozásában a gyepterületekhez hasonló földhasználati szabályokat, nem tett eleget az Alaptörvény P) cikkéből fakadó, a környezeti és természeti erőforrások védelmére, fenntartására és a jövő nemzedékek számára való megőrzésére vonatkozó kötelezettségének, és mulasztásban megnyilvánuló alaptörvényt sértést követett el. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 46. § (1) bekezdése és (2) bekezdés c) pontja alapján felhívja az Országgyűlést a mulasztás kiküszöbölésére.
- [77] Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói kötelezettségének 2018. június 30-ig tegyen eleget.

VII.

- [78] Az Alkotmánybíróság jelen határozatának Magyar Közlönyben való közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: II/3394/2015.

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [79] Egyetértek a határozat rendelkező részének 2. pontjával, de nem tudom támogatni az 1. pontjában hivatalból való eljárás alapján megállapított mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet.
- [80] Nem vitatom azt, hogy az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott államcél érvényesüléséhez mindenkitől, elsősorban az államtól többlet-erőfeszítések szükségesek. Az állam részéről a természetvédelemre vonatkozó részletes jogszabályi követelmények – törvényi és kormányrendeleti szinten megfogalmazva – léteznek, azok a védett területnek nem minősülő Natura 2000 területeket illetően is irányadók.
- [81] Ha és amennyiben ezek a jogszabályok nem elégségesek az államcél tényleges érvényesüléséhez, esetlegesen a már elért védelmi szint csökkenéséhez is vezethetnek, akkor kétségtelenül felvetődhet a természetvédelmi célú követelményeinek, garanciáinak jogszabályi hiányára történő hivatkozás.
- [82] Nem gondolom azonban, hogy az állami tulajdonban álló, védett területnek nem minősülő Natura 2000 területek értékesítésének lehetővé tételével egyidejűleg olyan, jelenleg létező jogszabályi kereteken túlmenő természetvédelmi garanciák biztosítása a törvényalkotótól elvárható lenne, amely a változó világ és a romló természeti körülmények között felvetődhet. Nemcsak a jogi követelmények szigorításának absztrakt megfogalmazása nehézségéről van itt szó, hanem mindenekelőtt arról, miként lehetséges ebben a kérdésben összhangba hozni a P) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott államcél az ugyancsak az Alaptörvényben, annak N) cikkében meghatározott gazdálkodási követelményeket meghatározó elvekkel, amelyekről a határozat indokolása említést sem tesz.

[83] Ezzel összefüggésben a jelen ügyben is kénytelen vagyok leszögezni: az N) és P) cikkekben foglalt állami működési elvek és célok ütközésekor az állam működésének alapvető gazdálkodási követelményeit meghatározó elvek érvényesülését tartom elsődlegesnek.

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

[84] A különvéleményhez csatlakozom:

Budapest, 2017. október 17.

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A Kormány 1748/2017. (X. 25.) Korm. határozata a Makovecz Imre életművének gondozásáról szóló 2022/2015. (XII. 29.) Korm. határozat végrehajtásával összefüggő egyes intézkedésekről

A Kormány

1. Makovecz Imre életművének gondozása érdekében támogatja az 1. melléklet szerinti fejlesztéseket;
2. az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 33. § (2) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva a csengeri autóbusz-pályaudvar felújításának céljából 250 000 000 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el elszámolási, a fel nem használt rész tekintetében visszatérítési kötelezettséggel a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 50. Kulturális szakmai feladatok támogatása alcím, 10. Makovecz Imre Alap jogcímcsoport terhére, a Kvtv. 1. melléklet XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 38. Egyéb feladatok alcím, 7. Állami többletfeladatok jogcímcsoport javára, a 2. melléklet szerint;

Az átcsoportosítás tekintetében

Felelős: nemzetgazdasági miniszter
emberi erőforrások minisztere
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: azonnal

Az elszámolási és a visszatérítési kötelezettség tekintetében

Felelős: nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő: 2017. december 31.

3. az Áht. 33. § (2) bekezdésében eljárva 100 000 000 forint egyszeri átcsoportosítását rendeli el a Kvtv. 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 50. Kulturális szakmai feladatok támogatása alcím, 10. Makovecz Imre Alap jogcímcsoport terhére, Kvtv. 1. melléklet XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezet, 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 12. Közkultúra, kulturális vidékfejlesztés és nemzetiségi kultúra alcím, 7. Közkultúra, kulturális vidékfejlesztés és nemzetiségi kultúra támogatása jogcímcsoport, 2. Közművelődési szakmai feladatok jogcím javára, a 3. melléklet szerint.

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: azonnal

*Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök*

Település	Projekt	Cím	Hrsz.	Támogatott	2016.	2017.	2018.
Bagod	Faluház felújítása	Bagod, Faluház u. 1.	Bagod, hrsz. 63/29	Önkormányzat	30 000 000	10 000 000	
Bak	„Integrált Községi Szolgáltató Tér - Faluház” felújítása, korszerűsítése	Bak, Széchenyi tér 1.	Bak, hrsz. 399/1	Önkormányzat	70 000 000	27 000 000	
Budapest	Rákoskert, „Mennybemenetel” ökumenikus templom építése	1171 Bp. Tiszaörs u. 22.	Budapest, hrsz. 136943/2	Rákoskerti Templom Alapítvány és Rákoscsabai Református Egyházközség	520 000 000		100 000 000
Budapest	Bartók Béla három színpadi művéhez készült díszlettervek rekonstrukciója	Budapest 1061, Andrássy út 22.	Budapest, belterület hrsz. 29209	Emberi Erőforrások Minisztériuma		50 000 000	
Budapest	Pesterzsébeti Református Templom	Budapest, XX. Kerület, Mátyás király tér	Budapest, hrsz. 181016/2	Budapest, Pesterzsébet, Szabótelepi Református Egyházközség			230 000 000
Csíksereda	Kápolna építése a Tolvajos tetőre	Csíksereda, Hargita út		Csíkсомlyó Közbirtokosság	50 000 000		

Település	Projekt	Cím	Hrsz.	Támogatott	2016.	2017.	2018.
Dobogókő	„Zsindelyes Vendégház” (síház) felújítása	2099 Dobogókő, Eötvös sétány 10.	Pilisszentkereszt-Dobogókő, hrsz. 1020	Lőrincz László/ Dobogókőért Közhasznú Alapítvány			80 000 000
Jászkisér	Művelődési ház felújítása	5137 Jászkisér, Kossuth tér 10.	Jászkisér, hrsz. 978	Önkormányzat		100 000 000	60 000 000
Kakasd	„Faluház/Tájház” felújítása	Kakasd, Rákóczi Ferenc u. 285.	Kakasd, hrsz. 364	Önkormányzat		300 000 000	
Kaposvár	„Harangház”	Vásártér úti park		Önkormányzat			240 000 000
Kolozsvár	Református templom bővítés, befejezés			Erdélyi Református Egyházkerület		30 000 000	
Makó	„Hagymaház” felújítás és kapcsolódó beruházások (Páger Mozi és Rendezvényház rekonstrukciója)	Makó, Posta u. 2.	Makó, hrsz. 5542	Önkormányzat	730 000 000		

Település	Projekt	Cím	Hrsz.	Támogatott	2016.	2017.	2018.
Makó	József Attila Városi Könyvtár bontása/építése és környezetének rehabilitációja	6900 Makó, Deák Ferenc. u. 2.	Makó, hrsz. 7617/2	Önkormányzat	2 660 000 000		
Mártély	Boldogasszony házacskva építése	6636 Mártély	Mártély, hrsz. 208	Önkormányzat	40 000 000		
Mátészalka	Képes Kávéház építése	4700 Mátészalka, Kölcsey Ferenc u. 35.	Mátészalka, hrsz. 2594/3	Önkormányzat			200 000 000
Neszmély	Launai Miklós Református Iskola felújítása	2544 Neszmély, Petöfi u. 10.	Neszmély, hrsz. 417/7	Önkormányzat/ Dunántúli Református Egyházkerület	200 000 000		
Paks	Római katolikus templom felújítása	7030 Paks, Hősök tere		Római Katolikus Egyház	125 000 000		25 000 000
Sárospatak	Művelődési Ház és Könyvtár felújítása	3950 Sárospatak, Eötvös u. 6.	Sárospatak, hrsz. 267	Sárospataki Művelődési Ház és Könyvtár	1 300 000 000		

Település	Projekt	Cím	Hrsz.	Támogatott	2016.	2017.	2018.
Sárospatak	Árpád Vezér Gimnázium és Kollégium felújítása és bővítése	3950 Sárospatak, Arany János u. 3–7.		Önkormányzat			400 000 000
Sárospatak	Ivóutak rekonstrukciója			Önkormányzat			10 000 000
Siófok	Evangelikus templom felújítása	8600 Siófok, Fő utca 220.	Siófok, közterület hrsz. 6545/2	Siófoki Evangelikus Egyházközség	65 000 000	33 000 000	
Solymár	Waldorf óvoda felújítása	2083 Solymár, Panoráma u. 5–7.	Solymár, hrsz. 1861/5	Szabad Waldorf Nevelésért Alapítvány			30 000 000
Százhalombatta	Római katolikus templom felújítása	2440 Százhalombatta, Szent István tér 11.	Százhalombatta, hrsz. 2262/1	Római Katolikus Egyház	150 000 000	40 000 000	
Szeged-Szőreg	Kápolna	6771 Szeged-Szőreg hrsz. 793	6771 Szeged-Szőreg hrsz. 793	Római Katolikus Egyház Szeged-Csanádi Egyházmegye		115 000 000	

Település	Projekt	Cím	Hrsz.	Támogatott	2016.	2017.	2018.
Szigetvár	Vigadó épületének felújítása, funkcióbővítés II. ütem	7900 Szigetvár, József A. u. 9.	Szigetvár, hrsz. 342/3, 342/4, 342/5	Önkormányzat		300 000 000	
Temesvár	„Új Ezredév” Református Központ építésének befejezése	Temesvár, Splaiul Morarilor 1/b		Temesvári Református Egyházközség	400 000 000		
Visegrád	Feketehegyi Kápolna építése	Visegrád		Pilisi Parkerdő Zrt.			25 000 000
Visegrád	Magyar László tornacsarnok felújítása, korszerűsítése	2025 Visegrád, Rév u. 2.	Visegrád, hrsz. 88	Önkormányzat (KLIK kezelésében)	200 000 000		
Zalaegerszeg	Boldogasszony kápolna építése a Gébárti-tónál	Zalaegerszeg 8900, Gébárti-tó	Zalaegerszeg, hrsz. 737/50	Önkormányzat	60 000 000	40 000 000	
Zalaszentlászló	Faluház felújítása és szállásépülettel, színpaddal bővítése	Zalaszentlászló, Kossuth út 19.	Zalaszentlászló, hrsz. 112/1	Önkormányzat		405 000 000	

Település	Projekt	Cím	Hrsz.	Támogatott	2016.	2017.	2018.
Évente összesen					6 600 000 000	1 450 000 000	1 400 000 000

2. melléklet az 1748/2017. (X. 25.) Korm. határozathoz

XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
a Kormány hatáskörében
Költségvetési év: 2017.

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	KIADÁSOK										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma					
												Kiemelt előirányzat neve																	
	XVII.						Nemzeti Fejlesztési Minisztérium																						
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok																						
			38				Egyéb feladatok																						
280845				7							Állami többletfeladatok																		
						K8					Egyéb felhalmozási célú kiadások																		
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma																						
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok																						
			50				Kulturális szakmai feladatok támogatása																						
358973				10							Makovecz Imre Alap																		
						K8					Egyéb felhalmozási célú kiadások																		
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																													

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	BEVÉTEL										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma					
												Kiemelt előirányzat neve																	
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																													

forintban

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	TÁMOGATÁS										Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma						
												Kiemelt előirányzat neve																		
	XVII.						Nemzeti Fejlesztési Minisztérium																							
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok																							
			38				Egyéb feladatok																							
280845				7							Állami többletfeladatok																			
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma																							
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok																							
			50				Kulturális szakmai feladatok támogatása																							
358973				10							Makovecz Imre Alap																			
Az előirányzatmódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																														
												Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra																		
Az adatlap 5 példányban töltendő ki							A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)					Összesen					I. n.év	II. n.év	III. n.év	IV. n.év										
Fejezetet irányító szerv							1 példány																							
Állami Számvevőszék							1 példány																							
Magyar Államkincstár							1 példány																							
Nemzetgazdasági Minisztérium							2 példány					250 000 000								250 000 000										

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.

3. melléklet az 1748/2017. (X. 25.) Korm. határozathoz

XX. Emberi Erőforrások Minisztériuma

ADATLAP A KÖLTSÉGVETÉSI ELŐIRÁNYZATOK MÓDOSÍTÁSÁRA
a Kormány hatáskörében
Költségvetési év: 2017.

Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	K I A D Á S O K					A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma								
												Kiemelt előirányzat neve																
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma																					
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok																					
			12						Közkultúra, kulturális vidékfejlesztés és nemzetiségi kultúra																			
295135				7	2				Közkultúra, kulturális vidékfejlesztés és nemzetiségi kultúra támogatása																			
						K5			Közművelődési szakmai feladatok																			
			50						Egyéb működési célú kiadások																			
358973									Kulturális szakmai feladatok támogatása																			
									Makovecz Imre Alap																			
						K8			Egyéb felhalmozási célú kiadások																			
Az előirányzatomódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																												
forintban																												
Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	B E V É T E L					A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma								
												Kiemelt előirányzat neve																
Az előirányzatomódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																												
forintban																												
Államháztartási egyedi azonosító	Fejezet szám	Cím szám	Alcím szám	Jog-cím csop. szám	Jog-cím szám	Kiemelt előir. szám	Fejezet név	Cím név	Alcím név	Jog-cím csop. név	Jog-cím név	T Á M O G A T Á S					A módosítás jogcíme	Módosítás (+/-)	A módosítás következő évre áthúzódó hatása	A módosítást elrendelő jogszabály/határozat száma								
												Kiemelt előirányzat neve																
	XX.						Emberi Erőforrások Minisztériuma																					
		20					Fejezeti kezelésű előirányzatok																					
			12						Közkultúra, kulturális vidékfejlesztés és nemzetiségi kultúra																			
295135				7	2				Közkultúra, kulturális vidékfejlesztés és nemzetiségi kultúra támogatása																			
									Közművelődési szakmai feladatok																			
			50						Kulturális szakmai feladatok támogatása																			
358973					10				Makovecz Imre Alap																			
Az előirányzatomódosítás érvényessége: a.) a költségvetési évben egyszeri jellegű																												
												Foglalkoztatottak létszáma (fő) - időszakra																
Az adatlap 5 példányban töltendő ki							A támogatás folyósítása/zárolása (módosítása +/-)					Összesen					I.n.év	II. n.év	III.n.év	IV.n.év								
Fejezetet irányító szerv							1 példány																					
Állami Számvevőszék							1 példány																					
Magyar Államkincstár							1 példány																					
Nemzetgazdasági Minisztérium							2 példány					100 000 000								100 000 000								

* Az összetartozó előirányzat-változásokat (+/-) egymást követően kell szerepeltetni.*

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 4.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyar kozlony.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető.